

Rozdział I

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI
SPOŁECZNO – GOSPODARCZEJ
GMINY I UWARUNKOWAŃ ROZWOJU
W ASPEKCIE
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
- UWARUNKOWANIA -

1. Podstawowe informacje o gminie

1.1 Położenie, podział administracyjny

Gmina Komprachcice położona jest w środkowej części województwa opolskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka wojewódzkiego – Opola. Poza Opolem sąsiaduje z gminami: Dąbrowa, Tułowice i Prószków. Obszar gminy administracyjnie podzielony jest na 9 sołectw: Komprachcice, Chmielowice, Polska Nowa Wieś, Wawelno, Ochodze, Domecko, Osiny, Żerkowice, Dziekaństwo. ⁽¹⁾Ponadto poza wsiami sołectkimi na terenie gminy znajdują się cztery przysiółki.

1.2 Podstawowe dane statystyczne

Sytuacja gminy w liczbach statystycznych przedstawia się następująco:

¹ Gmina Komprachcice – podstawowe dane statystyczne stan na 2015r.

	Gmina	% w gminie	Województwo	% w wojewódz.
Liczba mieszkańców	10 668	-	1 000 858	1,10
powierzchnia (ha)	5 587 ha		941167 ha	
w tym:				
tereny rolne	3 580 ha	64%		62%
tereny leśne	1 083 ha	18,6%		27%
gęstość zaludnienia	199,9 M/km ²		Średnia w województwie 110M/km ²	
Dochód budżetu gminy na 1 mieszkańca	2325,98 zł/M	-	Średnia w województwie 478,23zł/M	-

Opracowanie własne według Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Regionalnych)

1.3 Funkcje gminy

Gmina zasadniczo pełni dwie funkcje: mieszkaniową związaną z wyjazdami do pracy, głównie do Opola i rolniczą. Wykształcone funkcje są wynikiem położenia gminy w zasięgu dużego ośrodka miejskiego oraz warunków naturalnych.

2. Zasoby gminy

2.1 Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego

2.1.1 Charakterystyka elementów środowiska przyrodniczego

a) Położenie i rzeźba terenu

Gmina Komprachcice leży w centralnej części województwa Opolskiego. Geograficznie obszar ten należy do Równiny Niemodlińskiej wchodzącej w skład mezoregionu Niziny Śląskiej. Wysokości bezwzględne terenu wahają się od 154 m n.p.m do 197 m n.p.m. W morfologii dominuje falista wysoczyzna plejstoceniowa z kulminacjami (powyżej 195 m n.p.m) w okolicach miejscowości Ochodze i Wawelno oraz obniżeniami dolin Ochodzanki, Bródka i cieką bez nazwy, płynącego przez Polską Nową Wieś i Komprachcice.

Od północy wysoczyzna przechodzi stromą krawędzią (do 20m wysokości względnej i spadkach terenu 5 – 10%) w pradolinę Odry. Od wschodu ogranicza ją dolina Prószkówki.

¹ ustalenia zmienione uchwałą Nr Rady Gminy Komprachcice z dnia2016 r. w sprawie: uchwalenia Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komprachcice

W zasięgu pradoliny Odry znajdują się najniżej położone północne i wschodnie fragmenty gminy, tworzące średnią (5-7m nad poziom rzeki) i wysoką (10-20m nad poziom rzeki) terasę Odry. Terasa średnia obejmuje niewielki teren leżący na granicy z miastem Opolem na północ od linii kolejowej Opole – Wrocław. Na terasie wysokiej leżą wsie Chmielowice, Dziekaństwo i część Domecka. Doliny Prószkówki, Bródka i ich dopływów odznaczają się niewielką szerokością (50-300m) oraz płaską i wyraźnie wciętą powierzchnią denną. W obszarach źródłowych i w górnym biegu, doliny te tworzą rozległe podmokłe niecki.

Dość znaczne deformacje pierwotnej rzeźby stanowią formy antropologiczne – wyrobiska poeksploatacyjne. Największe zespoły wyrobisk o powierzchni kilkunastu ha i głębokości kilkunastu metrów znajdują się w okolicach byłej cegielni w Chmielowicach oraz w Osinach. Znacznie mniejsze rozmiarami, ale bardzo liczne, są wyrobiska po eksploatacji kruszywa, obecne na gruntach wszystkich wsi.

b) Budowa geologiczna

Obszar gminy leży na wschodnim skłonie tzw. depresji śląsko-opolskiej (inne nazwy: kreda opolska, niecka opolska). Depresja śląsko-opolska stanowi izolowany płat utworów kredowych w środkowej części Opolszczyzny. Obszar gminy Komprachcice leży w jej wschodnim skłonie. Skały kredowe leżą tu niezgodnie na ściętej powierzchni i zapadają pod niewielkim kątem w kierunku zachodnim i południowo - zachodnim. Zaczynają się od dołu piaskami i piaskowcami z glaukonitem. Wyżej występują margle ilaste i wapienie margliste. Margle ilaste górne, łącznie z wyżej leżymi łłami trzeciorzędowymi są eksploatowane przez cegielnię w Chmielowicach. W rejonie Komprachcic występuje tylko część lub zupełny brak ilastych warstw górnej kredy, które wypełniają centralną część depresji – na zachód od Komprachcic. Strop utworów kredowych w gminie Komprachcice stwierdzono najpłycej w okolicach Domecka i Pucnika oraz w pobliżu cegielni w Chmielowicach.

Utwory trzeciorzędowe odsłaniają się na powierzchni lub występują pod niewielkim nakładem czwartorzędowym (1-3m) w północnej części gminy – w stromych zboczach pradoliny Odry oraz we wschodniej części gminy – wzdłuż doliny Prószkówki, gdzie tworzą erozyjny cokół wysokiej terasy Odry. Lokalne wyniosłości podłoża trzeciorzędowego stwierdzono ponadto w Polskiej Nowej Wsi, Komprachcicach, Osinach i w Pucniku.

Najstarsze utwory czwartorzędowe są w gminie reprezentowane przez gliny zwałowe, zachowane fragmentarycznie w dnach dolin kopalnych. Po wschodniej stronie doliny Prószkówki i częściowo także po jej zachodniej stronie, występują plejstoceńskie piaski i pospółki rzeczne, wysokiej terasy erozyjno – akumulacyjnej Odry. W północnym fragmencie gminy (Żerkowice) są też obecne piaski oraz piaski ze żwirem średniej terasy Odry.

Najmłodszymi osadami są holocenne mady rzeczne – gliny piaszczyste i pylaste, piaski zaglinione, piaski próchnicze, namuły organiczne i torfy – wypełniające dna dolin.

c) Surowce mineralne

Na terenie gminy Komprachcice stwierdzono dotychczas występowanie następujących surowców mineralnych:

- surowce ilaste ceramiki budowlanej,
- węgiel brunatny,
- kruszywo naturalne (piaski i pospółki).

Surowce ilaste – związane są z odsłonięciem łłów trzeciorzędowych w północnej i wschodniej części gminy. ~~²Aktualnie eksploatowane jest złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej i piasków schudzających „Komprachcice”. Zlože položone jest na terenie wsi~~

² *ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1*

~~Komprachcice i Chmielowice w gminie Komprachcice oraz Chróścina w gminie Dąbrowa.~~ ³Na terenie wsi Komprachcice i Chmielowice w gminie Komprachcice oraz Chróścina w gminie Dąbrowa występuje złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej i piasków schudzających „Komprachcice”.

Dokumentacja geologiczna złoża zatwierdzona została decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii z dnia 29.03.1982r., znak KZK/012/4412/81/82. Zgodnie z bilansem kopalni wg stanu na dzień 31.12.1996r. zasoby geologiczne wynoszą 7 404 tony. Powierzchnia złoża wynosi: 27,41 ha – glina, ił; 4,85 ha – piasek schudzający.

Koncesja Wojewody Opolskiego na wydobywanie surowca ilastego i piasku schudzającego ze złoża – nr 69/98 z dnia 30.06.1998r., znak Oś.II – 7512/15/98 – udzielona została Przedsiębiorstwu Handlowo – Produkcyjnemu EXLAND Spółka z o.o. w Katowicach na okres 20 lat, na powierzchnię 5,45 ha.

Na terenie gminy istnieją możliwości udokumentowania przynajmniej jeszcze jednego złoża o podobnej wielkości i równie korzystnych parametrach, jak złoża „Komprachcice”.

Węgiel brunatny – występowanie tego surowca na terenie gminy wiąże się także z formacją trzeciorzędową. Obecnie udokumentowane jest jedno złoża węgla „Polska Nowa Wieś” położonego na terenie Polskiej Nowej Wsi.

Dokumentacja geologiczna złoża zatwierdzona decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii z dnia 14.05.1981r., znak KZK/012/K/4268/81 zawiera ustalenie geologicznych zasobów węgla brunatnego według stanu na dzień 30.04.1980r. w ilości:

- 504 333 ton zasobów bilansowych w kategorii B,
- 242 292 ton zasobów bilansowych w kategorii C₁,
- 192 119 ton zasobów pozabilansowych w kategorii B.

Powierzchnia złoża wynosi:

- część bilansowa – 151 934 m²,
- część pozabilansowa – 53 435 m².

Jakość surowca predysponuje go do wykorzystania jedynie na cele lokalne ze względu na niską kaloryczność i dużą zawartość popiołu. Złoża nie jest eksploatowane.

W rejonie byłej cegielni Komprachcice występuje nie udokumentowane złoża węgla brunatnego o miąższości przekraczającej 3,5m.

Kruszywo naturalne – przydatne w stanie rodzimym dla celów budowlanych, stanowią piaski i pospółki wodno – lodowcowe występujące dość powszechnie na terenie całej gminy.

~~⁴Dotychczas nie udokumentowano formalnie żadnego kruszywa na obszarze gminy.~~ ⁵Na obszarze gminy występuje udokumentowane złoża kruszywa naturalnego "Domecko" o powierzchni 4,68 ha (nr decyzji OS.II-7520-3/7/95).

d) Wody powierzchniowe

Przez gminę przepływają następujące rzeki:

- Prószkówka (Prószkowski Potok),
- Dożyna i Olszynka (po granicach gminy),
- Ochodzanka,
- Bródek

oraz kilka większych naturalnych cieków bezimiennych, m.in. dopływ Prószkówki płynący przez Komprachcice i dopływ Bródka wzdłuż północnej granicy gminy. Z wymienionych

³ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1

⁴ ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1

⁵ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1

cieków tylko Prószkówka posiada źródła poza granicami gminy Komprachcice. Prószkówka, Dożyna i Olszynka uchodzą do Odry, pozostałe cieką należą do zlewni Prószkówki. Ciek przy zachodniej granicy gruntów wsi Wawelno należy do zlewni Ścinawy Niemodlińskiej.

Żadna z rzek w gminie nie powoduje zagrożenia powodziowego mimo bardzo zmiennych przepływów. Dość liczne na terenie gminy stawy są tworami sztucznymi. W wyniku spiętrzenia wód Prószkówki powstały stawy rybne.

W wyniku spiętrzenia wód cieką Bródek powstał w Komprachcicach zbiornik małej retencji. Pozostałe zbiorniki powstały w wyrobiskach poeksploatacyjnych węgla brunatnego i surowców ilastych (w Wawelnie, Chmielowicach, Polskiej Nowej Wsi i Osinach). Zbiorniki, z wyjątkiem zbiornika małej retencji w Komprachcicach nie posiadają pozwoleń wodno – prawnych.

Systematycznym badaniom stanu czystości wód podlega tylko rzeka Prószkówka w rejonie Niewolnik. Wg badań przeprowadzonych w 2004r. wody w rzece odpowiadały III klasie czystości. Głównym źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych w gminie są ścieki bytowe i rolnicze, zrzucane bezpośrednio do rzek lub za pośrednictwem sieci rowów szczegółowych.

⁶ Jednolite części wód - obszar Gminy Komprachcice położony jest, zgodnie z Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry zatwierdzonym przez Radę Ministrów w dniu 22.02.2011 r. (M.P. 2011, nr 40, poz. 451 z dnia 27.05.2011 r.) w granicach następujących jednostek planistycznych gospodarowania wodami - jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP):

- Prószkowski Potok o kodzie PLRW60001711969, która stanowi część scalonej części wód Prószkowski Potok (SO1104), oceniona przez PGW jako silnie zmieniona o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny;

- Glinka o kodzie PLRW60002171192, oceniona przez PGW jako naturalna o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny;

- Olszanka o kodzie PLRW600017117924, która stanowi część scalonej części wód Odra od Małej Panwi do granic Wrocławia (SO1102), oceniona przez PGW jako naturalna o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny;

- Krzywula o kodzie PLRW600017111989, która stanowi część scalonej części wód Odra od Małej Panwi do granic Wrocławia (SO1103), oceniona przez PGW jako naturalna o złym stanie, zagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny;

- Krzemionka o kodzie PLRW60001712894, oceniona przez PGW jako naturalna o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny;

- Wytoka o kodzie PLRW600017128769, która stanowi część scalonej części wód Ścinawa Niemodlińska (SO0913), oceniona przez PGW jako naturalna o złym stanie, niezagrożona nieosiągnięciem celu środowiskowego, jakim jest dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

e) Wody podziemne

W rejonie Komprachcic występują 3 piętra wód podziemnych:

- czwartorzędowe,
- trzeciorzędowe,
- kredowe.

⁶ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1

Piętro czwartorzędowe – występuje na całym obszarze gminy z wyjątkiem wschodni ilastych utworów trzeciorzędowych w północnej i wschodniej części. Zwierciadło wody tego piętra jest przeważnie swobodne i zalega na głębokości od 0,5m w dolinach rzek do kilku, a miejscami kilkunastu metrów na wysoczyźnie plejstoceniowej. Utworami wodonośnymi są piaski, piaski ze żwirem i żwiry rzeczne lub wodnolodowcowe.

Piętro czwartorzędowe nie jest chronione przed zanieczyszczeniami z powierzchni terenów przez nadległą warstwę utworów nieprzepuszczalnych. Jakość wody z wierconych ujęć jest generalnie zła, występuje nadmiar związków żelaza i manganu. W przypadku studni kopanych sytuacja jest jeszcze gorsza, gdyż w wielu z nich stwierdzono dodatkowo zanieczyszczenia bakteriologiczne.

Piętro trzeciorzędowe – związane jest z przewarstwieniami piaszczystymi wśród utworów ilastych miocenu. Zwierciadło wody jest napięte, nawiercono je na głębokości od 4 do 28 m pod poziomem terenu.

Trzeciorzędowe piętro wodonośne jest dość dobrze izolowane od stropu przez warstwę ilastą o zmiennej grubości. Jakość wody jest nienajlepsza; są to wody miękkie z nadmiarem związków żelaza i manganu.

Piętro kredowe – występuje w szczelinowych piaskowcach cenomanu. W jedynej studni, ujmującej ten poziom wodonośny, warstwę wodonośną nawiercono w przelocie 225,0 – 236,5 m.ppt, stabilizuje się na głębokości 21,0m. Poziom kredowy jest bardzo wydajny (77m³/godz.), ale woda pod względem chemicznym nie nadaje się do picia i celów gospodarczych – jest bardzo twarda, zawiera duże ilości siarczanów i chlorków.

Na terenie gminy zlokalizowanych jest 9 ujęć wód podziemnych o zatwierdzonych zasobach. Z uwagi na objęcie całego obszaru gminy wodociągiem grupowym Prószków, ujęcia nie odgrywają znaczenia w zakresie zaopatrzenia w wodę.

Wykaz ujęć wód podziemnych w gminie Komprachcice z zatwierdzonych zasobach (Kat.B)

Numer na planszy	Lokalizacja i użytkownik	Strefa ochrony sanitarnej		Uwagi
		bezpośrednia	pośrednia	
1,2	Komprachcice – ogrody działkowe	10	100	Żadne ujęcie nie ma formalnie ustanowionej strefy ochronnej
3	Komprachcice - szkoła	10	80	
4,5	Wodociąg grupowy Polska Nowa Wieś – Komprachcice	10	90	
6,7	Domecko	10	70 – 80	
8,9	Polska Nowa Wieś – Jednostka Wojskowa	zalecona strefa 20m		

Dla ujęć 1 – 7 trudne wydaje się wyegzekwowanie zasad ochrony stref pośrednich:

- ujęcia 1 – 2 – położone są na terenie intensywnych upraw ogrodnich ,
- ujęcia 3 – 5 – w terenie zabudowanym,
- ujęcia 6 – 7 – w rejonie komunalnego wysypiska śmieci.

Główne znaczenie dla potrzeb obrony cywilnej i sytuacji awaryjnych odgrywać będą przede wszystkim ujęcia 8 i 9.

⁷ *Obszar gminy znajduje się w zasięgu granic obszarów głównych zbiorników wód podziemnych: GZWP 335 (Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie), GZWP 336 (Niecka Opolska), GZWP 337 (Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie), GZWP 333 (Opole – Zawadzkie) wymagających wysokiej ochrony zasobów wodnych.*

⁷ *ustalenia zmienione uchwałą o której mowa w przypisie 1*

f) Gleby

Na obszarze gminy Komprachcice występują gleby biellicowe słabo gliniaste i gliniaste wytworzone z piasków oraz iłów i glin. Według szczegółowej klasyfikacji glebowo – rolniczej dominują gleby typu brunatnych wylugowanych i czarnych ziem zdegradowanych.

Gleby powstałe z iłów i glin (północna i wschodnia część gminy) odznaczają się właściwymi stosunkami wodno – powietrznymi i należą do 1,2, rzadziej 8 kompleksu rolniczej przydatności (odpowiednio: pszenno bardzo dobry, pszenno dobry, zbożowo – pastewny mocny). Przeważają jednak gleby wytworzone z piasków, które cechuje okresowy lub stały niedobór wilgoci, należące do 4, 5 i 6 kompleksu rolniczej przydatności (odpowiednio: pszenno – żytni, żytni dobry, żytni słaby).

W dolinach większych cieków występują mady, głównie piaszczyste, zaś w obszarach źródliskowych gleby mułowo – torfowe. Oba typy gleb są przeważnie okresowo lub stale podmokłe. Należą do użytków zielonych średnich i dobrych. Udział procentowy poszczególnych klas bonitacyjnych w ogólnej powierzchni użytków rolnych w gminie jest następujący:

- klasa I - brak,
- klasa II - 0,05%,
- klasa III - 5,6%,
- klasa IV - 38,7%,
- klasa V - 37,2%
- klasa VI - 18,4%.

Problem erozji gleb występuje w gminie Komprachcice tylko marginalnie. Na wzmożoną erozję wodną narażone są gleby w strefie krawędzi morfologicznej pradoliny Odry, gdzie występują spadki terenu 10% i więcej.

Niewielką podatność na erozję wietrzną wykazują gleby piaszczyste o stałym i okresowym niedoborze wilgoci, stanowiące 46% użytków rolnych w gminie, występujące głównie w środkowej i południowo – zachodniej części gminy. Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji stanowią znikomą część gruntów ogółem i są sukcesywnie rekultywowane.

g) Zielen

W systemie zieleni na obszarze gminy Komprachcice dominują powierzchnie leśne. Lasy zajmują powierzchnię 1 083 ha, co stanowi 18,6 % (w województwie 27%) i tworzą zwarty kompleks w południowo – zachodniej części gminy (fragment kompleksu Borów Niemodlińskich) oraz małe skupiska rozrzucone po całej gminie; najwięcej w rejonie krawędzi morfologicznej pradoliny Odry między Wawelnem i Polską Nową Wsią.

Większość lasów należy do Lasów Państwowych i podlega Nadleśnictwu w Prószkowie. Lasy niepaństwowe (prywatne i komunalne) mają powierzchnię 69 ha. Lasy w rejonie Komprachcic leżą w obrębie II przyrodniczo – leśnym Krainy Śląskiej, dzielnicy IV Równiny Niemodlińsko – Grodkowskiej.

Dominują siedliska boru mieszanego świeżego i lasu mieszanego świeżego. Niewielkie obszary, głównie źródlika rzek, stanowią siedliska wilgotne: bór mieszany wilgotny, las mieszany wilgotny i las wilgotny. Gatunkami lasotwórczymi są sosna, dąb, świerk, brzoza, w domieszce – modrzew, grab, olcha. Podszyty i runo leśne są na ogół dobrze rozwinięte.

Zarządzeniem Nr 143 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 maja 1995r. lasy na obszarze gminy Komprachcice uznane zostały za lasy ochronne z uwagi na:

- przynależność do II strefy uszkodzenia przez przemysł,
- funkcji wodochronnej,
- funkcji chroniącej środowisko przyrodnicze wokół miasta.

Wszystkie lasy w kompleksie Borów Niemodlińskich zaliczają się do I grupy masowego wypoczynku (na rysunku wydzielono tereny leśne niedostępne dla penetracji pieszej i zbierania runa leśnego – uprawy leśne i młodniki, lasy na siedliska wilgotne, źródliska rzek i tereny specjalne).

Poza lasami, na system zieleni w gminie składają się:

- niska i wysoka zieleń łąkowa oraz torfowiska w dolinach i źródliska Prószkówki, Ochodzanki, Bródka i ich dopływów,
- ciągi zieleni przydrożnej – starodrzewów we wsiach: Chmielowicem Żerkowice, Domecko, Komprachcice, Wawelno i Ochodze,
- ogrody działkowe: w Komprachcicach i Polskiej Nowej Wsi,
- parki w: Domecku i Chmielowicach,
- zieleń w granicach cmentarzy i pozostałe tereny zielone w obszarach zurbanizowanych.

h) Warunki klimatyczne

Według podziału E. Romera gmina leży w regionie klimatów podgórskich nizin i kotlin (region pluwiotermiczny odrzański – A.Schmuck 1961). Jest to region najcieplejszy w Polsce. Zima ma łagodny przebieg ze średnimi temperaturami nie przekraczającymi - 2°C. Również lato jest ciepłe, najcieplejszym miesiącem jest lipiec – średnia temperatura 18,3 °C. Średnia roczna temperatura wynosi 8,5 °C. Układ warunków termicznych jest bardzo korzystny dla wegetacji roślin.

Amplitudy wilgotności w ciągu roku dochodzą do 15%, maksima notuje się w listopadzie i grudniu – 88%, co wiąże się z występowaniem mgieł, i minima w maju – 75% oraz w czerwcu – 73%. Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie – 21%, południowe – 19% i północno – zachodnie – 13,5%. Wiatry z wyżej wymienionych kierunków stanowią 55% sumy rocznej. Niewielkie wartości ciszy (7,7%) świadczą o dużym stopniu nawietrzenia, co jest korzystne z punktu widzenia higieny atmosfery.

Maksymalne zachmurzenie występuje w miesiącach późnojesiennych i zimowych (listopad i grudzień po 7,2 w skali 10-stopniowej. Minima przypadają w lecie i wczesną jesienią (czerwiec – 6,1, wrzesień – 5,4).

Średnia suma opadów osiąga wartość 650 – 700mm. W przebiegu rocznym większość opadów przypada na miesiące letnie – około 250 mm. Minimum opadowe zaznacza się w okresie zimowo – wiosennym – około 120 mm.

Na terenie gminy można wyróżnić dwa typy klimatu lokalnego:

- strefa wysoczyzny plejstoceniowej – najkorzystniejsza z punktu widzenia bioklimatycznego (tereny położone poza strefą inwersji termicznej – wilgotnościowej),
- strefa dna dolin – odznacza się podwyższoną wilgotnością powietrza i jego okresową stagnacją (przedłużony okres zalegania mgieł i przymrozków przygruntowych wiosną i jesienią).

Na terenie gminy nie prowadzi się systematycznych pomiarów zanieczyszczenia powietrza. Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Opolu przyjmowała w 1990r. na

podstawie analogii z obszarami sąsiednimi następujące wartości tła zanieczyszczeń (Polska Nowa Wieś):

- | | |
|--|---------------------------------------|
| - opad pyłu ogółem | 100g/m ² /rok, |
| - stężenie dwutlenku siarki, średniodobowe, maksymalne | 100 µg/m ³ , |
| - stężenie pyłu zawieszonego | - 40% wartości stężeń dopuszczalnych, |
| - stężenie dwutlenku węgla | - 30% wartości stężeń dopuszczalnych |
| - stężenie tlenku węgla | - 30% wartości stężeń dopuszczalnych |

Migracja zanieczyszczeń z miasta Opola odgrywa niewielką rolę z uwagi na dominujący układ nawietrzania z kierunków zachodnich.

2.1.2 Obszary i elementy środowiska przyrodniczego prawnie chronione i wymagające ochrony

1) Obszary i obiekty chronione na podstawie 'Ustawy o ochronie przyrody'

a) Obszar chronionego krajobrazu Bory Niemodlińskie utworzony w 1988r., obecnie funkcjonujący w oparciu o Rozporządzenie Nr 0151/P/16/06 Wojewody Opolskiego z dnia 8 maja 2006r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. U. Woj. Opolskiego Nr 33 z 2006r.),

b) Rośliny chronione jako zasoby przyrody objęte ochroną gatunkową podlegają ochronie zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz.U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, ze zm.) oraz aktami wykonawczymi.

Na obszarze gminy występują następujące gatunki roślin objętych ochroną ścisłą: kukułka szerokolistna (*Dactylorhiza majalis*), kruszczyk szerokolistny (*Epipactis helleborine*), listera jajowata (*Listera opata*), pływacz zwyczajny (*Utricularia vulgaris*), włosienicznik rzeczny (*Batrachium fluitans*), centuria nadobna (*Centaurium pulchellum*), centuria pospolita (*Centaurium erythraea*), kotewka orzech wodny (*Trapa natans*), śniedek baldaszkowaty (*Ornithogalum umbellatum*), podkolan biały (*Platanthera biforia*), wawrzynek wilczczyko (*Daphne mezereum*), róża francuska (*Rosa gallica*).

Na obszarze gminy występują następujące gatunki roślin objętych ochroną częściową: barwinek pospolity (*Vinca minor*) bluszcz pospolity (*Hedera helix*), grąźel żółty (*Nuphar lutea*), kalina koralowa (*Viburnum opulus*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*), kruszyna pospolita (*Frangula alnus*).

c) Gatunki grzybów chronionych jako zasoby przyrody objęte ochroną gatunkową podlegają ochronie zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz aktami wykonawczymi.

Na obszarze gminy (Wawelno) występuje smardz jadalny (*Morchella esculenta*) objęty ochroną ścisłą.

d) Zwierzęta chronione jako zasoby przyrody objęte ochroną gatunkową podlegają ochronie zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody oraz aktami wykonawczymi.

Na obszarze gminy występują następujące gatunki zwierząt objętych ochroną: owady: pająk tygrzyk paskowany (*Argyope bruennichi*), biegacz ogrodowy (*Carabus arvensis*), biegacz wręgaty (*Carabus cancellatus*), biegacz złocisty (*Carabus nitens*), biegacz granulowaty (*Carabus granulatu*), trzmiele - w tym trzmiel ziemny (*Bambus terrestris*), paź królowej (*Papilio machano*).

mięczaki: ślimak winniczek (*Helix pomatia*).

płazy: traszka zwyczajna (*Triturus vulgaris*), żaba wodna (*Rana esculenta*), żaba jeziorowa (*Rana lessonae*), żaba trawna (*Rana temporaria*), ropucha szara (*Bufo bufo*), ropucha zielona (*Bufo viridis*), rzekotka drzewna (*Hyla arborea*).

gady: jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*), padalec (*Anguis fragilis*), żmija zygzakowata (*Vipera Berus*), zaskroniec (*Natrix natrix*).

ptaki: derkacz (*Crex crex*), myszołów (*Buteo buteo*), dzięcioł czarny (*Dryocopus Martusi*), sieweczka rzeczna (*Charadrius dubius*), rokitniczka (*Acrocephalus schoenobaenus*), świerszczak (*Locustella naevia*), pokląskwa (*Saxicola rubra*), kłaskawka (*Saxicola torquata*).

ssaki: ochrona ścisła - kret, jeż zachodni - 'europejski' (*Talpa europaea*), ryjówka aksamitna (*Sorex araneus*), rzęsorek rzeczek (*Neomys fodiens*), gacek brunatny (*Plecotus auritus*), mopek (*Barbastella barbastellus*).

e) Siedliska przyrodnicze podlegające ochronie – jako zasoby przyrody objęte ochroną gatunkową podlegają ochronie zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody oraz aktami wykonawczymi.

Na obszarze gminy występują następujące rodzaje siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie:

- zalewane muliste brzegi rzek (*Bidentalia tripartiti*) – występują na krótkich odcinkach w dolinie Prószkówki;
- nizinne rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników (*Ranunculion fluitantis*) – niewielkie powierzchnie w Prószkowie;
- mokre łąki użytkowane ekstensywnie (*Angelico – Cirsietum oleracei – Cirsio – Polygonetum, Cirsietum rivularis*) - niewielkie powierzchnie w okolicach Domecka i Chmielowic;
- szuwary wielkoturzycowe (*Cicuto - Caricetum pseudocyperi*) – niewielkie powierzchnie w nieczynnych gliniankach na zachód od Chmielowic;
- grąd środkowoeuropejski (*Galio sylvatici – Carpinetum betuli*) – niewielkie powierzchnie w okolicach Polskiej Nowej Wsi;
- łąg jesionowo – olszowy (*Fraxino – Alnetum = Circaeum – Alnetum*) – niewielkie powierzchnie w miejscach zabagnionych w dolinie Prószkówki;
- olsy i łozowiska (*Alnetum glutinosae*) – niewielkie powierzchnie miejscami wzdłuż brzegów Prószkówki i jego dopływów.

2) Obszary chronione oraz wskazane do objęcia ochroną na podstawie innych regulacji prawnych

Lasy ochronne. Lasy na obszarze całej gminy są lasami ochronnymi – na podstawie Zarządzenia Nr 143 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 29 maja 1995r.

Grunty leśne podlegają ochronie na podstawie Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych polegającej m.in. na ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nieleśne lub nierolnicze oraz zapobieganiu procesom ich degradacji i dewastacji, a także przywracaniu wartości użytkowej gruntom, które utraciły charakter gruntów leśnych w skutek działalności nieleśnej. Szczegółowe zasady ochrony gruntów leśnych określają przepisy ustawy.

3) Obszary wskazane do objęcia ochroną

Wybrane miejsca występowania siedlisk przyrodniczych podlegające ochronie, zlokalizowane w pewnej odległości od terenów inwestycyjnych, wskazano w Studium jako **projektowane użytki ekologiczne** – zgodnie z Ustawą o ochronie przyrody.

Za ostoje fauny należy uznać występujące na obszarze gminy ciągi łąk, torfowisk i zieleni łąkowej w dolinach Prószkówki i jego lewobrzeżnych dopływów: Ochodzanki i Bródka oraz w dolinie Olszynki, kompleks podmokłych łąk i turzowisk w okolicach miejscowości Ochodze, nieczynne glinianki na zachód od Chmielowic, nieczynne piaskownie i otaczający je kompleks leśny na północ od Polskiej Nowej Wsi.

Ponadto, dążyć należy do zachowania fragmentu krawędzi morfologicznej pradoliny Odry pomiędzy Wawelnem i Polską Nową Wsią, parków w Domecku oraz w Chmielowicach, starodrzewi przydrożnych we wsiach Chmielowice, Żerkowice, Domecko, Komprachcice, Wawelno, Ochodze, zieleni i zadrzewień w granicach cmentarzy.

2.1.3 Konflikty i zagrożenia ekologiczne

Najistotniejsze zagrożenia dla środowiska związane są:

- z brakiem systemu kanalizacji sanitarnej i oczyszczania ścieków we wsiach Ochodze, Wawelno i Domecko, co powoduje zanieczyszczenia wód powierzchniowych i wód podziemnych w dolinach i na obszarach płytkiego występowania nieprzepuszczalnych iłów trzeciorzędowych,
- z ewentualną eksploatacją powierzchniową surowców ilastych i kruszyw powodującą trwałe przekształcenia powierzchni ziemi,
- z istnieniem niekontrolowanych wysypisk śmieci, głównie w nie zrekultywowanych wyrobiskach poeksploatacyjnych,
- z przecięciem kompleksu leśnego w obszarze chronionego krajobrazu autostradą A-4.

Poza wyżej wymienionymi zagrożeniami na terenie gminy występuje wiele konfliktów, które powinny być usunięte lub złagodzone:

- kolizja istniejącej zabudowy wsi Komprachcice i Polska Nowa Wieś z ciągami ekologicznymi rzeki Bródek i rowu (bez nazwy)
- bariery w przebiegu ciągów dolinnych w postaci poprzecznych nasypów drogowych i kolejowych,
- istnienie inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i mogących pogorszyć stan środowiska, dla których nie ma możliwości ograniczenia uciążliwości do granic terenu inwestycji – linie elektroenergetyczne 110 kV, 220 kV i 400 kV, autostrada, gminne wysypisko śmieci,
- istnienie zabudowy mieszkaniowej w strefach sanitarnych cmentarzy w Komprachcicach i Polskiej Nowej Wsi,
- funkcjonowanie potencjalnie uciążliwych obiektów produkcyjnych (rzemieślniczych) oraz obiektów hodowlanych w granicach lub w pobliżu terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej.

Do niekorzystnych zjawisk występujących na terenie gminy zaliczyć można brak pozwoleń wodno – prawnych na:

- tworzenie i użytkowanie zbiorników wodnych,
- rolnicze wykorzystanie ścieków hodowlanych.

Potencjalne obszary konfliktowe stanowi złożę węgla brunatnego w Polskiej Nowej Wsi, którego ewentualna eksploatacja może doprowadzić do degradacji jednego

z najcenniejszych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragmentów obszaru gminy.

Wnioski do polityki przestrzennej:

- uznać za zadanie priorytetowe gminy zakończenie realizacji systemu kanalizacji sanitarnej,
- uwzględnić w strukturze przestrzennej gminy tereny o różnych formach ochrony środowiska przyrodniczego, ochrony zasobów i tereny w zasięgu uciążliwego oddziaływania inwestycji oraz określić ogólne zasady ich użytkowania i zagospodarowania,
- uwzględnić w polityce przestrzennej kierunki działań i przedsięwzięcia zmierzające do likwidacji lub łagodzenia występujących konfliktów,
- wydzielić w strukturze jednostek osadniczych strefy o różnych standardach jakości środowiska.

2.2 Stan i funkcjonowanie środowiska kulturowego

2.2.1 Procesy ewolucji struktur przestrzennych jednostek osadniczych oraz kształtowania form i typów zabudowy

Najstarsze ślady osadnictwa na terenie gminy pochodzą z okresu wpływów rzymskich (punkt osadniczy ludności kultury przeworskiej na terenie wsi Ochodze oraz stanowiska hutnicze w Ochodzach i Domecku. Znacznie liczniejsze są ślady osadnictwa z okresu średniowiecza. Najcenniejszym znaleziskiem z tego okresu są ślady grodziska datowanego na XIII – XV wiek na terenie wsi Domecko. Nie zachowały się natomiast żadne zabytki architektury z tego okresu. Najstarsze zachowane fragmenty wsi pochodzą z przełomu XIX i XX wieku. Historyczne układy zabudowy zachowane w stopniu uzasadniającym ich ochronę występujące we wszystkich wsiach z wyjątkiem Chmielowic i Żerkowic. W okresie powojennym szczególnie dynamicznie rozwinęły się wsie Chmielowice i Komprachcice.

Analiza rozwoju układów osadniczych wykazuje występowanie wielu negatywnych zjawisk, nasilających się w ostatnim okresie:

- naruszanie historycznych układów przestrzennych wsi, w szczególności przez zmianę charakteru i skali zabudowy, w wyniku przebudowy istniejących obiektów,
- rozpełzanie się zabudowy wsi, zatarcie granic miejscowości i łączenie się ich wzdłuż linii dróg tranzytowych w wyniku czego jednostki osadnicze nie posiadają czytelnej kompozycji przestrzennej ani ciekawej sylwety krajobrazowej (zabudowa jest lokalizowana pod dyktando inwestorów),
- kształtowanie nowej zabudowy w formie schematycznych, wadliwie skomunikowanych układów urbanistycznych, pozbawionych jakichkolwiek pierwiastków kreacji wartości estetycznych – krajobrazu, wewnątrz urbanistycznych (ulic, placów) i formy zabudowy,
- rozproszenie zabudowy w otwartym krajobrazie.

W powojennej zabudowie dominuje zabudowa mieszkaniowa. Forma tej zabudowy jest zróżnicowana. Pozytywnym zjawiskiem jest przewaga budynków z wysokimi dachami (tzw. „kostki” budowane w latach 60/70-tych występują w zespołach powojennej zabudowy w Chmielowicach i Komprachcicach i pojedynczo w innych miejscach i są sukcesywnie przebudowane). Nowa zabudowa nie nawiązuje jednak do cech tradycyjnych i regionalnych w zakresie propozycji brył budynków i otworów okiennych, formy dachów i orientacji w stosunku do drogi oraz linii zabudowy. Niemal wszystkie powojenne obiekty usługowe i produkcyjne kolidują formą z zabudową przedwojenną a usytuowane poza terenami zabudowanymi wprowadzają dysharmonię w krajobrazie.

Wnioski do polityki przestrzennej:

- wydzielić w strukturze przestrzennej jednostek osadniczych fragmenty najlepiej zachowanych historycznych układów ruralistycznych i objąć je ochroną

- przepisami prawa miejscowego w zakresie zasadniczych elementów rozplanowania oraz charakteru i skali zabudowy,
- uczytelnić granice rozwoju jednostek osadniczych,
 - uwzględnić w zasadach zagospodarowania terenów otwartych kontekst krajobrazowy (w tym harmonizowanie istniejącej zabudowy rozproszonej).

2.2.2 Obszary i obiekty środowiska kulturowego prawnie chronione i wymagające ochrony

1) Obiekty chronione na podstawie Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami

a) Zabytki wpisane do rejestru zabytków:

- park podworski, ul. Nyska – ul. Ogrodowa w Chmielowcach, XIX, 1 poł. XX w. – nr dec. o wpisie do rej. 294/94 z 08.12.1994r.;
- dwór w Domecku, 1800r. poł. XIX w. – nr dec. o wpisie do rej. 2006/74 z 24.04.1974r.;
- park w Domecku – nr dec. o wpisie do rej. 73/83 z 01.08.1983r.;
- mogiła zbiorowa ofiar II wojny światowej, ul. Cmentarna w Komprachcicach – nr dec. o wpisie do rej. 174/88 z 20.06.1988r.;
- kościół parafialny p.w. św. Marcina wraz z wnętrzem w Ochodzach, 1702, 1940 – nr dec. o wpisie do rej. 108/54 z 05.06.1954r.;
- stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków – grodzisko nr rej A-346/72.;
- stanowisko archeologiczne grodzisko średniowieczne nr A-58/2007.;
- Ołtarz - tryptyk z kościoła ewangelickiego w Osinach pod nr rejestru KS.B.t.III-261/12.

Drewniany kościół św. Marcina został zbudowany w Komprachcicach w 1702r. W 1942 został przeniesiony na obecne miejsce w Ochodzach. Jest konstrukcji zrębowej, na podmurowaniu, z wieżą budowlaną na słup. Stan obiektu oraz otoczenia jest bardzo dobry.

Park dworski w Domecku, jeśli chodzi o stan roślinności parkowej, zachowany jest dość dobrze. Jest to park typu swobodnego z połowy XIX i początku XX wieku. Zajmuje powierzchnię 3,2 ha, w tym wody – 0,2 ha. Park składa się z dwóch części:

- pierwsza część założona w 1883r. ma powierzchnię o kształcie niemal kwadratu i oddzielona jest ciekim wodnym; jest to założenie typowe z dużą powierzchnią trawnika, kępami krzewów i niewielkim wzniesieniem z rozrzuconymi głazami,
- druga część, za ciekim wodnym z rzędowym nasadzeniem dębów (niegdyś granica parku), założony na przełomie XIX i XX wieku, ma układ swobodny.

Najstarsze drzewa (dęby) liczą 120 lat. Obecnie park jest bardzo zaniedbany, w stopniu uniemożliwiającym funkcję wypoczynkową. Zły stan ogólny parku spowodowany jest przede wszystkim niekontrolowanym rozrostem samosiewów, zaśmieceniem i niedrożnością cieków (z tego ostatniego powodu część parku jest zabagniona). Na powierzchniach trawiastych parku znajdują się obiekty szklarniowe, obecnie nieużytkowane, w stanie zdewastowanym. Fragment parku został nieodwracalnie przekształcony przez zabudowę (zespół mieszkalny byłego PGR). Niezbędne są prace porządkowe i renowacyjne.

2) Obszary i obiekty wskazane do ochrony poprzez zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

a) Zabytki nieruchome wpisane do gminnej ewidencji zabytków:

Komprachcice

- Kościół p. w. Św. Franciszka – 1936r.
- Plebania – 1936r.
- Dom obecnie przedszkole – pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Niemodlińska 2 – przełom XIX/XX w.
- Budynek gospodarczy, ul. Niemodlińska 14 – XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Niemodlińska 43 – pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Niemodlińska 62 – przełom XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 1 – pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 3 – pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 13 – 1989r.
- Budynek GS – sklep – XXw.

Chmielowice

- Szkoła - 1911
- Kapliczka w centrum wsi – przełom XIX/XX w.
- Dwór (przebudowany w 1970r.) – przełom XVIII/XIX w.
- Park dworski – początek XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Nyska 11 – 1927r.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 28 – 1912r.

Domecko

- Kapliczka, ul. Opolska 50 – 1842r.
- Kapliczka, ul. Zamkowa – 1878r.
- Kaplica – dzwonnica, ul. Opolska 12 – 1802r.
- Dwór, ul. Zamkowa 12, 1820r.
- Zabudowania folwarczne „czworaki dworskie”, ul. Dworska 3
- Stajnia dworska, ul. Dworska 3 – początek XX w.
- Aleja i park dworski – koniec XIX w.
- Budynek gospodarczy, ul. Dworska 2 – 1902r.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 7 – przełom XIX/XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 14 – 1860r. (rozbudowany)
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 14 – 1927r.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 32 – pocz. XX w.
- Dom gospodarczy, ul. Opolska 32 – pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 46 – 1928r.
- Szkoła (stara część) ul. Opolska 54 – 1894r.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 59 – pocz. XX w.
- Dom gospodarczy, ul. Opolska 65 – 1919r.
- Młyn, ul. Opolska 12 połowa Xix w.
- Budynek mieszkalny, ul. Zamkowa 15 – 1909r.
- Budynek mieszkalny, ul. Zamkowa 18 – 1889r.

Dziekaństwo

- Kapliczka mur. Przy domu, ul. Opolska 35 – 1868r.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 37 – 1892r.
- Stodoła, ul. Opolska 37 – 1892r.

Ochodze

- Kościół parafialny p.w. Św. Marcina, drewniany – 1702r. (przeniesiony z Komprachcic w 1940r.)
- Kapliczka drewniana, ul. Średnia – 1878r.
- Dom, ul. Myśliwska 1 – sklep i restauracja – 1882r.

Osiny

- Kościół ewangelicki, ul. Opolska – XX w.
- Kapliczka Matki Boskiej - poł. XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 10 – 1901r.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 57 – 1908r.
- Karczma, ul. Opolska 12
- Budynek mieszkalny, „GS” ul. Opolska 16 – II poł. XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 21 – II poł. XIX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 24 – 1906r.

Polska Nowa Wieś

- Kapliczka św. Rocha, mur. ul. Siedliskowa – 1857r.
- Kapliczka cmentarna, mur./drew. – 1914r.
- Budynek mieszkalny, lecznica zwierząt, ul. Lipowa 3 – XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Lipowa 13 – 1868r.
- Stodoła, ul. Lipowa 13 – 1868r.
- Budynek mieszkalny, ul. Lipowa 47 – 1898r.
- Szkoła, ul. Lipowa 56 – pocz. XX w.
- Zagroda, ul. Lipowa 64 – 1888r.
- Budynek mieszkalny, ul. Lipowa 71 – pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Lipowa 106 – przełom XIX/XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Łąkowa 2 – 1913r.
- Młyn parowy, ul. Lipowa 142 – 1920r.

Pucnik

- Kaplica dzwonnica MB, ul. Jaśkowska 8 – przeł. XIX/XX w.

Wawelno

- Kościół p. w. Serca Jezusa – 1934r.
- Kaplica - dzwonnica, ul. Opolska – 1930r.
- Szkoła, ul. Nowowiejska 14a – pocz. XX w.
- Budynek gospodarczy szkolny, ul. Nowowiejska 14a – pocz. XX w.
- Dom Nauczyciela, ul. Nowowiejska 14 – pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Leśna 8 – 1815r.
- Dawna karczma, ul. Opolska 1 – 1919r.
- Kuźnia, ul. Opolska 15 – przełom XIX/XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 29 – 1903r.
- Budynek mieszkalny, ul. Opolska 32 – 1912r.

Żerkowice

- Stodoła, ul. Młyńska 1 – pocz. XX w.
- Budynek mieszkalny, ul. Młyńska 6 – pocz. XX w.
- Stodoła, ul. Niemodlińska 24 – 1902r.
- Budynek mieszkalny, ul. Niemodlińska 31 – 1910r.
- Budynek mieszkalny, ul. Niemodlińska 2 – 1909r.
- Młyn wodny, ul. Młyńska 3 – 1903r.

b) Historycznie ukształtowane zespoły ruralistyczne – obszary, na których ze względu na ochronę walorów kulturowych obowiązują szczególne zasady kształtowania zabudowy - wyznacza się w celu utrwalenia odrębności zespołu zabudowy o wysokich wartościach kulturowych świadczących o historycznym rozwoju materialnym i określającym tożsamość obszaru przez indywidualne cechy zabytkowego układu przestrzennego. W obrębie stref uwzględniać się powinno rozplanowanie, charakter zabudowy oraz związany z nimi integralnie układ terenu i krajobrazu.

Historycznie ukształtowane zespoły ruralistyczne - strefy ochrony konserwatorskiej należy uwzględnić każdorazowo w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poprzez wprowadzanie, w miarę możliwości, ustaleń dotyczących:

- konserwacji i rewaloryzacji historycznej zabudowy, układów przestrzennych i ich elementów,
- eliminacji lub waloryzacji form dysharmonijnych (obiektów i urządzeń),
- uczytelnienia historycznych struktur przestrzennych,
- dostosowania nowych obiektów do charakteru historycznej zabudowy i układu przestrzennego w zakresie sytuacji, skali, formy, detalu architektonicznego i materiału.

c) Stanowiska archeologiczne na obszarze gminy:

- Chmielowice – stanowisko 1 – ślad osadnictwa, średniowiecze;
- Chmielowice – stanowisko 1 – ślad osadnictwa;
- Domecko – stanowisko 1 – ślad osadnictwa, późne średniowiecze (dz. nr ew. 326/152);
- Domecko – stanowisko 2 – ślad osadnictwa, kultura łużycka;
- Domecko – stanowisko 3 – grodzisko, średniowiecze XIII-XV w. (dz. nr ew. 397/132);
- Domecko – stanowisko 4 – punkt osadniczy, późne średniowiecze (dz. nr ew. 183);
- Domecko – stanowisko 5 – punkt osadniczy, okres wpływów rzymskich, średniowiecze;
- Domecko – stanowisko 6 – osada /produkcyjna?/, średniowiecze XII-XIV w.;
- Domecko – stanowisko 7 – ślad osadnictwa, neolit;
- Domecko – stanowisko 8 – ślad osadnictwa, epoka kamienia;
- Domecko – stanowisko 9 – ślad osadnictwa;
- Domecko – stanowisko 10 – ślad osadnictwa, epoka żelaza;
- Domecko – stanowisko 11 – ślad osadnictwa, neolit;
- Domecko – stanowisko 12 – ślad osadnictwa, neolit;
- Domecko – stanowisko 13 – stanowisko hutnicze (dz. nr ew.: 258, 259, 260, 261, 262, 269, 495/268, 494/267, 762/268, 763/268, 764/268, 767/271, 768/271, 769/271, 274, 785/275, 789/275, 790/275, 284, 285, 286, 287, 796/27);
- Komprachcice – stanowisko 1 – punkt osadniczy;
- Komprachcice – stanowisko 2 – punkt osadniczy;
- Komprachcice – stanowisko 3 – punkt osadniczy, neolit?;
- Komprachcice – stanowisko 4 – ślad osadnictwa, epoka kamienna;
- Komprachcice – stanowisko 5 – punkt osadniczy, neolit;
- Komprachcice – stanowisko 6 – punkt osadniczy, wczesne średniowiecze;
- Komprachcice – stanowisko 7 – ślad osadnictwa, średniowiecze?;
- Komprachcice – stanowisko 8 – skarb monet., koniec XII-XIV w.;
- Komprachcice – stanowisko 9 – punkt osadniczy, wczesne średniowiecze VIII-IXw. (dz. nr ew. 1816);
- Komprachcice – stanowisko 10 – ślad osadnictwa, wczesne średniowiecze XI-XIIw. (dz. nr ew. 1592/2);
- Komprachcice – stanowisko 11 – ślad osadnictwa, późne średniowiecze (dz. nr ew. 1624);
- Komprachcice – stanowisko 12 – punkt osadniczy, średniowiecze XIV-XVw. (dz. nr ew. 1554/2);

- Ochodze – stanowisko 1 – piecowisko;
- Ochodze – stanowisko 2 – skarb, III w. n.e.;
- Ochodze – stanowisko 3 – ślad osadnictwa, neolit;
- Ochodze – stanowisko 4 – punkt osadniczy ludności kultury przeworskiej, (dz. nr ew. 90 ALP, OZLP Katowice, Nadleśnictwo Prószków) ;
- Ochodze – stanowisko 5 – ślad osadnictwa, neolit;
- Ochodze – stanowisko 5 – stanowisko hutnicze (dz. nr ew. 702, 703, 704, 705, 706, 711, 712, 713, 714, 715, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 741, 744 i 90 ALP oraz na terenie wsi Domecko, działki gruntowe 82, 85, 86, 503/88, 504/88, 742/69);
- Ochodze – stanowisko 6 – ślad osadnictwa, późne średniowiecze XIX–XV w. (dz. nr ew. 460);
- Ochodze – stanowisko 7 – ślad osadnictwa, późne średniowiecze XV w. (dz. nr ew. 663);
- Ochodze – stanowisko 8 – grodzisko;

- Polska Nowa Wieś – stanowisko 1 – ślad osadnictwa;
- Polska Nowa Wieś – stanowisko 2 – ślad osadnictwa średniowiecznego, XIV – XV w. (dz. nr ew. 1355);

- Wawelno – stanowisko 1 – ślad osadnictwa, neolit;
- Wawelno – stanowisko 2 – osada przeworska, późny okres rzymski;
- Wawelno – stanowisko 4 – osada, XII – XIII w.;
- Wawelno – stanowisko 5 – ślad osadnictwa, neolit;
- Wawelno – stanowisko 6 – ślad osadnictwa, neolit;
- Wawelno – stanowisko 7 – ślad osadnictwa, średniowiecze;
- Wawelno – stanowisko 8 – skarb monet., koniec XII w.;

3) Inne obiekty i obszary o wartościach historycznych

Wartości historyczne przedstawiają istniejące na terenie gminy cmentarze, które do tej pory nie były objęte żadną formą ochrony:

Lokalizacja	Data założenia	Elementy wymagające ochrony
Chmielowice, ul. Cmentarna	1888r.	wybrane nagrobki
Domecko, ul. Cmentarna	1877r.	wybrane nagrobki, kaplica, ogrodzenie
Komprachcice, ul. Cmentarna	1891r.	wybrane nagrobki, kaplica,
Dziekaństwo, ul. Opolska	1925r.	wybrane nagrobki
Ochodze	1920r.	wybrane nagrobki, ogrodzenie
Żerkowice, ul. Niemodlińska	1901r.	całość (o powierzchni 0,12 ha), w tym ogrodzenie
Osiny	1913r.	wybrane nagrobki, kaplica
Polska Nowa Wieś, ul. Lipowa	1914r.	wybrane nagrobki, kaplica
Wawelno	1927r.	wybrane nagrobki, starodrzew

Wnioski do polityki przestrzennej:

- należy zgłosić Wojewódzkiemu Konserwatorowi Zabytków obiekty zasługujące na wciągnięcie do rejestru zabytków,
- należy uwzględnić ochronę zasobów archeologicznych,
- należy aktualizować gminną ewidencję zabytków oraz wykaz stanowisk archeologicznych, w porozumieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- należy opracować gminny program opieki nad zabytkami.

2.2.3 Krajobraz

Krajobraz kształtują – rzeźba terenu, pokrycie terenu (roślinność) oraz zabudowa. Poszczególne elementy krajobrazu gminy scharakteryzowane zostały w poprzednich punktach (rzeźba – pkt 2.1.1a, roślinność – pkt 2.1.1g, zabudowa – pkt 2.2.1). W sumie krajobraz gminy nie wyróżnia się szczególnymi walorami. W 'Studium Ochrony Zabytkowego Krajobrazu – Województwo Opolskie', obszar gminy znalazł się w zasięgu sześciu jednostek architektoniczno – krajobrazowych.

Nr jednostki	Nazwa jednostki	Strefy (rodzaj ochrony)	Wytyczne (zakres ochrony)
263	Opole – Zaodrze	K – ochrona krajobrazowej otuliny	KONT – stworzenie harmonijnego otoczenia lub sąsiedztwa
402	Karczów – Komprachcice	E – ekspozycji ochrony elementów	RKOM – rekompozycja, stworzenie właściwego sąsiedztwa o dużych walorach
410	Lasy Niemodlińskie	B – ochrony częściowej	INTE – integracja dużych obszarów naruszonych w pewnych zakresach
412	Wawelno	B – ochrony częściowej	INTE – integracja dużych obszarów naruszonych w pewnych zakresach
415	Ochodze	B – ochrony częściowej	INTE – integracja dużych obszarów naruszonych w pewnych zakresach
416	Domecko	B – ochrony częściowej	INTE – integracja dużych obszarów naruszonych w pewnych zakresach

Według wytycznych ze Studium Ochrony Zabytkowego Krajobrazu – Województwo Opolskie

Analiza krajobrazu w skali gminy wykazuje dwa rejony, które ze względu na walory krajobrazu zasługują na wyróżnienie i ochronę:

- fragment krawędzi morfologicznej pradoliny Odry pomiędzy Wawelnem i Polską Nową Wsią o urozmaiconej rzeźbie, z licznymi źródłami, stawami i zadrzewieniami,
- sylwetą krajobrazową wsi Wawelno od strony północno – wschodniej (widok z drogi prowadzącej z Chróściny).

Wnioski do polityki przestrzennej:

- uwzględnić, w zasadach zagospodarowania terenów otwartych, wytyczne dotyczące zakresu ochrony krajobrazu, określone w Studium Ochrony Zabytkowego Krajobrazu – Województwo Opolskie.
- wyłączyć z zabudowy fragment krawędzi morfologicznej pradoliny Odry wraz z przedpolem do drogi Polska Nowa Wieś – Wawelno oraz przedpole widoku wsi Wawelno od strony północno – zachodniej.

(Wnioski dotyczące zabudowy w kontekście krajobrazowym sformułowane zostały w pkt 2.2.1).

2.3 Sytuacja gospodarcza gminy

2.3.1 Zasoby surowcowe

⁸ ~~Na terenie gminy Komprachcice udokumentowane są dwa złoża kopalin:~~

~~- złoża surowców ilastych i piasków schudzających ceramiki budowlanej 'Komprachcice' w Chmielowicach oraz złoża węgla brunatnego 'Polska Nowa Wieś'. Złoża zostały scharakteryzowane w pkt 2.1.1c.~~

⁹ Na terenie gminy Komprachcice udokumentowane są trzy złoża kopalin:

- złoża surowców ilastych i piasków schudzających ceramiki budowlanej "Komprachcice" w Chmielowicach, złoża węgla brunatnego "Polska Nowa Wieś" oraz złoża kruszywa naturalnego "Domecko". Złoża zostały scharakteryzowane w pkt 2.1.1c.

2.3.2 Przemysł, produkcja pozarolnicza

a) Majątek produkcyjny gminy

Na terenie gminy działalność produkcyjna prowadzona jest wyłącznie przez małe i bardzo małe zakłady produkcyjne. Pod względem ilości podmiotów gospodarczych prowadzących działalność produkcyjną, gmina Komprachcice zajmuje czołową lokatę w grupie gmin wiejskich województwa opolskiego. Ilość ta kształtowała się w ostatnich latach następująco:

Rok	Ilość podmiotów gospodarczych prowadzących działalność produkcyjną zarejestrowanych w rejestrze REGON
1995	95
1996	87
1997	94
2006	106
2009	834
2010	932
¹⁰ 2011	1071
2012	1085
2013	1114
2014	1112
2015	1146

Wg danych statystycznych GUS

¹¹ Według danych Urzędu Statystycznego w Opolu, na obszarze gminy działa 1146 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON (stan na rok 2015).

b) Warunki dla rozwoju przemysłu

Analiza czynników mających wpływ na rozwój przemysłu wykazuje, że gmina obecnie posiada w tym względzie korzystne warunki.

Najistotniejsze czynniki niekorzystne tj. bariery (ograniczenia rozwoju) to:

- brak dogodnego połączenia drogowego z miastem Opole, z pominięciem terenów zabudowy mieszkalnej,
- niewystarczająco rozbudowana sieć infrastruktury technicznej (system kanalizacji sanitarnej w trakcie realizacji, brak sieci gazowej, niedoinwestowana sieć elektroenergetyczna n/n).

⁸ ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1

⁹ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1

¹⁰ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1

¹¹ ustalenia zmienione uchwałą o której mowa w przypisie 1

Najistotniejsze czynniki korzystne to:

- warunki naturalne:
 - dobre warunki dla rozwoju produkcji warzywniczej i sadowniczej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego;
 - udokumentowane, perspektywiczne zasoby surowców ilastych – bazy surowcowej dla przemysłu ceramiki budowlanej;
 - sąsiedztwo dużego kompleksu Borów Niemodlińskich – bazy surowcowej przemysłu drzewnego,
- łatwość w pozyskiwaniu nowych terenów budowlanych ze względu na duży udział gruntów niskiej klasy bonitacyjnej;
- potencjał ludzki (wykwalifikowane zasoby siły roboczej dotychczas dojeżdża-jącej do pracy w Opolu),
- położenie gminy Komprachcice w bezpośrednim sąsiedztwie z miastem Opolem.

Produkcja pozarolnicza nie odgrywa znaczącej roli w rozwoju gospodarczym gminy. Niewykorzystywane w dostatecznym stopniu są walory naturalne gminy. Uwzględniając istniejące uwarunkowania (bariery i atuty) możliwy wydaje się dalszy rozwój małych zakładów produkcyjnych na potrzeby rynku lokalnego, w szczególności branży budowlanej, rolno-spożywczej oraz branży drzewnej.

Wnioski do polityki przestrzennej:

- wyznaczyć w strukturze przestrzennej gminy obszary rozwoju funkcji produkcyjnej,
- prowadzić aktywną działalność na rzecz rozwoju produkcji z wykorzystaniem instrumentów gospodarki przestrzennej – preferowane małe i średnie zakłady wykorzystujące lokalne surowce.

2.3.3 Rynek usług

a) Stan i kierunki rozwoju

Usługi są najdynamiczniej rozwijającym się sektorem gospodarki na terenie gminy. Pod względem ilości podmiotów gospodarczych prowadzących działalność usługową gmina Komprachcice zajmuje czołową lokatę pośród gmin wiejskich województwa opolskiego.

¹² **Rozwój rynku usług (z wyłączeniem sektora publicznego) ilustruje poniższe zestawienie:**

rodzaj działalności usługowej wg sekcji PKD	ilość podmiotów gospodarczych prowadzących działalność usługową zarejestrowanych w rejestrze REGON	
	Ogółem	w tym sektor prywatny*
Ogółem	933	933
W tym:		
Budownictwo	293	293
Handel, naprawy	294	294
Transport, składowanie	58	58
Gastronomia, hotelarstwo	22	22
Pośrednictwo finansowe, obsługa nieruchomości i firm	62	62
Edukacja	10	12
Ochrona zdrowia	3	7

Wg danych statystycznych US w Opolu 2010

¹² ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1

¹³ Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji PKD 2007			
	2013	2014	2015
Ogółem	927	950	945
Sekcja a - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	42	41	24
Sekcja c - przetwórstwo przemysłowe	101	100	98
Sekcja e - dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	1	1
Sekcja f – budownictwo	169	171	166
Sekcja g - handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	246	254	248
Sekcja h - transport i gospodarka magazynowa	58	50	52
Sekcja i - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	21	24	22
Sekcja j - informacja i komunikacja	25	25	30
Sekcja k - działalność finansowa i ubezpieczeniowa	33	35	35
Sekcja l - działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	15	13	16
Sekcja m - działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	88	95	98
Sekcja n - działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	23	27	29
Sekcja p - edukacja	10	13	15

¹³ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1

Sekcja q - opieka zdrowotna i pomoc społeczna	41	44	49
Sekcja r - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	18	18	16
Sekcje s, t, u - pozostała działalność usługowa, gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby, organizacje i zespoły eksterytorialne	36	39	46

Liczba przedsiębiorstw ogółem, w podziale na sekcje PKD (zgodnie we wskazaniem przez przedsiębiorcę przeważającej działalności). Źródło: Strategia rozwoju Gminy Komprachcice na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025"

Jak wynika z zestawienia, w gminie dominują usługi branży budowlanej oraz handlu i napraw, prowadzone przez osoby fizyczne.

b) Uwarunkowania rozwoju

Gmina posiada korzystne warunki rozwoju rynku usług, o czym świadczy wzrost ilości podmiotów gospodarczych prowadzących działalność usługową w stosunku do lat poprzednich.

Podstawowe atuty to:

- popyt, który zapewnia wysoka liczba mieszkańców gminy o stosunkowo wysokim stopniu zamożności oraz bezpośrednio sąsiedztwo miasta Opola,
- podaż terenów – w szczególności tereny nieużytkowanej zabudowy zagrodowej,
- potencjał ludzki,
- aktywność gospodarcza społeczności lokalnej mieszkańców Opola,
- niższa w stosunku do miasta Opola cena nieruchomości.

Czynniki niekorzystne, tj. bariery rozwoju to przede wszystkim:

- zły stan dróg, w szczególności ulic w terenach zabudowanych, które w większości mają nawierzchnię gruntową,
- niewystarczająco rozbudowana sieć infrastruktury technicznej.

Rozwój usług jest zjawiskiem korzystnym z punktu widzenia rozwoju społeczno – gospodarczego gminy pod warunkiem, że odbywa się w sposób planowany. Dowolna lokalizacja zakładów usługowych narusza ład przestrzenny obszarów osadniczych i jest przyczyną konfliktów.

Wnioski do polityki przestrzennej

- wyznaczać w strukturze przestrzennej strefy lokalizacji usług z uwzględnieniem stopnia uciążliwości.

2.3.4 Gospodarka rolna

a) Warunki naturalne

Gmina charakteryzuje się średnio – korzystnymi warunkami naturalnymi dla rozwoju rolnictwa. Użytki rolne zajmują powierzchnię 3 580 ha, co stanowi ok.64% powierzchni ogólnej gminy. Struktura użytkowania gruntów przedstawia się następująco:

Użytkowanie gruntów rolnych gminy Komprachcice					
Powierzchnia użytków rolnych					
	Ogółem	Grunty orne	Sady	Łąki	Pastwiska
ha	3 580	2 910	17	630	23
%	100	81,3	0,5	17,6	0,6

Wg danych statystycznych WUS w Opolu

Jakość gleb jest mało korzystna. Dominują gleby lekkie, piaszczyste, charakteryzujące się przeważnie okresowym niedoborem wilgoci (46% użytków rolnych). Wśród ogółu użytków rolnych, gleby poszczególnych klas bonitacyjnych mają następujący udział procentowy:

Klasy bonitacyjne użytków rolnych gminy Komprachcice					
	I – II	III	IV	V	VI
%	0	5,6	38,7	37,2	18,4

Wg danych statystycznych US w Opolu

Najlepsze tereny dla produkcji rolnej to trzy zwarte kompleksy gruntów klas III÷IV w północnym rejonie wsi Wawelno, Komprachcice i Osiny oraz we wsi Domecko. Potwierdzeniem jakości rolniczej przestrzeni w gminie jest występująca struktura zasiewów (przewaga żyta, owsa, jęczmienia i ziemniaków). Uzyskiwane plony są niższe niż średnia w województwie, co świadczy o przeciętnych walorach rolniczych gminy i nie wskazuje rolnictwa jako ważnej gałęzi gospodarki gminy.

Warunki agroklimatyczne są bardzo korzystne. Gmina leży w najcieplejszym w Polsce regionie pluwiotermicznym odrzańskim, charakteryzującym się łagodnymi zimami i długim okresem wegetacyjnym.

b) Stan gospodarki rolnej

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Opolu, głównym użytkownikiem gruntów rolnych są rolnicy indywidualni. Na terenie gminy Komprachcice istnieje ponad 1200 gospodarstw indywidualnych z czego ponad 1000 stanowią małe gospodarstwa rolne do 5 ha, z uwzględnieniem gospodarstw mniejszych niż 1ha (niemal 800) nie spełniających kryteriów statusu gospodarstwa rolnego.

Gospodarstwa o powierzchni do 5 ha obejmują ok. 26% powierzchni gruntów rolnych w gminie. Duże gospodarstwa (powyżej 20 ha) zajmują około 30% gruntów rolnych w gminie, przy czym liczba gospodarstw powyżej 50 ha to zaledwie kilka gospodarstw.

Dominującym kierunkiem produkcji indywidualnych gospodarstw rolnych jest produkcja mieszana, która stanowi ponad 50 % ogólnej produkcji rolnej. Zdecydowanie najmniejszy udział ma produkcja zwierzęca. W produkcji roślinnej przeważa produkcja zbóż i ziemniaków. Specjalistyczna produkcja warzyw i kwiatów prowadzona jest w zespołach szklarniowych.

Hodowla zwierząt prowadzona jest przeważnie w obiektach przyzagrodowych. W stosunku do danych w województwie opolskim, wskaźniki występujące na obszarze gminy Komprachcice są niższe (hodowla bydła i trzody chlewnej) co wiąże się z bezpośrednim sąsiedztwem miasta Opolu oraz charakterem gminy Komprachcice, na terenie której następuje rozwój terenów mieszkaniowych oraz działalności usługowej.

Sytuacja ekonomiczna

Z ogólnej liczby gospodarstw rolnych w gminie Komprachcice jedynie ok. 10% gospodarstw prowadzi produkcję rolniczą głównie na rynek. Około 50 gospodarstw nie prowadzi żadnej produkcji rolniczej i utrzymuje się wyłącznie z działalności pozarolniczej. Około 40% gospodarstw produkuje wyłącznie lub głównie na potrzeby własne.

c) Synteza uwarunkowań i perspektywy rozwoju gospodarki rolnej

Niżej przedstawione uwarunkowania wskazują, że gmina posiada średnie warunki dla rozwoju gospodarki rolnej.

Niekorzystne czynniki – bariery rozwoju to:

- mało korzystne warunki glebowe,
- niekorzystna struktura obszarowa gospodarstw rolnych.

Istotnym czynnikiem niekorzystnym dla rozwoju gospodarki rolnej jest również brak określonej polityki rolnej państwa.

Atuty (potencjały rozwojowe) to:

- bardzo korzystny agroklimat,
- rynki zbytu produktów pochodzenia rolniczego.

Uwzględniając istniejące uwarunkowania (bariery i atuty) – przemiany w rolnictwie powinny obejmować przede wszystkim przekształcenia struktury obszarowej gospodarstw (preferowane gospodarstwa duże, silne ekonomicznie i bardzo drobne łączące pracę w rolnictwie z innymi źródłami zarobkowania). W zakresie profilu produkcji, pożądane jest zdecydowane zwiększenie produkcji warzyw (upraw polowych, pod szkłem i w namiotach foliowych) oraz zwiększenie powierzchni sadów. W aspekcie przestrzennym, należy intensyfikować produkcję roślinną na gruntach o wysokim potencjale produkcyjnym. Należy zmniejszać produkcję na gruntach o niskiej wartości produkcyjnej poprzez ekstensyfikację (uprawy ekologiczne) lub zaprzestanie rolniczego użytkowania i w zależności od warunków, zalesienie lub pozostawienie gruntów do renaturalizacji.

wnioski do polityki przestrzennej

W strukturze przestrzennej gminy należy wydzielić obszary:

- intensywnej produkcji rolnej wyłączone z zabudowy,
- ekstensyfikacji produkcji rolnej (uprawy ekologiczne),
- możliwego zaprzestania użytkowania rolniczego,
- możliwych lokalizacji obiektów produkcji rolnej i obsługi rolnictwa.

2.4 Uwarunkowania demograficzne i społeczne

¹⁴ ~~2.4.1 Potencjał demograficzny~~

a) Ludność

~~Gminę Komprachcice zamieszkuje 10 613 osób (2011r.), co stanowi ok. 1,1% ludności województwa opolskiego.~~

¹⁴ *ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1*

Gęstość zaludnienia wynosi 200 M/km². W gminie Komprachcice w roku 2005, zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Opolu, zanotowano ujemny przyrost naturalny o wartości -0.1 w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Wartość ta jest niższą od wartości notowanej w całym województwie opolskim. Związane jest to z występowaniem tzw. zjawiska starzenia się społeczeństwa. W obecnym czasie, w całym kraju, notuje się niską liczbę narodzin. Wynika to z aktualnej sytuacji politycznej, ekonomicznej oraz kulturowej.

Dane przedstawione w poniższej tabeli, obrazują sytuację demograficzną w gminie. Dodatni przyrost naturalny notowany jest w ostatnim dziesięcioleciu w dwóch jednostkach osadniczych, tj. w Chmielowcach i w Żerkowicach, a w pozostałych wsiach występowały wartości ujemne.

Przedstawiony trend jest aktualny na czas obecny i wiąże się z procesem rozwoju terenów zurbanizowanych a w szczególności zabudowy mieszkaniowej w terenach sąsiadujących z miastem Opole. Jest to proces charakterystyczny dla większości dużych miast, w których następują migracje mieszkańców na tereny podmiejskie.

W Chmielowcach oraz Komprachcicach w przeciągu ostatnich kilku lat nastąpił znaczny rozwój osiedli mieszkalnych (zabudowa jednorodzinna).

	Ludność						
	1976	1980	1992	1995	1998	2002	2011
	w osobach						
gmina ogółem w tym	10 691	10 755	10 998	11 023	10 905	10 770	10 613
Chmielowice	1109				1437	1451	1571
Domecko	1526				1320	1304	1250
Komprachcice	2274				2884	2810	2746
Dziekaństwo	285				215	228	257
Polska Nowa Wieś	2093				2025	1959	1745
Ochodze	1203				1143	1124	1137
Osiny	556				477	479	484
Wawolno	1299				1153	1142	1103
Żerkowice	346				251	273	320

=według danych Urzędu Gminy; **według danych Urzędu Statystycznego oraz Gminy Komprachcice

Liczba ludności w gminie Komprachcice na tle powiatu opolskiego oraz województwa opolskiego

rok	Liczba ludności ogółem		
	w gminie	w powiecie	w województwie
2000	11069	137068	1070598
2001	11057	136624	1066438
2002	11062	135938	1061009
2003	11136	135550	1055667
2004	11167	135070	1051531
2005	11259	135091	1047407
2006	11197	134739	1041941
2007	11283	134696	1037088
2008	11331	134616	1033040
2009	11384	135010	1031097
2010	11416	135313	1028585

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Analiza okresu ostatniego dwudziestolecia wykazuje duże zróżnicowanie w zakresie zmian ludnościowych w poszczególnych jednostkach osadniczych. Ludność gminy w latach 1976 – 1998 zwiększyła się o 2% przy czym dynamiczny rozwój wystąpił

w drugim dziesięcioleciu (w latach 1985–97 wzrost wyniósł 3%). Przyrost ludności gminy nastąpił za sprawą zdecydowanego przyrostu ludności w dwóch jednostkach tj. Chmielowicach – 29,6% i Komprachcicach – 26,8%. W pozostałych jednostkach osadniczych nastąpił spadek zaludnienia.

W roku 2002 (powszechny spis ludności), sytuacja demograficzna potwierdziła obserwowany trend. Pomimo nieznacznego spadku liczby ludności Komprachcic w stosunku do roku 1998, Chmielowice oraz Komprachcice posiadały zdecydowanie większą liczbę mieszkańców w stosunku do poprzednich dziesięcioleci. Wciąż nieznacznie spadała liczna mieszkańców w Domecku, Polskiej Nowej Wsi, Ochodzach i Wawelnie. Zgodnie z przewidywaniami związanymi z położeniem wsi, w Żerkowicach oraz w Dziekaństwie liczba mieszkańców w stosunku do roku 1998 zaczęła ponownie wzrastać. W Osinach sytuacja demograficzna ustabilizowała się na stałym poziomie.

Do roku 2010r. liczba ludności zaczęła systematycznie wzrastać przekraczając wartość 11 400 a w ostatnim okresie spadła do poziomu ok. 10 600 a więc niższym niż w trakcie spisu powszechnego z 2002r. Jedynie w miejscowościach sąsiadujących z miastem Opole liczba ta systematycznie wzrasta w związku z rozwojem podmiejskich osiedli mieszkalnych i napływem mieszkańców Opola.

Poziom zaludnienia kształtują dwa zjawiska: ruch naturalny i ruch wędrowny ludności. Wskaźniki przyrostu naturalnego są w gminie niepokojąco niskie, kształtują się na poziomie poniżej prostej zastępowalności pokoleń.

W zakresie ruchu naturalnego, zmiany w okresie 30 lat oraz sytuację na tle województwa, ilustruje poniższe zestawienie:

Rok	Przyrost naturalny w latach 2002–2010			
	w gminie		w powiecie	w województwie
	w liczbach bezwzględnych	na 1000 mieszkańców	w liczbach bezwzględnych	w liczbach bezwzględnych
2000	-	-	37	-9
2004	-6	-0,5	-22	-207
2002	-11	-1,0	-33	-836
2003	-21	-1,9	-149	-1302
2004	-17	-1,5	-109	-988
2005	-13	-1,2	-125	-975
2006	-17	-1,5	-106	-964
2007	-7	-0,6	-146	-1129
2008	-16	-1,4	-43	-632
2009	+6	+0,5	-37	-438
2010	-9	-0,8	-53	-719

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Niekorzystne są wskaźniki zawieranych małżeństw, co nie stanowi przesłanki do poprawy wskaźnika przyrostu naturalnego. W ostatnim okresie notuje się wskaźnik niższy niż średnia w województwie.

	małżeństwa na 1000 małżeństw	
	w gminie	w województwie
1996	4,7	2,6
1997	4,7	5,0
1998	3,8	-
1999	4,9	-
2000	4,7	-
2001	3,6	-
2002	4,8	4,7

2003	4,4	4,7
2004	4,3	4,6
2005	5,5	4,9
2006	3,5	5,6
2007	4,0	5,8
2008	4,9	6,2
2009	5,3	6,1
2010	4,8	5,7

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Procesy migracyjne (napływ i odpływ ludności) składające się na ruch wędrownkowy kształtują się, z punktu widzenia rozwoju demograficznego gminy pozytywnie, a to za sprawą relatywnie dużego napływu ludności na teren gminy.

Poziom salda migracji w latach 1975 – 2010 z uwzględnieniem sytuacji na tle województwa zmienił się następująco:

rok	Saldo migracji								
	gmina						województwo		
	ogółem	migracje zagraniczne	migracje wewnętrzne	ogółem	migracje zagraniczne	migracje wewnętrzne	ogółem	migracje zagraniczne	migracje wewnętrzne
	w liczbach bezwzględnych			na 1000 mieszkańców					
1975	-26	-57	+31	-2,3	-5,0	+2,7			
1980	-55	-125	+70	-5,1	-11,6	+6,5			
1992	-11	-10	-1	-1,0	-0,9	-0,1			
1995	-2	-26	+24	-0,2	-2,4	+2,2			
1996	+44	-24	+68	+4,0	-2,2	+6,2	-1,9	-2,2	+0,3
1997	+13	-21	+34	+1,2	-1,9	+3,1	-1,9	-2,2	+0,3
2000	-28	-84	+56	-2,5	-7,6	5,1	-3,5	-3,4	-0,1
2001	+15	-43	+58	1,4	-3,9	5,2	-3,5	-3,3	-0,2
2002	+36	+13	+23	3,3	1,2	2,1	-4,4	-3,7	-0,4
2003	+109	+25	+79	9,8	2,2	7,1	-4,0	-3,5	-0,5
2004	+71	+20	+51	6,4	1,8	4,6	-3,2	-2,8	-0,4
2005	+97	+3	+94	8,6	0,3	8,3	-3,0	-2,4	-0,6
2006	-15	-78	+63	-1,3	-7,0	5,6	-4,6	-3,8	-0,8
2007	+68	-75	+143	6,0	-6,6	12,7	-3,9	-3,2	-0,7
2008	+83	-35	+118	7,3	-3,1	10,4	-3,2	-2,8	-0,4
2009	+52	-38	+90	4,6	-3,3	7,9	-1,7	-1,1	-0,6
2010	+44	-22	+63	3,6	-1,9	5,5	-1,7	-1,1	-0,6

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Do pozytywnych przesłanek przyszłego rozwoju gminy należy korzystna struktura wieku w grupie ludności w wieku produkcyjnym – wyższa w stosunku do innych gmin wiejskich oraz ogólnej sytuacji w województwie. Niestety negatywnym zjawiskiem jest utrzymujący się spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogólnej sytuacji województwa oraz średniej wartości w gminach wiejskich.

Struktura wieku ludności w gminie Komprachcice na tle powiatu opolskiego oraz województwa opolskiego w roku 2010

	Liczba ludności ogółem		Liczba ogółem ludności w wieku:					
			przedprodukcyjnym		produkcyjnym		poprodukcyjnym	
gmina Komprachcice	11416	100%	1603	14,04%	7807	68,39%	2006	17,57%
powiat opolski	135313	100%	21991	16,25%	90947	67,21%	22375	16,54%
województwo	1028585	100%	173242	16,80%	676427	65,80	178916	17,40%

opolskie								
----------	--	--	--	--	--	--	--	--

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

~~Stopień feminizacji w gminie nie odbiega zasadniczo od średniej w województwie i jest wyższy aniżeli średnio w gminach wiejskich.~~

Stopień feminizacji w gminie Komprachcice na tle powiatu opolskiego i województwa opolskiego

	Liczba kobiet na 100 mężczyzn		
	2008r.	2009r.	2010r.
gmina Komprachcice	106	106	105
gminy wiejskie w powiecie opolskim	105	105	105
powiat opolski	106	106	106
województwo opolskie	107	107	107

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

~~b) Zasoby pracy~~

~~Potencjalne zasoby pracy w gminie stanowi ludność w wieku produkcyjnym, której liczba w ostatnim okresie systematycznie rośnie~~

Rok	ludność ogółem	ludność w wieku produkcyjnym	wzrost ludność w wieku produkcyjnym w stosunku rocznym	ludność w wieku produkcyjnym na 1000 mieszkańców
2002	11062	7157	-	647
2003	11136	7279	122	654
2004	11167	7390	111	662
2005	11259	7533	143	669
2006	11197	7550	17	674
2007	11283	7667	117	680
2008	11331	7740	73	683
2009	11384	7769	29	682
2010	11416	7807	38	684

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

~~Uwzględniając współczynnik aktywności zawodowej (około 80%), zasoby pracy w gminie wynoszą około 6000 osób (stan na koniec 2010).~~

~~c) Przewidywane procesy demograficzne i ich wpływ na perspektywiczny rozwój gminy~~

~~Prognoza demograficzna (sporządzona w 2002r. z perspektywą na rok 2010)~~

~~Przedstawione w punkcie a) procesy demograficzne dają podstawy do przewidywania korzystnych zmian ludnościowych w gminie Komprachcice. Z analizy procesów demograficznych wynika, że o wzroście zaludnienia decyduje napływ ludności na teren gminy. Dynamika rozwoju tego procesu zależy więc przede wszystkim od podaży terenów mieszkaniowych i aktywności gminy w tym zakresie.~~

~~Uwzględniając powyższe, prognoza demograficzna dla gminy Komprachcice opracowana została w dwóch wariantach: prognoza statystycznego rozwoju, uwzględniająca dotychczasowe trendy (wariant I) oraz prognoza dynamicznego rozwoju (wariant II) zakładająca aktywną politykę gminy w zakresie gospodarki gruntami (polegającej na tworzeniu zasobów gruntów, zmianie przeznaczenia w trybie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, uzbrajania terenów i sprzedaży działek budowlanych).~~

W wariancie drugim uwzględnione zostały kompleksowe uwarunkowania możliwości rozwoju osadnictwa w poszczególnych jednostkach osadniczych.

Zaludnienie – 2010 (hipoteza)

wsie	wariant I rozwój statystyczny			wariant II rozwój dynamiczny	
	liczba ludności				
	1998	2010	wzrost [%]	2010	wzrost [%]
gmina ogółem w tym	10 905	11 200	+3	12 700	+16
Chmielowice	1 437	1 550	+5	2 000	+40
Domecko	1 320	1 330	+1	1 330	+1
Komprachcice	2 884	3 000	+5	3 500	+20
Dziekaństwo	215	220	+1	220	+1
Polska Nowa Wieś	2 025	2 050	+1	2 050	+1
Ochodze	1 143	1 150	+1	1 700	+50
Osiny	477	480	+1	480	+1
Wawelno	1 153	1 160	+1	1 160	+1
Żerkowice	251	260	+1	260	+1

Struktura wieku ludności

Przewidywane zmiany w strukturze wieku ludności wyrażać się będą (hipoteza):

- obniżeniem udziału ludności w grupie przedprodukcyjnej (0 – 17 lat);
- wzrostem udziału ludności w pozostałych grupach wiekowych, tj. produkcyjnej obejmującej ludność w wieku 18÷59K / 64M oraz grupie poprodukcyjnej (60 Kobiety / 65 Mężczyźni i więcej).

W wariancie dynamicznego rozwoju ludności, należy przewidywać, w stosunku do wariantu statystycznego, wzrost ludności w grupie przedprodukcyjnej. Hipotetyczne prognozowanie struktury ludności w poszczególnych okresach przedstawia się następująco:

Struktura wieku ludności gminy Komprachcice 2010 (hipoteza)

	liczba ludności					
	1997		2010			
	liczba	%	wariant I		wariant II	
liczba			%	liczba	%	
ogółem w gminie w tym	11 105	100	11 200	100	12 700	100
w wieku przedprodukcyjnym	2 734	24,6	1 811	16,2	2 766	21,8
0 – 2	251	2,2	285	2,5	321	2,5
3 – 6	487	4,4	421	3,8	684	4,4
7 – 14	1 385	12,5	774	6,9	1 256	9,9
15 – 17	611	5,5	331	3,0	505	4,0
w wieku produkcyjnym	6 924	62,4	7 824	69,8	8 278	65,2
w wieku poprodukcyjnym	1 447	13,0	1 565	14,0	1 656	13,0

Zasoby pracy

Prognoza demograficzna (hipoteza) dla roku 2010 wskazuje, że potencjalne zasoby pracy (tj. liczba ludności w wieku produkcyjnym) w gminie Komprachcice zdecydowanie wzrosną i osiągną wielkość:

- wariant I – 7 800 osób;
- wariant II – 8 300 osób.

Zakładając utrzymanie stopnia aktywności zawodowej ludności na dotychczasowym poziomie liczyć należy, że rzeczywista wielkość pracy do zagospodarowania wyniesie:

Zasoby pracy (hipoteza) – gmina Komprachcice 2010

rok	rzeczywiste zasoby pracy	Wzrost w okresie 1997 - 2010	
		Liczba w tys. osób	%

1997		5,5	0	0
2010	wariant I	6,2	0,7	12,7
	wariant II	6,6	1,1	20,0

~~Analiza uwarunkowań demograficznych wykazuje możliwość dynamicznego rozwoju demograficznego gminy przez napływ ludności z zewnątrz pod warunkiem aktywnych działań gminy w zakresie przygotowania atrakcyjnych terenów budowlanych.~~

~~Wnioski do polityki przestrzennej~~

~~– Należy sukcesywnie przygotować nowe tereny budowlane odpowiednio do przyjętego wariantu rozwoju demograficznego.~~

¹⁵ 2.4.a Analiza potrzeb i możliwości rozwoju gminy Komprachcice

2.4.1.a Cel i metodologia sporządzenia analizy

Celem opracowania analizy jest określenie, czy w sporządzanej aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komprachcice, istnieje możliwość wprowadzenia nowych obszarów inwestycyjnych, w szczególności w zakresie zabudowy mieszkalnej. Punktem wyjścia dla oszacowania możliwości i potrzeb dalszego potencjalnego rozwoju terenów inwestycyjnych na obszarze gminy, jest określenie prognozy demograficznej dla gminy Komprachcice. Analiza procesów demograficznych, w szczególności określenie obserwowanych na przestrzeni ostatnich lat trendów zmian liczby ludności każdej z miejscowości, w korelacji z bilansem terenów jeszcze niezainwestowanych, przeznaczonych w obowiązującym studium w granicach jednostek osadniczych oraz w planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę, powinny dać odpowiedź, czy istnieje zapotrzebowanie na wskazywanie nowych terenów inwestycyjnych na obszarze gminy. Należy w tym wypadku podkreślić, iż prognozy przewiduje się na okres 30 lat z 30% - ową tolerancją.

Należy stwierdzić, iż studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jest dokumentem planistycznym wyrażającym politykę przestrzenną gminy o dość ogólnym stopniu szczegółowości, w związku z czym, nie istnieje możliwość odniesienia się w sposób wiążący do tak precyzyjnych danych jak powierzchnia użytkowa zabudowy w przeliczeniu na poszczególne funkcje terenu. W wyznaczonej w studium "Strefie mieszkaniowej", dopuszczalne jest lokalizowanie, oprócz funkcji mieszkalnej, również zabudowy usługowej, w tym usług publicznych (takich jak obiekty przedszkolne). W wyznaczonej w studium "Strefie mieszkaniowej - mieszanej", przewiduje się możliwość lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej, usługowej i produkcyjnej nieuciążliwej. W kolejnej wyznaczonej w studium "Strefie koncentracji usług publicznych", poza dominującą funkcją usług publicznych, dopuszcza się również usługi komercyjne a także zabudowę mieszkaniową. Już sama definicja budynku mieszkalnego jednorodzinnego określona w przepisach budowlanych wskazuje na możliwość wydzielenie w budynku mieszkalnym lokalu użytkowego. Nie istnieje zatem możliwość określenia jednoznacznych rezerw terenowych lub zapotrzebowania na nowe tereny w rozbiciu na poszczególne funkcje, a w dodatku w odniesieniu do powierzchni użytkowej budynków.

Wydaje się, iż jedynym logicznym wskaźnikiem obrazującym stan zainwestowania obszaru gminy jak również określającym ewentualne potrzeby na nowe tereny inwestycyjne, jest bilans powierzchni terenów określonych w studium jako "Strefa mieszkaniowa" i "Strefa mieszkaniowa - mieszana" w odniesieniu do stopnia zainwestowania tych terenów. W tym wypadku należy założyć maksymalne możliwości zabudowy ww. stref zabudową mieszkalną, tym bardziej, iż gmina posiada charakter rolniczy, który - z uwagi na bliskie sąsiedztwo z miastem Opole - stopniowo zanika na poczet rozwoju funkcji osadniczej o charakterze

¹⁵ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1

mieszkalnych osiedli podmiejskich (głównie część północna gminy). Niewątpliwie tak szacowany wskaźnik, będzie miał charakter nieco ogólny, jednakże będzie obrazował sytuację przestrzenną gminy w zakresie polityki określonej w studium w odniesieniu do realizujących ją miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz stanu zainwestowania terenów poszczególnych miejscowości. W zakresie zabudowy usługowej i produkcyjnej należy stwierdzić, iż prognozowanie zapotrzebowania na tego typu tereny, jest na etapie studium trudne do określenia. Można jedynie zbadać, czy istnieją rezerwy terenowe dla potrzeb rozwoju aktywności gospodarczych, jednakże ich wykorzystanie zależy od bardzo różnych czynników, nie zawsze stanowiących pochodną procesów demograficznych danej miejscowości. W przypadku funkcji usług podstawowych, niewątpliwie należy przewidywać, iż ich rozwój będzie towarzyszył rozwojowi tkanki osadniczej, ale z uwagi na elastyczność zapisów studium pozwalających - i słusznie - na lokalizowanie usług towarzyszących funkcji mieszkalnej, zapotrzebowanie na tereny związane z usługami będzie zapewnione w ramach wyznaczonych stref mieszkalnych. Ich rozwój determinowany jest i będzie na obszarach nowych inwestycji poprzez rynkowe mechanizmy warunkowane przez popyt na dane usługi. Zadaniem Gminy jest stworzenie podstaw prawnych umożliwiających rozwój funkcji towarzyszących rozwojowi zabudowy mieszkalnej i to te działania zapewnione są w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy poprzez elastyczność zapisów Studium w zakresie możliwości lokalizacji określonego katalogu funkcji w ramach danych stref rozwoju.

Na podstawie opracowanej analizy demograficznej określono sytuację demograficzną dla każdej miejscowości i uzyskano, na podstawie ostatnich 10 lat, trendy obrazujące prognozy spadku lub przyrostu liczby mieszkańców oraz spodziewaną dynamikę tych procesów. Sporządzając bilans terenów przedstawiony w pkt 5. oszacowano powierzchnię brutto zabudowanych oraz niezabudowanych terenów w ramach wskazanych w studium stref zabudowy ("Strefa mieszkaniowa" oraz "Strefa mieszkaniowa - mieszana"). *Brutto* w tym wypadku oznacza, iż szacowana powierzchnia, odnosząc się do terenów mieszkalnych, może zawierać również towarzyszące funkcje - głównie usługowe, jako uzupełniające tkankę osiedleńczą. Szacując powierzchnię terenów zabudowanych oraz przeznaczonych pod zabudowę w Studium (w obrębie "jednostek osadniczych") oraz w planach miejscowych (dla wsi które posiadają plany zagospodarowania - Komprachcice, Osiny, Chmielowice, Żerkowice), uzyskane powierzchnie terenów przeliczono na potencjalne działki budowlane (o przyjętej średniej powierzchni wynoszącej 1000m²). Tereny inwestycyjne podzielone zostały na 3 kategorie:

- **Kategoria I** - obejmuje strefy koncentracji istniejącej zabudowy oznaczone w Studium symbolem "A", tereny planowanej zabudowy wyodrębnione z obszarów inwestycyjnych oznaczonych w Studium symbolem "R" oraz z planowanych rezerw terenowych oznaczonych w Studium symbolem "Rb", położone bezpośrednio przy drodze wzdłuż której występuje istniejąca zabudowa (np. po przeciwnej stronie drogi) oraz infrastruktura techniczna (pas terenu w obrębie Żerkowic położony po południowej stronie drogi wojewódzkiej nr 435 oraz w miejscowości Ochodze - obszar tworzącego się osiedla w rejonie ulic Osiedle i Dębowej). Kategoria I dotyczy obszarów charakteryzujących się bezpośrednim dostępem do uzbrojenia

technicznego oraz istniejącego systemu komunikacyjnego, w obrębie których przewiduje się lokalne uzupełnienia zabudowy istniejącej. Tereny korespondujące z położeniem w granicach "jednostki osadniczej" w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych.

- **Kategoria II** - obejmuje planowane tereny inwestycyjne oznaczone w Studium symbolem "R" z wyłączeniem terenów zaliczonych do Kategorii I. Są to obszary naturalnego rozwoju miejscowości stanowiące logiczną kontynuację terenów zabudowanych wsi.

- **Kategoria III** - obejmuje planowane rezerwy terenowe oznaczone w Studium symbolem "Rb" (tereny rozwoju obszarów zurbanizowanych) z wyłączeniem terenów zaliczonych do Kategorii I (dotyczy wsi Chmielowice w rejonie powstającego osiedla "Róży Wiatrów"), wyodrębnione z obszarów rolniczych. Są to duże obszary mogące być aktywizowane po uznaniu przez Radę Gminy inwestycji za korzystną z punktu widzenia rozwoju gospodarczo – społecznego gminy, mające charakter rezerw umożliwiających zorganizowaną działalność inwestycyjną w zakresie co najmniej przygotowania projektu zagospodarowania terenu i wykonania uzbrojenia terenu.

Na podstawie obserwowanych procesów demograficznych, szacunkową liczbę mieszkańców w odniesieniu do każdej miejscowości określono w perspektywie 30-o letniej, przyjmując średni wskaźnik wynoszący 3 osoby przypadające na 1 gospodarstwo domowe (działka 1000m² odpowiada 1 gospodarstwu domowemu), z uwzględnieniem 30-o procentowej tolerancji wynikającej z niepewności procesów rozwojowych wyrażających się możliwością zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analizy. Dla określenia wymaganej ustawowo szacunkowej chłonności terenów wyrażonej w powierzchni użytkowej budynków, przyjęto wskaźnik średniej powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych wynoszący 150m².

Dla potrzeb oszacowania chłonności terenów produkcyjno - magazynowych, określono powierzchnię obszarów oznaczonych w Studium jako "Strefa produkcyjno - składowa" oraz planowane rezerwy terenowe oznaczone w Studium symbolem "Rb" (tereny rozwoju obszarów zurbanizowanych) przeznaczonych na rozwój tego działalności - I.2RB (K-PNW) na gruntach wsi: Komprachcice i Polska Nowa Wieś, I.2Rb (1.W) i I.2Rb (2.W) na gruntach wsi Wawelno oraz I.2Rb (Ż) na gruntach wsi Żerkowice. W celu określenia zapotrzebowania na nowe tereny usługowe i produkcyjno - magazynowe, przeanalizowano dane GUS dla gminy z ostatnich 10 lat w zakresie powierzchni użytkowej nowych budynków usługowych oraz produkcyjnych i magazynowych:

Rok	Powierzchnia użytkowa budynku w zależności od funkcji (m ²)		
	usługowe	produkcyjne	magazynowe
2005			
2006	957		

2007			375
2008			
2009		1785	311
2010			
2011	189		
2012	488		
2013	50	191	
2014			2533
2015			
suma	ok. 1685	1976	3219
		ok. 5200	
Szacowana wielkość zapotrzebowania na rok 2045	ok. 5055	ok. 15 600	
Szacowana wielkość zapotrzebowania na rok 2045 z tolerancją do 30%	ok. 6570	ok. 20 280	

W celu przeliczenia powierzchni obszarów przeznaczonych lub dopuszczających daną funkcję związaną z aktywnością gospodarczą na powierzchnię użytkową, zastosowano wskaźnik urbanistyczny wynoszący 0,5 oraz 0,25 w odniesieniu do działki gruntu o powierzchni 1000m².

Kolejnym aspektem analizy jest określenie możliwości finansowania z budżetu gminy inwestycji w infrastrukturę techniczną, drogową i społeczną, służących realizacji zadań własnych gminy, a wynikających z potencjalnego rozwoju nowych terenów budowlanych. Ze względu na skalę opracowania studium oraz trwające procesy inwestycyjne w zakresie rozwoju infrastruktury technicznej, nie ma możliwości oszacowania kosztów uzbrojenia terenów jak również możliwości budżetowych gminy. Należy zauważyć, iż inwestycje realizowane są zgodnie z planami inwestycyjnymi, uwzględnianych corocznie w budżecie gminy. Jakakolwiek prognoza dotycząca inwestycji mających obsłużyć wszystkie niezainwestowane tereny nie jest możliwa ani zasadna, bowiem - jak wynika z przeprowadzonej analizy - gmina posiada bardzo dużą rezerwę terenów przeznaczonych pod inwestycje zapewniający jej rozwój na bardzo długi okres czasu. Należy ponadto podkreślić, iż na terenie gminy realizowane są zorganizowane inwestycje deweloperskie obejmujące również uzbrojenie terenów osiedli w sieci infrastrukturalne oraz drogi, które potem przekazywane są gminie na zasadach nierynkowych, a więc niemożliwych do

oszacowania. Obszary zaliczone do III kategorii z założenia dotyczą zorganizowanej działalności inwestycyjnej między innymi w zakresie wykonania uzbrojenia terenu, co powoduje, iż w przypadku ich aktywizacji, koszty uzbrojenia terenu nie konieczne obciążą budżet gminy.

W celu zobrazowania wielkości spodziewanego zapotrzebowania, w tabelach dotyczących bilansu terenów dla poszczególnych wsi, wskazano szacowaną długość dróg oraz sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej, przyjmując wskaźnik 100mb. lub 50mb. na każdy hektar terenów inwestycyjnych, w zależności od ich położenia względem terenów zurbanizowanych (zgodnie z wyróżnionymi kategoriami terenów inwestycyjnych). Dla terenów zaliczonych do kategorii I założono brak konieczności inwestycji infrastrukturalnych (głównie uzupełnienia istniejącej tkanki zabudowy zlokalizowanej przy istniejących ciągach komunikacyjnych). Dla terenów zaliczonych do kategorii II założono potrzebę realizacji średnio 50mb. sieci infrastrukturalnych oraz dróg w przeliczeniu na każdy hektar terenów inwestycyjnych. Dla terenów zaliczonych do kategorii III, założono potrzebę realizacji 100mb. sieci infrastrukturalnych oraz dróg w przeliczeniu na każdy hektar terenów inwestycyjnych.

W zakresie uwarunkowań środowiskowych, wskazano występujące na obszarze gminy obszary lub obiekty cenne pod względem przyrodniczo - krajobrazowym oraz przeanalizowano możliwość zaistnienia ewentualnych konfliktów z lokalizacją obszarów inwestycyjnych.

2.4.2.a Demografia

Gminę Komprachcice zamieszkuje 10 668 osób (2014 r.), co stanowi ok. 1,1 % ludności województwa opolskiego oraz 8,0 % ludności powiatu. Gęstość zaludnienia w 2014 roku wynosiła 191 osób/km². W gminie Komprachcice w roku 2014, zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Opolu, zanotowano dodatni przyrost naturalny o wartości 3. Wartość ta jest wyższa od wartości notowanej w całym województwie opolskim. W obecnym czasie, w całym kraju, notuje się niską liczbę narodzin oraz obserwuje się tzw. zjawisko starzenia się społeczeństwa. Wynika to z aktualnej sytuacji politycznej, ekonomicznej oraz kulturowej w kraju. Dane przedstawione w poniższych tabelach, obrazują sytuację demograficzną w gminie jaka miała miejsce w ostatnich latach.

Analiza zachodzących procesów demograficznych na obszarze gminy Komprachcice stanowi podstawę określania kierunków dalszego rozwoju przestrzennego. Aktualny stan liczby ludności, jej struktury, znajomość zachodzących zmian oraz prognoz na przyszłość daje podstawę do określenia konsekwencji społeczno – ekonomicznych między innymi takich jak: określenie zapotrzebowania na miejsca w przedszkolach, szkołach, nowe miejsca pracy czy też prognozowania potrzeb mieszkaniowych.

Zamieszczone poniżej zestawienia tabelaryczne oraz wykresy prezentują procesy demograficzne zachodzące w gminie na przestrzeni ostatnich 8 lat, z wyróżnieniem na poszczególne miejscowości gminy Komprachcice.

Analizą procesów demograficznych objęto zagadnienia:

- liczby ludności,
- stanu ludności (mężczyzn, kobiet, ludności ogółem),
- ruchu naturalnego (urodzeń, zgonów),
- migracji (napływów i odpływów),
- struktury wiekowej ludności (z podziałem na grupy wiekowe oraz klasy wiekowe).

Liczba ludności ogółem na terenie gminy w latach 2000-2014 oscyluje w granicach wartości 10430 – 10825. Najwięcej ludności zamieszkuje w Komprachcicach – siedzibie władz gminy. Znaczną przewagę zaludnienia na obszarze centralnego ośrodka gminnego należy przypisać dostępnością zatrudnienia oraz szerokim zakresem podstawowych usług publicznych. Pod względem udziału kobiet i mężczyzn, występuje równowaga płci, z niewielką przewagą kobiet. Przedstawiony trend jest aktualny na czas obecny i wiąże się z procesem rozwoju terenów zurbanizowanych, a w szczególności zabudowy mieszkaniowej w terenach sąsiadujących z miastem Opole. Jest to proces charakterystyczny dla większości dużych miast, w których następują migracje mieszkańców na tereny podmiejskie. W Chmielowcach oraz Komprachcicach w przeciągu ostatnich kilku lat nastąpił znaczny rozwój osiedli mieszkaniowych.

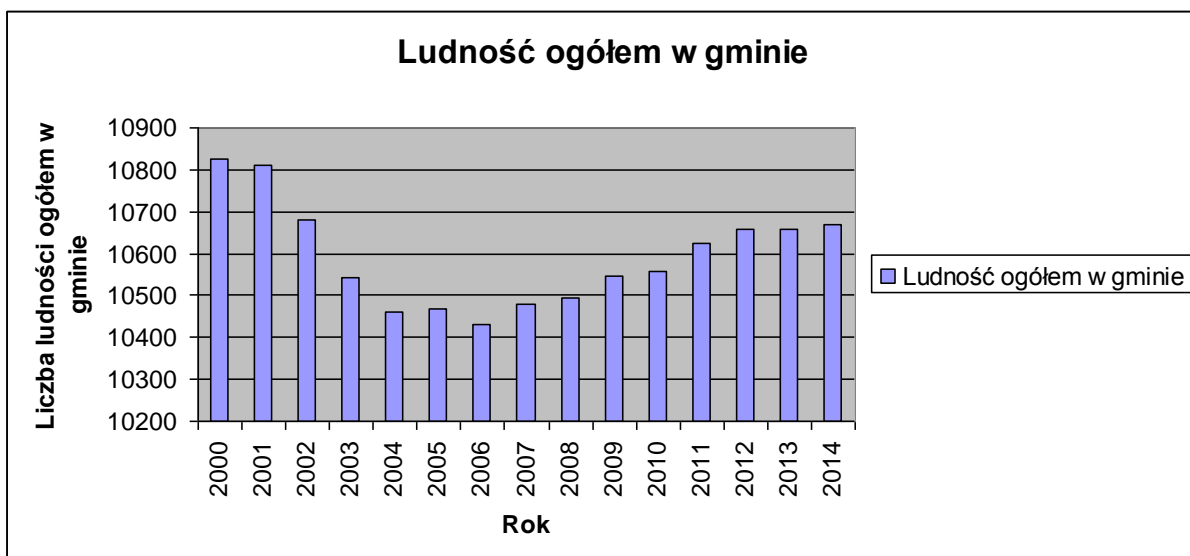
Kolejna analiza przedstawia liczbę ludności zarówno w gminie Komprachcice, jak również z województwie opolskim oraz w powiecie opolskim.

Rok	Liczba ludności ogółem		
	w gminie	w powiecie	w województwie
2000	10825	137068	1070598
2001	10809	136624	1066438
2002	10681	135938	1061009
2003	10541	135550	1055667
2004	10461	135070	1051531

2005	10469	135070	1047407
2006	10430	134739	1041941
2007	10478	134696	1037088
2008	10494	134616	1033040
2009	10547	135010	1031097
2010	10557	135313	1028585
2011	10623	133196	1013950
2012	10659	133291	1010203
2013	10659	133217	1004416
2014	10668	133203	1000858

Liczba ludności w gminie Komprachcice na tle powiatu opolskiego oraz województwa opolskiego według danych z GUS oraz z Urzędu Gminy Komprachcice

Jak widać z przedstawionych danych od 2006 do 2014 roku była tendencja wzrostowa liczby ludności w gminie. Znaczny spadek nastąpił w roku 2006, bo aż o 395 mieszkańców. W kolejnych latach liczba ludności utrzymuje się na podobnym poziomie i oscyluje w granicy 10660 mieszkańców. Wśród konsekwencji społecznych wyludniania się i emigracji są takie czynniki jak: rozluźnienie więzi rodzinnych, spadek liczby zawieranych małżeństw i urodzeń, starzenie się ludności oraz wypływ najbardziej aktywnych i przedsiębiorczych mieszkańców poza granice gminy. Największy spadek odnotowano w 2006 roku i był on najprawdopodobniej związany z uregulowaniem trwającej od 2006 roku zwiększonej emigracji na pobyt stały mieszkańców województwa opolskiego do Niemiec. Odpływ mieszkańców gminy następuje również w związku z podejmowaniem przez osoby w wieku ponadgimnazjalnym ścieżki edukacyjnej poza granicami gminy Komprachcice.

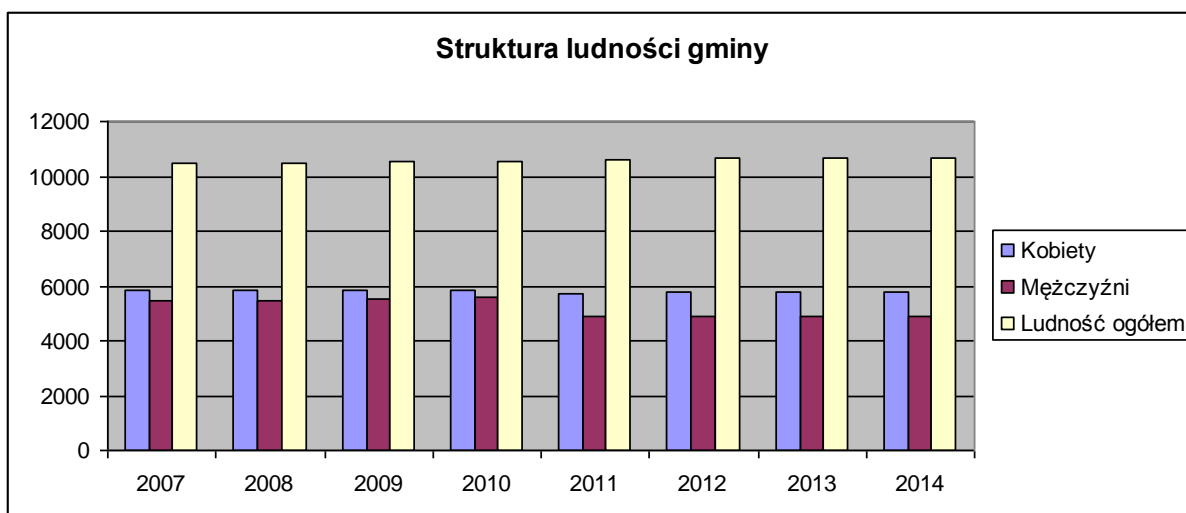


Ludność ogółem w gminie Komprachcice według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Z poniższych danych należy zauważyć przewagę liczby kobiet nad mężczyznami w latach 2007-2014 na terenie gminy. Przewaga ta wynosiła od 298 w roku 2010, aż do 889 w roku 2012. Średnia przewaga kobiet nad mężczyznami w gminie w latach 2007-2014 wynosiła 604.

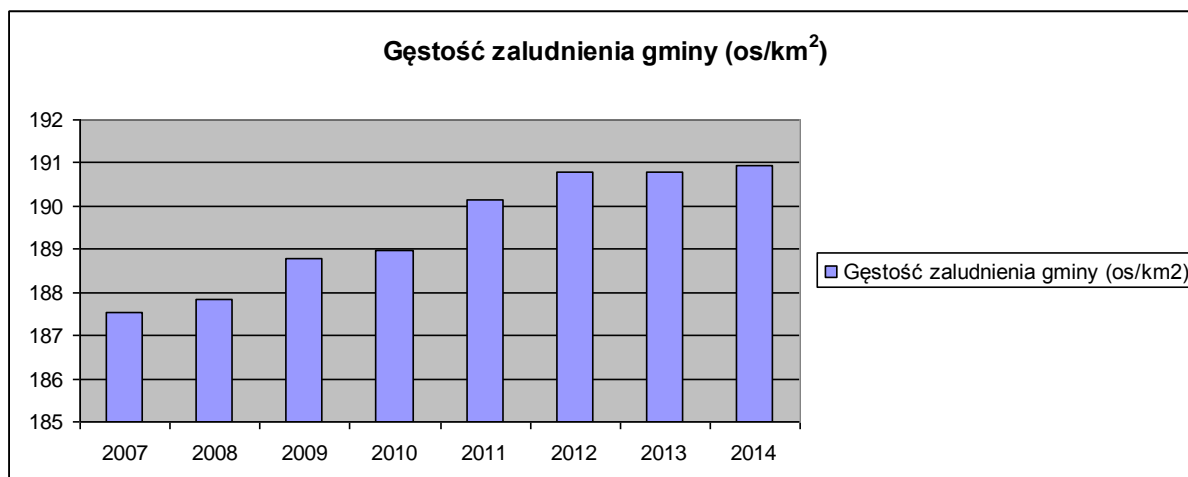
Rok	Liczba ludności ogółem			Gęstość zaludnienia gminy (os/km ²)
	Kobiety	Mężczyźni	Ludność ogółem w gminie	
2007	5829	5454	10478	188
2008	5840	5491	10494	188
2009	5864	5520	10547	189
2010	5857	5559	10557	189
2011	5735	4888	10623	190
2012	5774	4885	10659	191
2013	5770	4889	10659	191
2014	5760	4908	10668	191

Stan i struktura ludności oraz gęstość zaludnienia na obszarze gminy w latach 2007-2014 według danych GUS oraz Urzędu Gminy Komprachcice



Stan i struktura ludności na obszarze gminy w latach 2007-2014 według danych GUS oraz Urzędu Gminy Komprachcice

Gmina Komprachcice posiada wysoki wskaźnik gęstości zaludnienia, który ma tendencję wzrostową i wynosił w 2014 roku aż 191 osób/km². Liczba ta jest dość wysoka w porównaniu z innymi gminami powiatu opolskiego.



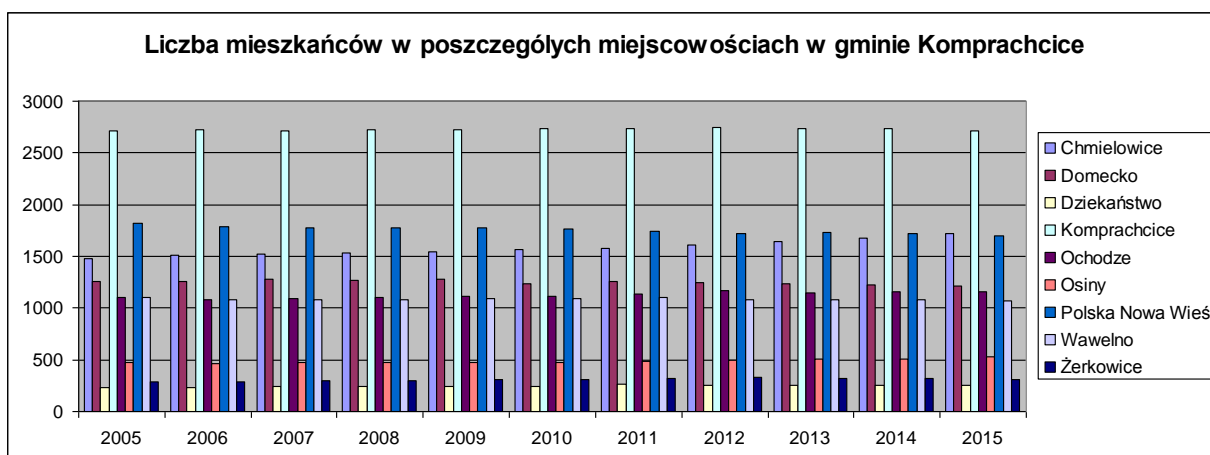
Gęstość zaludnienia na obszarze gminy w latach 2007-2014 według danych GUS oraz Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując dane dotyczące liczby ludności w poszczególnych miejscowościach gminy Komprachcice w latach 1989 – 2015 widać znaczne zróżnicowanie liczby ludności w poszczególnych miejscowościach. Można zauważyć, że do roku 1994 liczba ludności się zwiększała, natomiast po tym roku uległa znacznemu spadkowi do roku 2004, potem znów nieznacznie wzrastała. Trudno jednoznacznie określić trend, jaki miał miejsce w tym okresie czasu, gdyż w jednych miejscowościach liczba ludności się zwiększyła (Chmielowice, Dziekaństwo, Ochocze, Osiny, Żerkowie), a w pozostałych (Domecko, Komprachcice, Polska Nowa Wieś, Wawelno) uległa zmniejszeniu. Średnia liczba ludności w latach 1989 – 2015 w gminie Komprachcice wynosiła 1187, minimalna liczba ludności to 208 w miejscowości Dziekaństwo w roku 1992, a maksymalna 2901 w Komprachcicach w 1997 roku.

Miejscowość / Rok	Chmielowice	Domecko	Dziekaństwo	Komprachcice	Ochodze	Osiny	Polska Nowa Wieś	Wawelno	Żerkowice
1989	1384	1359	230	2838	1121	446	1977	1149	286
1992	1393	1366	208	2872	1138	466	2013	1173	262
1994	1411	1351	213	2880	1146	492	2077	1179	260
1997	1416	1326	210	2901	1148	480	2021	1165	252
1998	1433	1322	216	2873	1143	478	2030	1154	252
1999	1455	1321	227	2841	1121	475	2019	1159	261
2000	1454	1319	230	2825	1127	474	1978	1145	273
2001	1453	1319	233	2818	1125	475	1968	1141	277
2002	1445	1300	231	2770	1113	482	1912	1146	282
2003	1436	1283	234	2738	1107	469	1862	1124	288
2004	1440	1267	231	2725	1104	468	1838	1103	285
2005	1482	1262	227	2718	1098	474	1820	1098	290
2006	1506	1258	229	2728	1083	465	1792	1083	286
2007	1523	1280	238	2711	1097	473	1779	1079	298
2008	1530	1271	238	2719	1107	479	1772	1078	300
2009	1541	1275	243	2723	1112	477	1773	1092	311
2010	1569	1238	248	2739	1115	479	1765	1093	311
2011	1579	1254	261	2740	1138	487	1745	1098	321
2012	1615	1243	252	2751	1166	494	1725	1086	327
2013	1642	1237	254	2740	1152	507	1727	1083	317
2014	1675	1225	255	2732	1155	512	1723	1076	315
2015	1718	1218	249	2712	1153	527	1703	1067	313

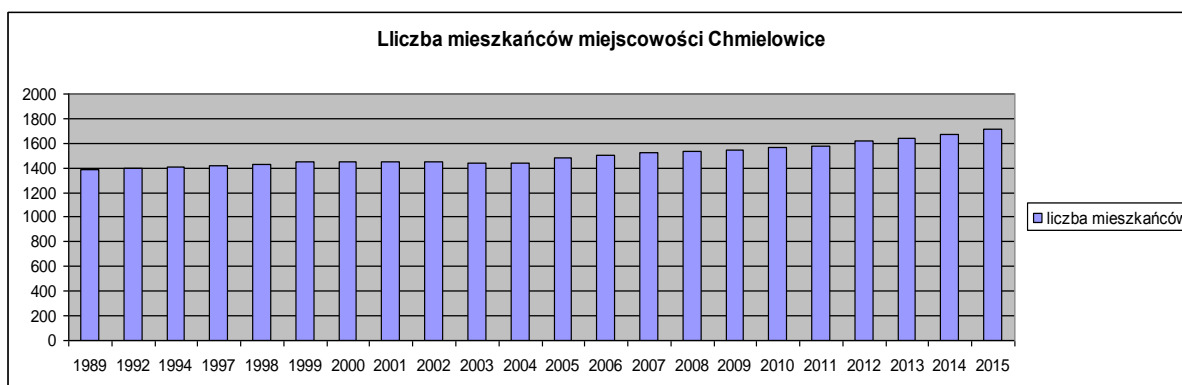
Ludność gminy Komprachcice według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując dane widać znaczną przewagę ludności w miejscowości Komprachcice. To właśnie ta miejscowość jest w gminie największa. Najmniejszą pod względem liczby ludności jest miejscowość Dziekaństwo.



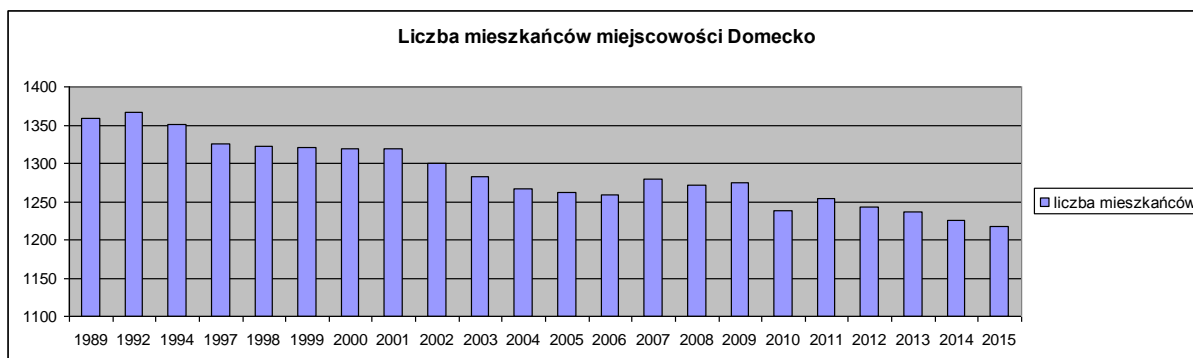
Ludność gminy Komprachcice w latach 2005 – 2015 według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując dane dotyczące liczby ludności w miejscowości Chmielowice widać nieznaczną tendencję wzrostową. W ostatnim roku liczba ludności wynosiła 1718, to o 334 osób więcej niż w roku 1989. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w roku 1989 i wynosiła ona 1384, największą w roku 2015 i wynosiła ona 1718. Średnia liczba mieszkańców w analizowanym okresie czasu wynosiła 1510.



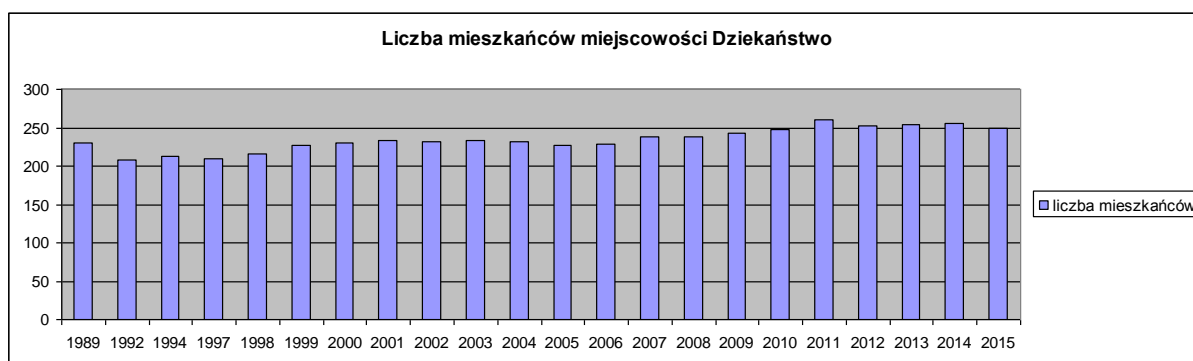
Liczba ludności miejscowości Chmielowice według danych Urzędu Gminy

Analizując dane dotyczące liczby ludności w miejscowości Domecko widać nieznaczną tendencję malejącą. W ostatnim roku liczba ludności wynosiła 1218, to o 141 osób mniej niż w roku 1989. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w roku 2015 i wynosiła ona 1218, największą w roku 1992 i wynosiła ona 1366. Średnia liczba mieszkańców w analizowanym okresie czasu wynosiła 1283.



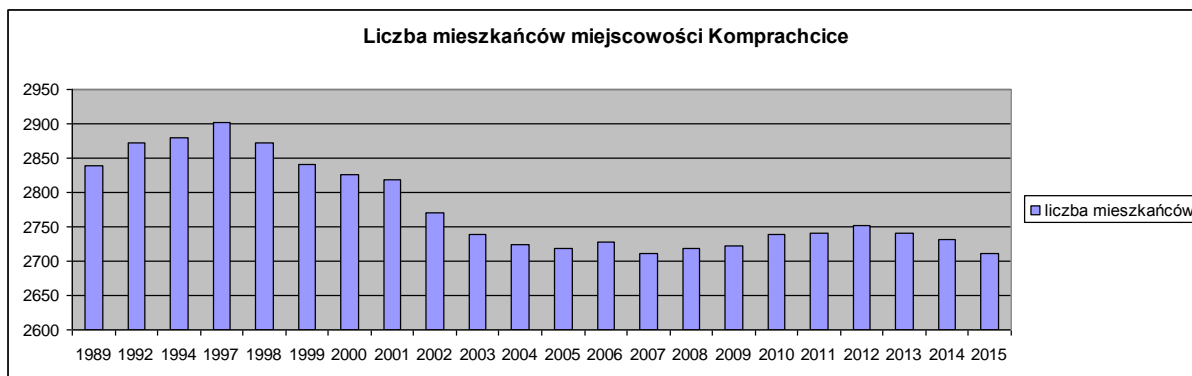
Liczba ludności miejscowości Domecko według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując liczbę ludności Dziekaństwa - najmniejszej miejscowości w gminie, można zauważyć w ostatnich latach nieznaczną tendencję wzrostową. W ostatnim roku liczba ludności wynosiła 249, to o 19 osób więcej niż w roku 1989. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w roku 1992 i wynosiła ona 208, największą w roku 2011 i wynosiła ona 261. Średnia liczba mieszkańców w analizowanym okresie czasu wynosiła 235.



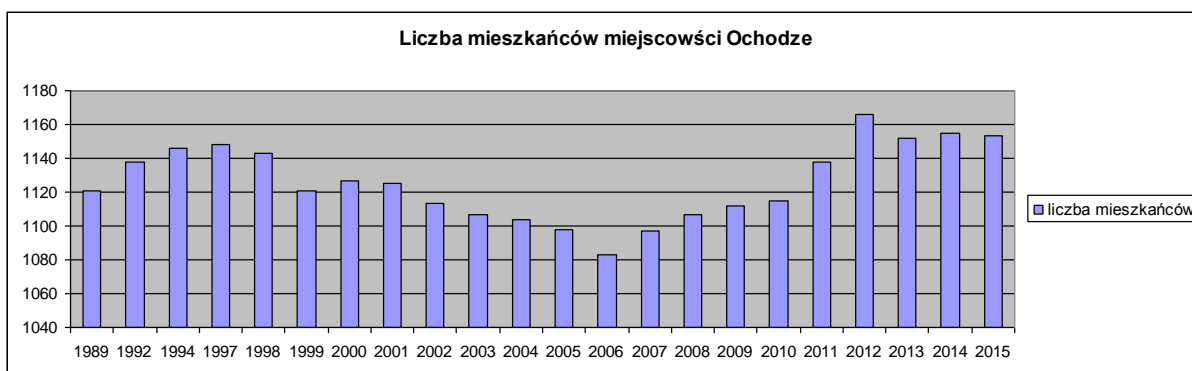
Liczba ludności miejscowości Dziekaństwo według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując dane dotyczące liczby ludności w największej miejscowości w gminie - Komprachcic, widać tendencję wzrostową do roku 1997, następnie malejącą do roku 2005, później nieznacznie wzrostowa do roku 2012 i w ostatnich latach znów jest ona malejąca. W ostatnim roku liczba ludności wynosiła 2712, to o 126 osób mniej niż w roku 1989. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w roku 2007 i wynosiła ona 2711, znów największą w roku 1997 i wynosiła ona 2901. Średnia liczba mieszkańców w analizowanym okresie czasu wynosiła 2774.



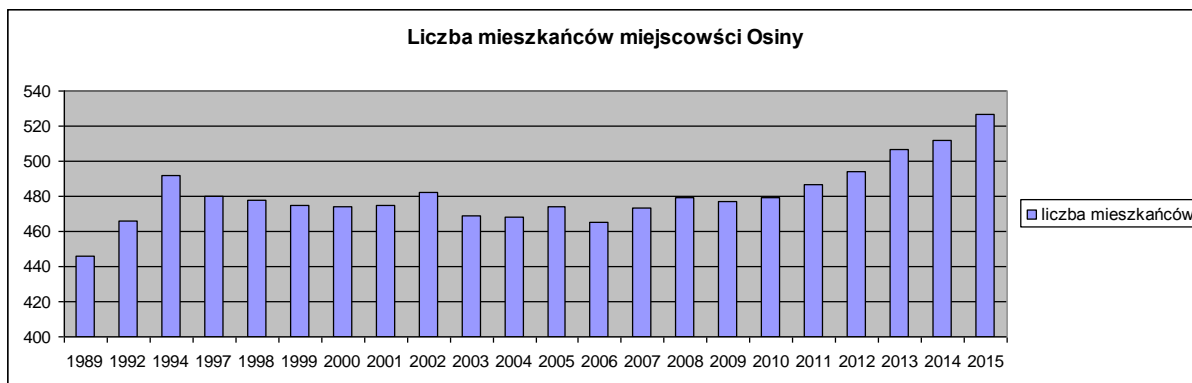
Liczba ludności miejscowości Komprachcice według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując dane dotyczące liczby ludności w miejscowości Ochodze widać tendencję wzrostową do roku 1997, następnie malejącą do roku 1999, później wzrostową, a następnie od 2001 roku aż do 2006 malejącą. W kolejnych latach aż do 2012 widać znaczny wzrost liczby ludności. W ostatnim roku liczba ludności wynosiła 2712, to o 126 osób mniej niż w roku 1989. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w roku 2006 i wynosiła ona 1083, znów największą w roku 2012 i wynosiła ona 1166. Średnia liczba mieszkańców w analizowanym okresie czasu wynosiła 1126.



Liczba ludności miejscowości Ochodze według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując dane dotyczące liczby ludności w miejscowości Osiny widać tendencję wzrostową do roku 1994, następnie malejącą do roku 2000, później wzrostową, a następnie od 2003 roku aż do 2010 skokową. W kolejnych latach aż od 2010 widać znaczny wzrost liczby ludności. W ostatnim roku liczba ludności wynosiła 527, to o 81 osób więcej niż w roku 1989. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w roku 1989 i wynosiła ona 446, znow największą w roku 2015 i wynosiła ona 527. Średnia liczba mieszkańców w analizowanym okresie czasu wynosiła 483.



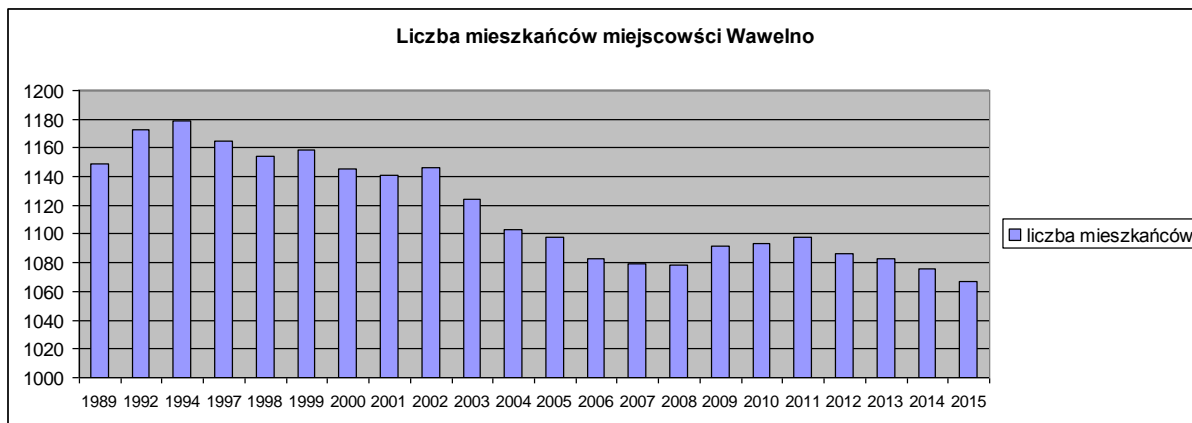
Liczba ludności miejscowości Osiny według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując dane dotyczące liczby ludności w miejscowości Polska Nowa Wieś widać nieznaczną tendencję malejącą. W ostatnim roku liczba ludności wynosiła 1703, to o 274 osób mniej niż w roku 1989. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w roku 2015 i wynosiła ona 1703, największą w roku 1994 i wynosiła ona 2077. Średnia liczba mieszkańców w analizowanym okresie czasu wynosiła 1859.



Liczba ludności miejscowości Polska Nowa Wieś według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując dane dotyczące liczby ludności w miejscowości Wawelno można zauważyć tendencję skokową. Znaczny spadek liczby ludności zaczął się od 1994 roku i trwał aż do 2007 oraz od 2011 do 2015 roku. W ostatnim roku liczba ludności wynosiła 1067, to o 82 osoby mniej niż w roku 1989. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w roku 2015 i wynosiła ona 1067, największą w roku 1994 i wynosiła ona 1179. Średnia liczba mieszkańców w analizowanym okresie czasu wynosiła 1115.



Liczba ludności miejscowości Wawelno według danych Urzędu Gminy Komprachcice

Analizując dane dotyczące liczby ludności w miejscowości Żerkowice zauważyć można nieznaczną tendencję skokową. W ostatnim roku liczba ludności wynosiła 313, to o 27 osób więcej niż w roku 1989. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w roku 1997 i wynosiła ona 252, znowu największą w roku 2012 i wynosiła ona 327. Średnia liczba mieszkańców w analizowanym okresie czasu wynosiła 290.



Liczba ludności miejscowości Żerkowice według danych Urzędu Gminy Komprachcice

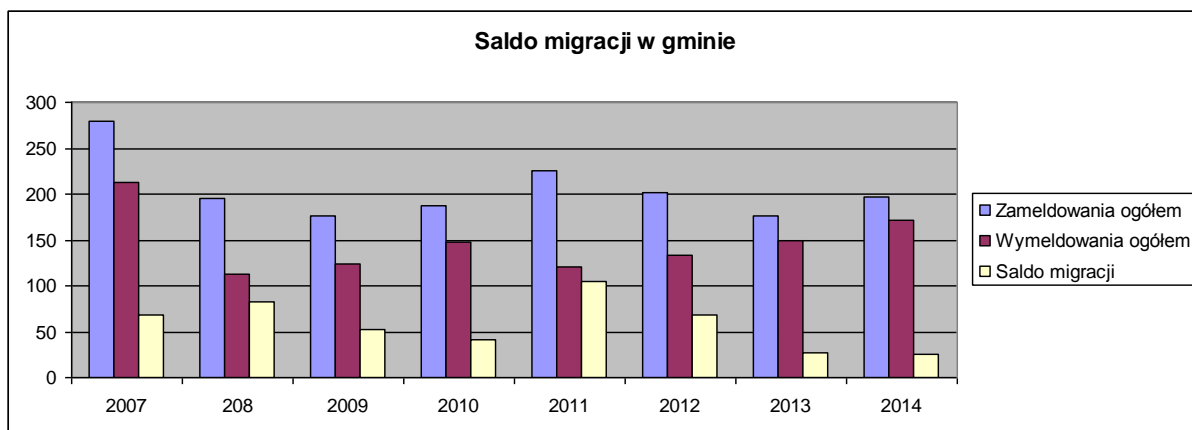
Kolejna analiza przedstawia liczbę zameldowań i wymeldowań w gminie Komprachcice w latach 2007-2014. Prognoza ta jest korzystna, gdyż jak widać w gminie jest więcej zameldowań niż wymeldowań o średnio 59 osób.

Obserwuje się wahania wskaźnika salda migracji. Zjawisko odpływu ludności z obszaru gminy do większych miast w obszarze województwa opolskiego, jak również i za granicę następowało w latach 2007-2008 oraz w 2011 roku.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Zameldowania ogółem	280	195	176	188	225	201	176	197
w tym:								
z miast	214	139	131	135	164	151	124	142
ze wsi	50	39	35	43	51	44	43	46
z zagranicy	16	17	10	10	10	6	9	9
Wymeldowania ogółem	212	112	124	147	120	133	149	171
w tym:								
do miast	65	31	48	75	48	55	72	67
na wieś	56	29	28	40	31	32	21	33
za granicę	91	52	48	32	41	46	56	71
Saldo migracji	68	83	52	41	105	68	27	26

Migracje ludności na obszarze gminy w latach 2007-2014 według danych GUS

Saldo migracji w gminie w latach 2007-2014 było cały czas dodatnie, choć ze znaczną tendencją spadkową w przeciągu ostatnich czterech lat.

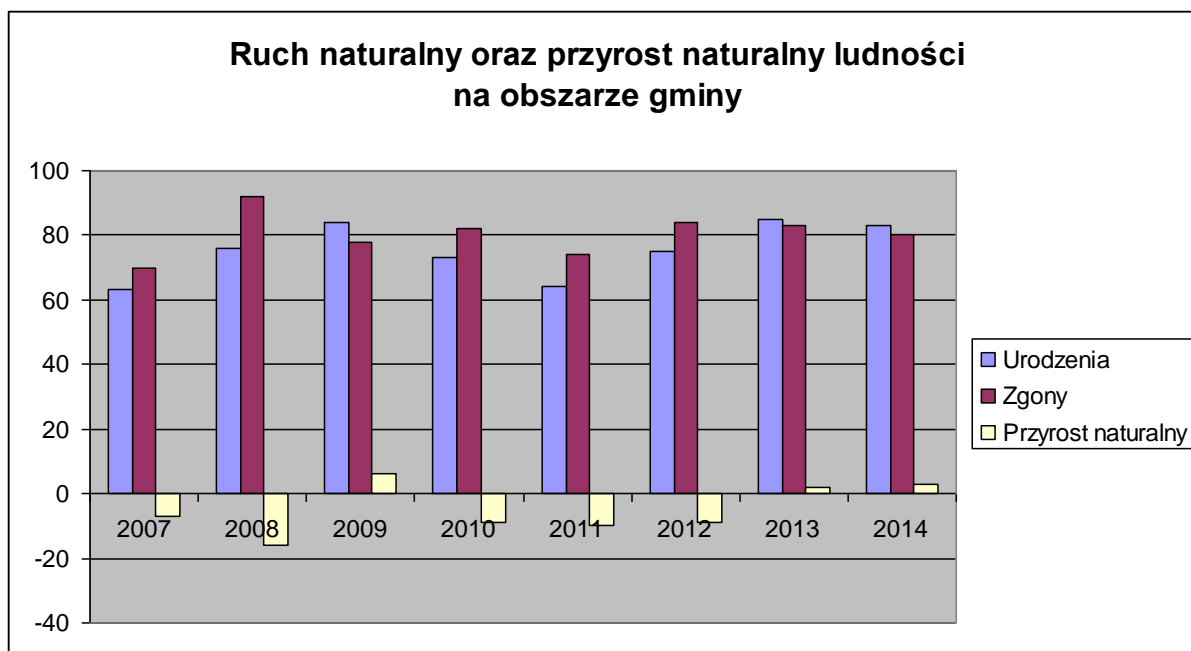


Migracje ludności na obszarze gminy w latach 2007-2014 według danych GUS

Od 2013 roku gmina odnotowuje dodatni odsetek urodzeń w odniesieniu do roku 2007 liczba wzrosła o 10 osób. Przyrost naturalny w gminie od dwóch lat jest na poziomie dodatnim, chociaż bardzo niskim. Pomimo dodatniego przyrostu naturalnego od roku 2013 odwzorowuje tendencje obowiązujące dla powiatu, województwa oraz całego kraju. Prognozy demograficzne wskazują, że w kolejnych dekadach wydłużać się będzie średnia długość życia. Według prognoz GUS w roku 2050 średnia długość życia na świecie wyniesie ponad 74 lata, w regionach najwyżej rozwiniętych będzie to poziom 82 lat, a w najmniej 65 lat.

Rok	Ruch naturalny ludności		Przyrost naturalny na obszarze gminy
	Urodzenia	Zgony	
2007	63	70	-7
2008	76	92	-16
2009	84	78	6
2010	73	82	-9
2011	64	74	-10
2012	75	84	-9
2013	85	83	2
2014	83	80	3

Ruch naturalny oraz przyrost naturalny ludności na obszarze gminy w latach 2007-2014 według danych GUS

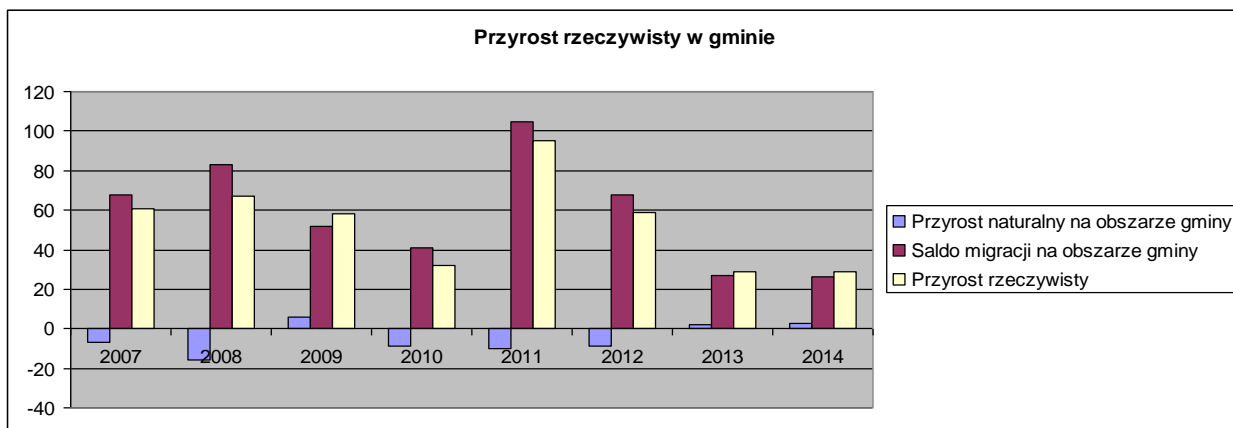


Ruch naturalny oraz przyrost naturalny ludności na obszarze gminy w latach 2007-2014 według danych GUS

Podobnie sytuacja wygląda analizując przyrost rzeczywisty w gminie Komprachcice w latach 2007-2014. W ostatnich czterech latach przyrost ten ma tendencję malejącą. Średni wskaźnik w przeciągu badanych ośmiu lat wyniósł 53.

Rok	Przyrost naturalny na obszarze gminy	Saldo migracji na obszarze gminy	Przyrost rzeczywisty
2007	-7	68	61
2008	-16	83	67
2009	6	52	58
2010	-9	41	32
2011	-10	105	95
2012	-9	68	59
2013	2	27	29
2014	3	26	29

Przyrost rzeczywisty ludności na obszarze gminy w latach 2007-2014 według danych GUS

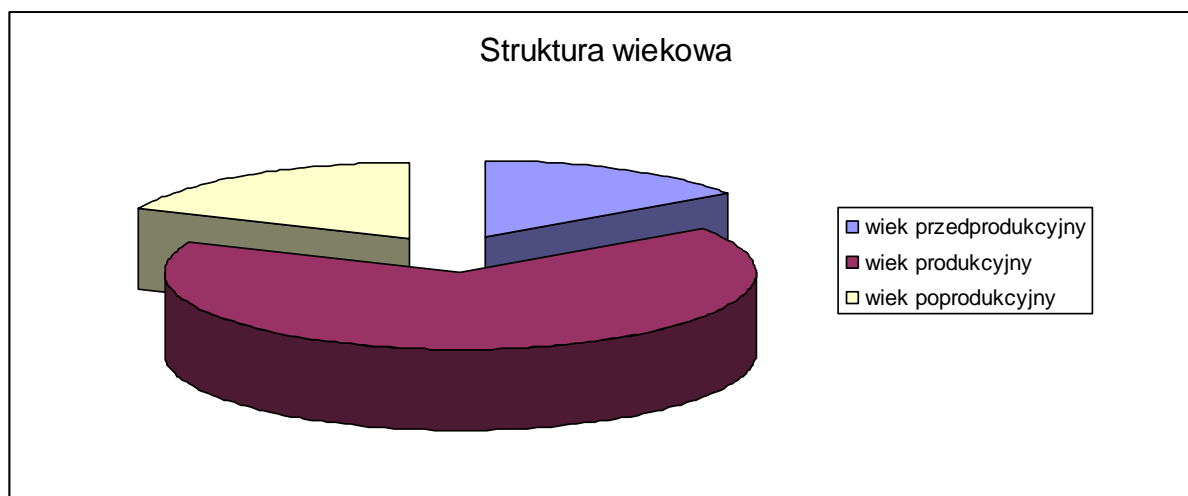


Przyrost rzeczywisty ludności na obszarze gminy w latach 2007-2014 według danych GUS

W strukturze wiekowej w roku 2014 znacznie zaznacza się przewaga osób w wieku produkcyjnym, bo aż wynosi ona 7340. Natomiast osób w wieku poprodukcyjnym było 2054, a w wieku przedprodukcyjnym 1699, co jest zjawiskiem korzystnym.

Struktura wiekowa		
Grupa wieku	Klasy wiekowe	Gmina
0-19	wiek przedprodukcyjny	1699
20-59	wiek produkcyjny	7340
60 i więcej	wiek poprodukcyjny	2054

Struktura wiekowa ludności na obszarze gminy w roku 2014 według danych GUS



Struktura wiekowa ludności na obszarze gminy w roku 2014 według danych GUS

Procentowy rozkład liczebności poszczególnych klas wiekowych na obszarze gminy w roku 2014 wygląda następująco: aż 66% stanowią osoby w wieku produkcyjnym, 10% w wieku poprodukcyjnym i tylko 15% w wieku przedprodukcyjnym. Niski procent osób w wieku przedprodukcyjnym jest dość niekorzystny.

Klasy wiekowe	Liczebność poszczególnych klas wiekowych na obszarze gminy (l.os)	Liczebność poszczególnych klas wiekowych na obszarze gminy (%)
wiek przedprodukcyjny	1699	15
wiek produkcyjny	7340	66
wiek poprodukcyjny	2054	19
Ogółem	11093	100

Struktura wiekowa ludności na obszarze gminy w 2014 roku według danych – zestawienie procentowe

W wyniku procesów demograficznych ostatnich pięciu lat nastąpiło sukcesywne pogłębienie depopulacji gminy, co w efekcie skutkuje zmniejszeniem ludności zamieszkującej gminę o ponad 400 osób. Do przyczyn spadku liczby mieszkańców należy zaliczyć:

- przewagę liczby zgonów nad urodzeniami (ujemne wartości przyrostu naturalnego),
- odpływy ludności na pobyt stały do większych ośrodków miejskich, zwłaszcza ludzi młodych w celach edukacyjnych i znalezienia zatrudnienia, w tym znacznej liczby kobiet w wieku prokreacyjnym,
- odpływ ludności za granicę,
- starzeniem się ludności, w wyniku wzrostu udziału osób w wieku poprodukcyjnym i produkcyjnym niemobilnym, a ubytku udziału dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym mobilnym w ogólnym zaludnieniu.

2.4.3.a Prognoza demograficzna

Kumulacja mało korzystnych wskaźników demograficznych jest zjawiskiem ogólnokrajowym, występującym na obszarze gmin posiadających głównie funkcje rolnicze. Gmina Komprachcice poddaje się trendom obowiązującym w całym województwie opolskim, gdzie następuje zmniejszenie liczby ludności i wzrasta wskaźnik obciążenia demograficznego. Daje to podstawę do stwierdzenia, że przedstawione w powyższych analizach niekorzystne procesy demograficzne kumulujące się zarówno na terenach wiejskich, jak i w centralnym ośrodku gminnym w konsekwencji spowodują stagnację w rozwoju demograficznym lub utrwalenie się negatywnej prognozy na najbliższe lata, a utrzymanie się obecnych negatywnych tendencji w przyszłości, doprowadzi do zaawansowanego starzenia się społeczeństwa, co skutkować będzie polaryzacją demograficzną i społeczną, tj. wyludnianiem się obszarów wiejskich do większych ośrodków województwa. Poprawa sytuacji demograficznej na obszarze gminy może stanowić impuls rozwojowy w różnych sferach życia społecznego, gospodarczego i ekonomicznego, co jest podstawą możliwości wytwórczych (produkcji i usług) oraz przyczynia się do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej obszarów. Pożądana strategia rozwoju gminy w obszarze problemów demograficznych winna polegać na hamowaniu tendencji negatywnych drogą właściwej polityki społecznej i gospodarczej polegającej na zapewnieniu stabilizacji życiowej i stałej poprawy warunków życia ludności gminy. Przekładając przewidywane procesy demograficzne na program potrzeb należy zasygnalizować konieczność tworzenia nowych miejsc pracy poprzez wykorzystanie potencjału gospodarczego rejonu, pozyskanie rynków zewnętrznych, inwestorów krajowych i zagranicznych oraz firm poszukujących nowych obszarów działalności, a także potrzebę poprawy warunków życia ludności na obszarach wiejskich poprzez sukcesywne zwiększenie dostępności usług z zakresu podstawowych i ponadpodstawowych. Pomimo tego, że przyrost naturalny w ostatnich dwóch latach jest dodatni, a wskaźnik urodzeń ma tendencję wzrostową, to jednak niepokojącą zmianą jest wzrost liczby ludności w wieku 60 i więcej lat.

2.4.4. Analiza środowiskowa

1) Wawelno

a) Występowanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- 1) częściowe położenie wsi w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bory Niemodlińskie" - brak konfliktów planowanej zabudowy z zakazami określonymi w stosownym Rozporządzeniu Wojewody Opolskiego;
- 2) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - o wzmożonym rygorze" - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 3) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałych" - bardzo niewielki konflikt planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 4) występowanie wskazanych w Studium "Wartościowych ciągów drzew przydrożnych" wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 435 (po wschodniej stronie zabudowy wsi) - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi ciągami;
- 5) występowanie wskazanego w Studium "Przedpola wartościowych form krajobrazu" - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczoną strefą;
- 6) występowanie chronionego siedliska przyrodniczego - *Mokre łąki użytkowane ekstensywnie (Angelico-Cirsietum oleracei=Cirsio-Polygonetum, Cirsietum rivularis)* (południowa część wsi) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska
- 7) występowanie dwóch stanowisk roślin chronionych:
 - a) *śniadek baldaszkowaty* - przy drodze wojewódzkiej nr 435 poza wsią (zachodni kraniec wsi) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska;
 - b) *kukułka szerokolistna* - po północnej stronie drogi wojewódzkiej nr 429 (część wschodnia wsi), w rejonie strefy określonej jako "Przedpola wartościowych form krajobrazu" - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska.

b) Wnioski

Stwierdza się brak konfliktów planowanej w STUDIUM zabudowy mieszkalnej na obszarze wsi Wawelno, z obszarami i obiektami cennymi przyrodniczo i krajobrazowo.

2) Ochodze

a) Występowanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- 1) częściowe położenie wsi w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bory Niemodlińskie" - brak konfliktów planowanej zabudowy z zakazami określonymi w stosownym Rozporządzeniu Wojewody Opolskiego;

- 2) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałych" - występują konflikty istniejącej i planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 3) występowanie wskazanych w Studium "Wartościowych ciągów drzew przydrożnych" w rejonie istniejącej zabudowy wsi wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 429 - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi ciągami;
- 4) występowanie dwóch stanowisk roślin chronionych:
 - a) *wawrzynek wilczełyko* - na terenie leśnym (południowo - zachodnia część wsi) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska;
 - b) *sromotnik bezwstydnny* - przy drodze wojewódzkiej nr 429 na terenie leśnym (południowy kraniec wsi) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska.

b) Wnioski

Stwierdza się częściowo konflikt planowanej w STUDIUM zabudowy mieszkalnej na obszarze wsi Ochodze, z obszarami cennymi przyrodniczo - "Obszarami pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałymi". Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ww. uwarunkowania przyrodnicze poprzez zachowanie odpowiedniej odległości zabudowy od cieków wodnych oraz dążenie do ochrony i zachowania ciągłości lokalnych ciągów ekologicznych. Na etapie aktualizacji Studium nie należy wprowadzać nowej zabudowy w granicach ww. obszarów (jeżeli analiza wykaże możliwość lokalizacji nowych stref przeznaczonych do aktywizacji).

3) Domecko

a) Występowanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- 1) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - o wzmożonym rygorze" - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 2) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałych" - występują konflikty istniejącej i planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 3) występowanie chronionego siedliska przyrodniczego - *Mokre łąki użytkowane ekstensywnie (Angelico-Cirsietum oleracei=Cirsio-Polygonetum, Cirsietum rivularis)* (południowa część wsi) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska.

b) Wnioski

Stwierdza się częściowo konflikt planowanej w STUDIUM zabudowy mieszkalnej na obszarze wsi Domecko, z obszarami cennymi przyrodniczo - "Obszarami pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałymi". Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ww. uwarunkowania przyrodnicze poprzez zachowanie odpowiedniej odległości zabudowy od cieków wodnych oraz dążenie do ochrony i

zachowania ciągłości lokalnych ciągów ekologicznych. Na etapie aktualizacji Studium nie należy wprowadzać nowej zabudowy w granicach ww. obszarów (jeżeli analiza wykaże możliwość lokalizacji nowych stref przeznaczonych do aktywizacji).

4) Dziekaństwo

a) Występowanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- 1) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - o wzmożonym rygorze" - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 2) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałych" - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 3) występowanie stanowiska roślin chronionych: *podkolan biały* - (teren położony po wschodniej stronie zabudowań wsi) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska.

b) Wnioski

Stwierdza się brak konfliktów planowanej w STUDIUM zabudowy mieszkalnej na obszarze wsi Dziekaństwo, z obszarami i obiektami cennymi przyrodniczo i krajobrazowo.

5) Osiny

a) Występowanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- 1) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałych" - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 2) występowanie stanowiska roślin chronionych: *róża francuska* - (teren położony po południowej stronie zabudowań wsi w rejonie linii kolejowej) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska.

b) Wnioski

Stwierdza się brak konfliktów planowanej w STUDIUM zabudowy mieszkalnej na obszarze wsi Osiny, z obszarami i obiektami cennymi przyrodniczo i krajobrazowo.

6) Polska Nowa Wieś

a) Występowanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- 1) częściowe położenie wsi w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bory Niemodlińskie" - brak konfliktów planowanej zabudowy z zakazami określonymi w stosownym Rozporządzeniu Wojewody Opolskiego;
- 2) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałych" - występują konflikty istniejącej i planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;

- 3) występowanie wskazanego w Studium fragmentu "Przedpola wartościowych form krajobrazu" - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczoną strefą.
- 4) występowanie chronionego siedliska przyrodniczego - *Grąd środkowoeuropejski (Galio sylvatici-Carpinetum betuli)* w rejonie glinianek w północnej części wsi - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska
- 5) występowanie stanowiska roślin chronionych: *centuria pospolita* - w rejonie glinianek w północnej części wsi - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska.

b) Wnioski

Stwierdza się częściowo konflikt planowanej w STUDIUM zabudowy mieszkalnej na obszarze wsi Polska Nowa Wieś, z obszarami cennymi przyrodniczo - "Obszarami pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałymi". Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ww. uwarunkowania przyrodnicze poprzez zachowanie odpowiedniej odległości zabudowy od cieków wodnych oraz dążenie do ochrony i zachowania ciągłości lokalnych ciągów ekologicznych. Na etapie aktualizacji Studium nie należy wprowadzać nowej zabudowy w granicach ww. obszarów (jeżeli analiza wykaże możliwość lokalizacji nowych stref przeznaczonych do aktywizacji).

7) Komprachcice

a) Występowanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- 1) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałych" - występują konflikty istniejącej i planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 2) występowanie stanowiska roślin chronionych: *listeria jajowata* - na obszarze leśnym w sąsiedztwie linii kolejowej (południowo - zachodni kraniec wsi) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska.

b) Wnioski

Stwierdza się częściowo konflikt planowanej w STUDIUM zabudowy mieszkalnej na obszarze wsi Komprachcice z obszarami cennymi przyrodniczo - "Obszarami pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałymi". Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ww. uwarunkowania przyrodnicze poprzez zachowanie odpowiedniej odległości zabudowy od cieków wodnych oraz dążenie do ochrony i zachowania ciągłości lokalnych ciągów ekologicznych. Na etapie aktualizacji Studium nie należy wprowadzać nowej zabudowy w granicach ww. obszarów (jeżeli analiza wykaże możliwość lokalizacji nowych stref przeznaczonych do aktywizacji).

8) Chmielowice

a) Występowanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- 1) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - o wzmożonym rygorze" - niewielki konflikt planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 2) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałych" - występują konflikty istniejącej i planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 3) występowanie wskazanych w Studium "Wartościowych ciągów drzew przydrożnych" w rejonie istniejącej zabudowy wsi wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 435 - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi ciągami, w przypadku ich zachowania;
- 4) występowanie chronionych siedlisk przyrodniczych:
 - a) *Mokre łąki użytkowane ekstensywnie (Angelico-Cirsietum oleracei=Cirsio-Polygonetum, Cirsietum rivularis)* (znajdujące się w dolinie Prószkowskiego Potoku) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska,
 - b) *Łęg jesionowo-olszowy (Fraxino-Alnetum=Circaeo-Alnetum)* (znajdujące się w dolinie Prószkowskiego Potoku) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska,
 - c) *Olsy i łozowiska (Alnetea glutinosae)* (znajdujące się w dolinie Prószkowskiego Potoku) - brak konfliktu planowanej zabudowy z lokalizacją stanowiska.

b) Wnioski

Stwierdza się częściowo konflikt planowanej w STUDIUM zabudowy mieszkalnej na obszarze wsi Chmielowice z obszarami cennymi przyrodniczo - "Obszarami pośredniej ochrony ekologicznej - o wzmożonym rygorze oraz pozostałymi". Na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ww. uwarunkowania przyrodnicze poprzez zachowanie odpowiedniej odległości zabudowy od cieków wodnych oraz dążenie do ochrony i zachowania ciągłości lokalnych ciągów ekologicznych. Na etapie aktualizacji Studium nie należy wprowadzać nowej zabudowy w granicach ww. obszarów (jeżeli analizy wykażą możliwość lokalizacji nowych stref przeznaczonych do aktywizacji).

9) Żerkowice

a) Występowanie obszarów i obiektów cennych przyrodniczo i krajobrazowo:

- 1) w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - o wzmożonym rygorze" - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami, występuje konflikt istniejącej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;
- 2) występowanie wyznaczonych w Studium "Obszarów pośredniej ochrony ekologicznej - pozostałych" - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi obszarami;

- 3) występowanie wskazanych w Studium "Wartościowych ciągów drzew przydrożnych" w rejonie istniejącej zabudowy wsi wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 435 - brak konfliktów planowanej zabudowy z wyznaczonymi ciągami.

b) Wnioski

Stwierdza się brak konfliktów planowanej w STUDIUM zabudowy mieszkalnej na obszarze wsi Żerkowice, z obszarami i obiektami cennymi przyrodniczo i krajobrazowo.

2.4.5.a Bilans terenów na obszarze wsi, analiza ekonomiczna

WAWELNO

z	szacunkowa powierz. terenów niezabudowanych (STUDIUM) przyjęta kategoria terenów			szacunkowa chłonność terenów przeznaczonych w MPZP pod zabudowę innych niż w obrębie "jednostki osadniczej"	aktualne procentowe wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w STUDIUM	liczba mieszk. 2015r.	prognozowany trend demograficzny na okres do 2045r.			szacunkowa wielkość inwestycji infrastrukturalnych związanych z uzbrojeniem planowanych terenów
	I	II	III				liczba mieszk. w przypadku prognozowanego wzrostu	szacunkowe zapotrzebowanie na nowe tereny (ha)	Tolerancja (30%)	
Mieszkalnictwo	10ha	28ha	23ha	brak MPZP	44%	1067	trend malejący	0	-	ok. 3700mb. ok. 1400mb. ter. kat. II ok. 2300mb. ter. kat. III
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 15 350m ² pow. użytkowej)									
Usługi	10ha	28ha	25ha	brak MPZP						ok. 3900mb. ok. 1400mb. ter. kat. II ok. 2500mb. ter. kat. III
	szacunkowa potencjalna chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 50 000m ² pow. użytkowej)									

Produkcja , składy i magazyny	0	0	25ha	brak MPZP		ok. 2500mb. ter. kat. III
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) brak					

OCHODZE

Funkcja terenu	szacunkowa powierz. terenów niezabudowanych (STUDIUM) przyjęta kategoria terenów			szacunkowa chłonność terenów przeznaczonych w MPZP pod zabudowę innych niż w obrębie "jednostki osadniczej"	aktualne procentowe wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w STUDIUM	liczba mieszk. 2015r.	prognozowany trend demograficzny na okres do 2045r.			szacunkowa wielkość inwestycji infrastrukturalnych związanych z uzbrojeniem planowanych terenów
	I	II	III				I	II	III	
Mieszkalnictwo	13ha	27ha	68ha	brak MPZP	31%	1153	ok. 1460 (prognozowany wzrost na podstawie ost. 10 lat - ok. 210 os.)	Przy założeniu średnio - 3 osoby przypadające na gospodarstwo domowe oraz przy założeniu średniej pow. działki budowlanej wynoszącej 1000m ² - 7,0ha	9,1ha (ok. 14 000m ² pow. użytkowej)	ok. 8150mb ok. 1350mb. ter. kat. II ok. 6800mb. ter. kat. III
szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 19 950m ² pow. użytkowej)										

Usługi	13ha	27ha	0	brak MPZP		<i>ok. 1350mb. ter. kat. II</i>
	szacunkowa potencjalna chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 65 000m ² pow. użytkowej)					
Produkcja, składy i magazyny	0	0	0	brak MPZP		-
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) brak					

DOMECKO

Funkcja terenu	szacunkowa powierz. terenów niezabudowanych (STUDIUM) przyjęta kategoria terenów			szacunkowa chłonność terenów przeznaczonych w MPZP pod zabudowę innych niż w obrębie "jednostki osadniczej"	aktualne procentowe wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w STUDIUM	liczba mieszk. 2015r.	prognozowany trend demograficzny na okres do 2045r.			szacunkowa wielkość inwestycji infrastrukturalnych związanych z uzbrojeniem planowanych terenów
	I	II	III					I	II	
Mieszkalnictwo	14ha	25ha	0	brak MPZP	54%	1218	trend malejący	0	-	<i>ok. 1250mb. ter. kat. II</i>
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 21 500m ² pow. użytkowej)									
Usługi	14ha	25ha	0	brak MPZP						<i>ok. 1250mb. ter. kat. II</i>
	szacunkowa potencjalna chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 70 000m ² pow. użytkowej)									

Produkcja, składy i magazyny	1ha	0	0	brak MPZP		
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 5 000m ² pow. użytkowej)					

DZIEKAŃSTWO

Funkcja terenu	szacunkowa powierz. terenów niezabudowanych (STUDIUM) przyjęta kategoria terenów			szacunkowa chłonność terenów przeznaczonych w MPZP pod zabudowę innych niż w obrębie "jednostki osadniczej"	aktualne procentowe wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w STUDIUM	liczba mieszk. 2015r.	prognozowany trend demograficzny na okres do 2045r.			szacunkowa wielkość inwestycji infrastrukturalnych związanych z uzbrojeniem planowanych terenów
	I	II	III					I	II	
Mieszkalnictwo	3ha	8ha	-	brak MPZP	48%	249	ok. 310 (prognozowany wzrost na podstawie ost. 10 lat - ok. 60 os.)	Przy założeniu średnio - 3 osoby przypadające na gospodarstwo domowe oraz przy założeniu średniej pow. działki budowlanej wynoszącej 1000m ² - 2,0ha	2,6ha (ok. 4 000m ² pow. użytkowej)	ok. 400mb (II kat.)
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 4 600m ² pow. użytkowej)									

Usługi	3ha	27ha	0	brak MPZP		<i>ok. 1350mb. ter. kat. II</i>
	szacunkowa potencjalna chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 15 000m ² pow. użytkowej)					
Produkcja, składy i magazyny	0	0	0	brak MPZP		-
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) brak					

OSINY

Funkcja terenu	szacunkowa powierz. terenów niezabudowanych (STUDIUM) przyjęta kategoria terenów			szacunkowa chłonność terenów przeznaczonych w MPZP pod zabudowę innych niż w obrębie "jednostki osadniczej"	aktualne procentowe wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w STUDIUM	liczba mieszk. 2015r.	prognozowany trend demograficzny na okres do 2045r.			szacunkowa wielkość inwestycji infrastrukturalnych związanych z uzbrojeniem planowanych terenów
	I	II	III					I	II	
Mieszkalnictwo	13ha	8ha	11ha	0	30%	527	ok. 715 (prognozowany wzrost na podstawie ost. 10 lat - ok. 186 os.)	Przy założeniu średnio - 3 osoby przypadające na gospodarstwo domowe oraz przy założeniu średniej pow. działki budowlanej wynoszącej 1000m ² - 6,0ha	7,8ha (ok. 12 000m ² pow. użytkowej)	ok. 1500mb ok. 400mb. ter. kat. II ok. 1100mb. ter. kat. III
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 20 000m ² pow. użytkowej)									
Usługi	13ha	8ha	0	0						ok. 400mb. ter. kat. II
	Szacunkowa potencjalna chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 65 000m ² pow. użytkowej)									

Produkcja , składy i magazyny	0	0	0	0		
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) brak					

POLSKA NOWA WIEŚ

Funkcja terenu	szacunkowa powierz. terenów niezabudowanych (STUDIUM) przyjęta kategoria terenów			szacunkowa chłonność terenów przeznaczonych w MPZP pod zabudowę innych niż w obrębie "jednostki osadniczej"	aktualne procentowe wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w STUDIUM	liczba mieszk. 2015r.	prognozowany trend demograficzny na okres do 2045r.			szacunkowa wielkość inwestycji infrastrukturalnych związanych z uzbrojeniem planowanych terenów
	I	II	III					I	II	
Mieszkalnictwo	25ha	30ha	41ha	brak MPZP	36%	1703	trend malejący	0	-	ok. 5600mb ok. 1500mb. ter. kat. II <i>ok. 4100mb. ter. kat. III</i>
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 38 400m ² pow. użytkowej)									

Usługi	25ha	30ha	0	brak MPZP		<i>ok. 1500mb. ter. kat. II</i>
	szacunkowa potencjalna chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 125 000m ² pow. użytkowej)					
Produkcja , składy i magazyny	0	0	0	brak MPZP		-
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) brak					

KOMPRACHCICE

Funkcja terenu	szacunkowa powierz. terenów niezabudowanych (STUDIUM) przyjęta kategoria terenów			szacunkowa chłonność terenów przeznaczonych w MPZP pod zabudowę innych niż w obrębie "jednostki osadniczej"	aktualne procentowe wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w STUDIUM	liczba mieszk. 2015r.	prognozowany trend demograficzny na okres do 2045r.			szacunkowa wielkość inwestycji infrastrukturalnych związanych z uzbrojeniem planowanych terenów
	I	II	III					I	II	
Mieszkalnictwo	21ha	28ha	72ha	15ha (ok. 23 000m ² pow. użytkowej)	38%	2712	trend malejący	0	-	ok. 8600mb ok. 1400mb. ter. kat. II ok. 7200mb. ter. kat. III
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 32 250m ² pow. użytkowej)									
Usługi	21ha	28ha	56ha	1,5ha (ok. 7 500m ² pow. użytkowej)						ok. 1400mb. ter. kat. II
	szacunkowa potencjalna chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 105 000m ² pow. użytkowej)									

Produkcja , składy i magazyny	0	8ha	56ha	0		
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) brak					

ok. 400mb. ter. kat. II

CHMIELOWICE

Funkcja terenu	szacunkowa powierz. terenów niezabudowanych (STUDIUM) przyjęta kategoria terenów			szacunkowa chłonność terenów przeznaczonych w MPZP pod zabudowę innych niż w obrębie "jednostki osadniczej"	aktualne procentowe wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w STUDIUM	liczba mieszk. 2015r.	prognozowany trend demograficzny na okres do 2045r.			szacunkowa wielkość inwestycji infrastrukturalnych związanych z uzbrojeniem planowanych terenów
	I	II	III					I	II	
Mieszkalnictwo	20ha	28ha	50ha	16ha (ok. 24 500m ² pow. użytkowej)	38%	1718	ok. 2355 (prognozowany wzrost na podstawie ost. 10 lat - ok. 635 os.)	Przy założeniu średnio - 3 osoby przypadające na gospodarstwo domowe oraz przy założeniu średniej pow. działki budowlanej wynoszącej	27,6ha (ok. 42 400m ² pow. użytkowej)	ok. 6400mb ok. 1400mb. ter. kat. II ok. 5000mb. ter. kat. III
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 30 700m ²)									

	pow. użytkowej)							1000m ² - 21,2ha		
Usługi	20ha	28ha	0	0						ok. 1400mb. ter. kat. II
	szacunkowa potencjalna chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 141 000m ² pow. użytkowej)									
Produkcja , składy i magazyny	0	0	0	0						-
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) brak									

ŻERKOWICE

Funkcja terenu	szacunkowa powierz. terenów niezabudowanych (STUDIUM) przyjęta kategoria terenów			szacunkowa chłonność terenów przeznaczonych w MPZP pod zabudowę innych niż w obrębie "jednostki osadniczej"	aktualne procentowe wykorzystanie terenów przeznaczonych pod zabudowę w STUDIUM	liczba mieszk. 2015r.	prognozowany trend demograficzny na okres do 2045r.			szacunkowa wielkość inwestycji infrastrukturalnych związanych z uzbrojeniem planowanych terenów
	I	II	III					I	II	
Mieszkalnictwo	4ha	12ha	33ha	5ha (ok. 7 700m ² pow. użytkowej)	25%	313	ok. 2355 (prognozowany wzrost na podstawie ost. 10 lat - ok. 80 os.)	Przy założeniu średnio - 3 osoby przypadające na gospodarstwo domowe oraz przy założeniu średniej pow. działki budowlanej wynoszącej 1000m ² - 2,7ha	3,5ha (ok. 5 400m ² pow. użytkowej)	ok. 3900mb ok. 600mb. ter. kat. II ok. 3300mb. ter. kat. III
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 6 150m ² pow. użytkowej)									
Usługi	4ha	12ha	42ha	0						ok. 600mb. ter. kat. II
	szacunkowa potencjalna chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) (ok. 60 000m ² pow. użytkowej)									

Produkcja , składy i magazyny	0	0	42ha	0		-
	szacunkowa chłonność terenów w obrębie "jednostki osadniczej" (Kategoria I terenów) (STUDIUM) brak					

WNIOSKI: stwierdza się brak możliwości wskazywania w studium nowych terenów budowlanych o funkcji mieszkalnej.

2.4.6.a Bilans terenów na obszarze gminy

Funkcja zabudowy	Szacunkowa chłonność na obszarach o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno - przestrzennej w obrębie "jednostki osadniczej" wyznaczonych w STUDIUM (powierzchnia użytkowa)	Szacunkowa chłonność na obszarach innych niż w kolumnie 2 wyznaczonych w MPZP (powierzchnia użytkowa)	Suma powierzchni użytkowej zabudowy, o której mowa w kolumnie 1 i 2	Szacunkowe zapotrzebowanie na nową zabudowę (powierzchnia użytkowa)	Wnioski
1	2	3	4	5	6
<u>mieszkalnictwo</u> (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa zagrodowa)	(ok. 123ha) ok. 189 900m²	(ok 55ha) ok. 84 500m²	ok. 274 400m²	76 800m²	Brak możliwości wskazania nowych obszarów
<u>usługi komercyjne</u>	(ok. 123ha) ok. 615 000m² (wsk. urb. - 0,5) ok. 307 500m² (wsk. urb. - 0,25)	(ok 1,5ha) ok. 7 500m² (wsk. urb. - 0,5) ok. 3 750m² (wsk. urb. - 0,25)	ok. 622 500m² (wsk. urb. - 0,5) ok. 311 260m² (wsk. urb. - 0,25)	15 600m²	Brak możliwości wskazania nowych obszarów
<u>produkcja, składy i magazyny</u>	(ok. 1ha) ok. 5 000m² (wsk. urb. - 0,5) ok. 2 500m² (wsk. urb. - 0,25)	(ok. 8ha) ok. 40 000m² (wsk. urb. - 0,5) ok. 20 000m² (wsk. urb. - 0,25)	ok. 45 000m² (wsk. urb. - 0,5) ok. 22 500m² (wsk. urb. - 0,25)	20 280m²	Brak możliwości wskazania nowych obszarów

2.4.2 Rynek pracy

¹⁶ ~~Najliczniej rynek pracy reprezentowany jest przez sektor usług. W stosunku do lat poprzednich, obserwuje się spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym zatrudnionej na terenie gminy. Jedynie poziom zatrudnienia w rolnictwie ulega niewielkim wahaniom. Ludność zatrudniona w innych branżach (usługi, produkcja) w dużej mierze znalazła zatrudnienie w Opolu. Rozwój podopolskich wsi (głównie Chmielowice, Żerkowice) oraz notowany tam wzrost liczby ludności, w głównej mierze przyczynia się również do obniżenia wskaźników zatrudnienia w gminie, ponieważ miejsce pracy mieszkańców osiedlających się w obrębie wymienionych miejscowości, znajduje się głównie w Opolu.~~

Dane o rynku pracy w latach 2008—2010 (pracujący*):

	2008		2009		2010	
	w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności	w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności	w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności
gmina Komprachcice	578	51	672	59	594	52
powiat opolski	20327	151	19171	142	19756	146
województwo opolskie	203846	197,3	200303	194,3	203035	197,4

* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób, bez pracujących w rolnictwie indywidualnym. według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Dane o rynku pracy w latach 2008—2010 (bezrobotni):

	2008		2009		2010	
	w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności	w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności	w liczbach bezwzględnych	na 1000 ludności
gmina Komprachcice	215	19	316	28	326	29
powiat opolski	3147	23	4629	34	4948	37
województwo opolskie	35698	35	47129	46	48775	47

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Stopa bezrobocia (stosunek liczby bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym) zmienia się w sposób następujący:

Rok	1992	4,2
	1996	5,5
	1997	3,5
	2000	5,6
	2002	6,5
	2005	5,9
	2008	2,8
	2009	4,1
	2010	4,2

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

¹⁶ ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1

~~Na przestrzeni ostatnich kilku lat na terenie gminy Komprachcice bezrobocie utrzymuje się na poziomie ok. 4%. Rzeczywisty obraz bezrobocia w gminie faktycznie jest niższy, pewna liczba zarejestrowanych bezrobotnych pracuje za granicą.~~

~~Zasoby pracy stanowią poważny potencjał gospodarczy gminy i ich wykorzystanie poprzez rozwój lokalnego rynku pracy jest szansą rozwoju gospodarczego.~~

Wnioski do polityki przestrzennej

~~W strukturze przestrzennej gminy Komprachcice, należy wydzielić atrakcyjne dla inwestowania tereny produkcyjne i usługowe (tereny aktywizacji gospodarczej).~~

¹⁷ W gminie Komprachcice na 1000 jej mieszkańców pracuje około 61 osób. Z tego tylko 47,6 % wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a resztę, czyli 52,4% mężczyźni. Bezrobocie w gminie Komprachcice wynosiło w 2014 roku 10,4 %. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców całej gminy Komprachcice 1217 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 300 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Komprachcice wynosiło 3210,87 pln, co odpowiada 80,20 % przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w kraju. Około 22,3 % aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Komprachcice pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 42,4 % w przemyśle i budownictwie, a 13,9 % w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, informacja i komunikacja, transport, zakwaterowanie i gastronomia) oraz 0,9 % pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

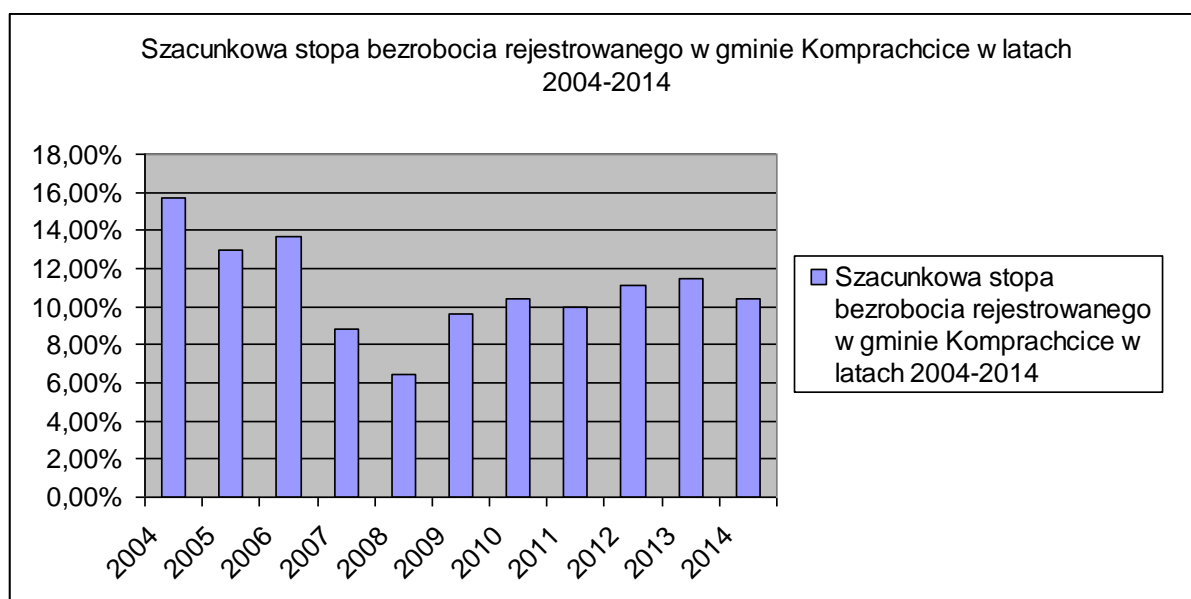
Dojazdy do pracy w gminie Komprachcice w roku 2014	
Liczba osób wyjeżdżających do pracy – poza gminę	1217
Liczba osób przyjeżdżających do pracy z innej gminy	300
Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy	-917
Liczba osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy	0,25

Dojazdy do pracy w gminie Komprachcice w roku 2014 według danych z GUS

¹⁷ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1

Rok	Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Komprachcice w latach 2004-2014
2004	15,7 %
2005	13,0 %
2006	13,7 %
2007	8,8 %
2008	6,4 %
2009	9,6 %
2010	10,4 %
2011	10,0 %
2012	11,1 %
2013	11,5 %
2014	10,4 %

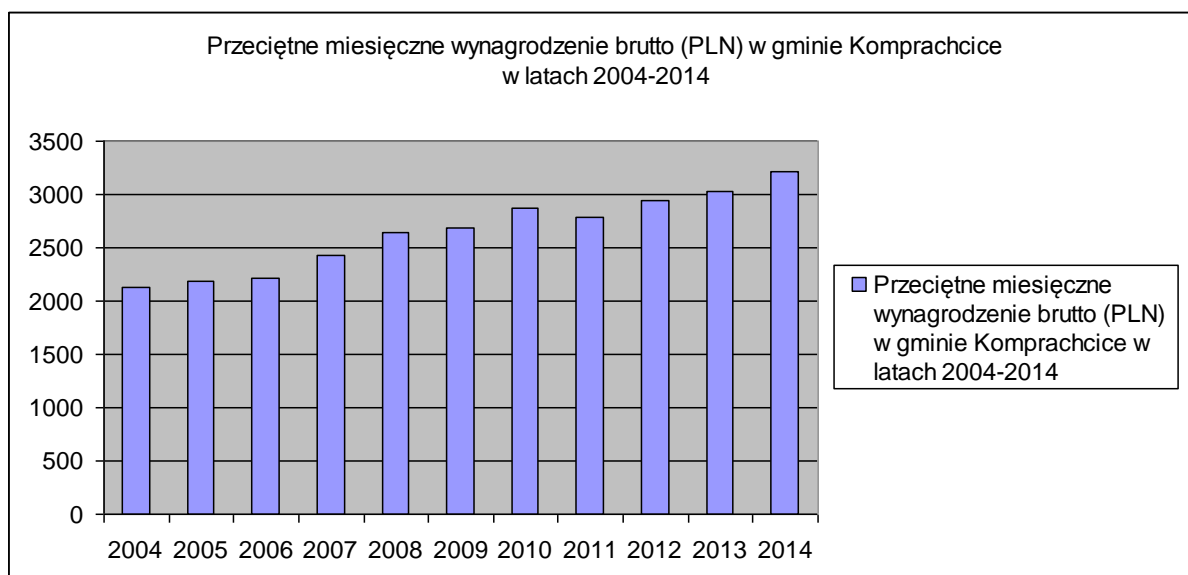
Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Komprachcice w latach 2004-2014 według danych GUS



Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowanego w gminie Komprachcice w latach 2004-2014 według danych GUS

Rok	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (PLN) w gminie Komprachcice w latach 2004-2014
2004	2126
2005	2191
2006	2210
2007	2430
2008	2637
2009	2681
2010	2872
2011	2786
2012	2949
2013	3023
2014	3211

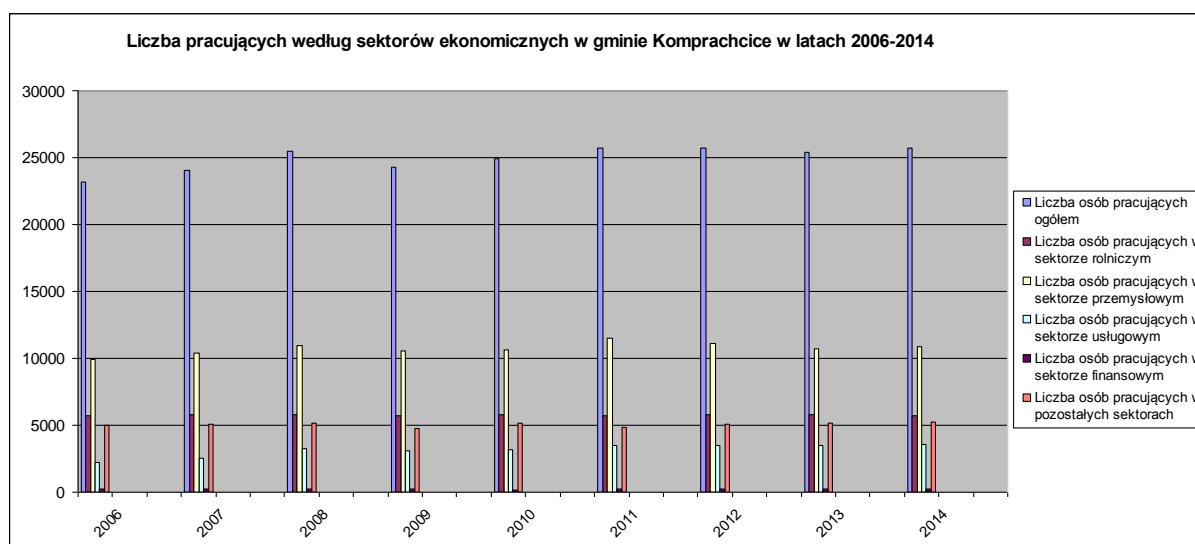
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto PLN w gminie Komprachcice w latach 2004-2014 według danych GUS



Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto PLN w gminie Komprachcice w latach 2004-2014 według danych GUS

Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Komprachcice w latach 2006-2014						
Rok	Liczba osób pracujących ogółem	Liczba osób pracujących w sektorze rolniczym	Liczba osób pracujących w sektorze przemysłowym	Liczba osób pracujących w sektorze usługowym	Liczba osób pracujących w sektorze finansowym	Liczba osób pracujących w pozostałych sektorach
2006	23179	5745	9917	2259	234	5024
2007	24082	5810	10388	2545	248	5091
2008	25461	5820	10954	3287	206	5194
2009	24255	5715	10538	3066	200	4736
2010	24960	5769	10617	3206	175	5193
2011	25729	5690	11507	3509	207	4816
2012	25697	5783	11147	3456	209	5102
2013	25367	5761	10742	3463	204	5197
2014	25690	5741	10900	3576	243	5230

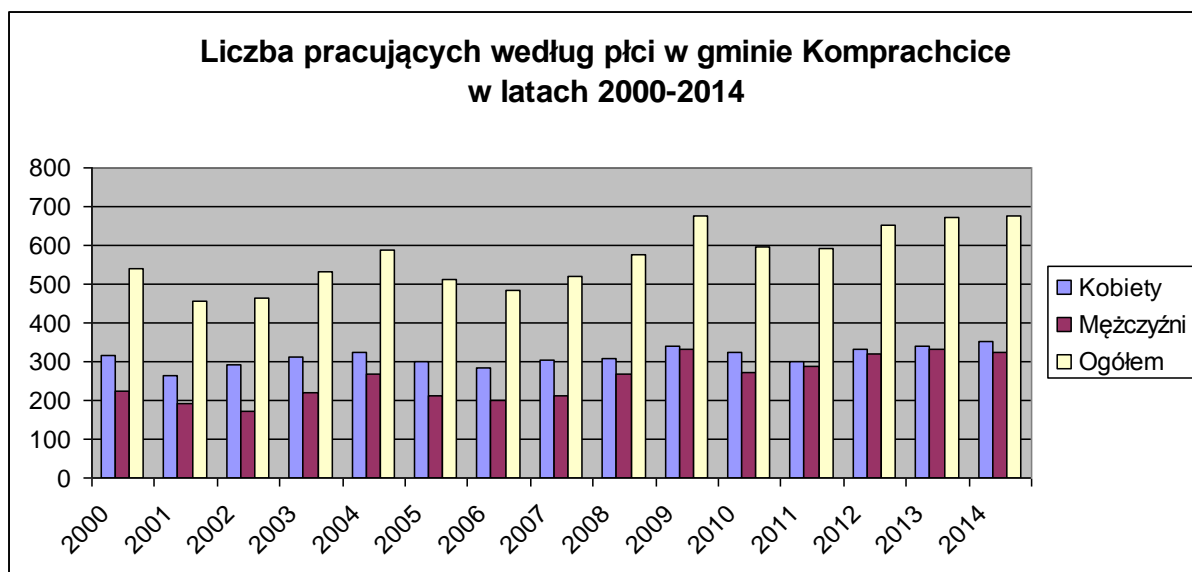
Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Komprachcice w latach 2006-2014 według danych GUS



Liczba pracujących według sektorów ekonomicznych w gminie Komprachcice w latach 2006-2014 według danych GUS

Liczba pracujących według płci w gminie Komprachcice w latach 2000-2014			
Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2000	315	224	539
2001	263	194	457
2002	292	173	465
2003	312	219	531
2004	323	267	590
2005	299	213	512
2006	286	199	485
2007	305	214	519
2008	307	269	576
2009	342	334	676
2010	324	274	598
2011	302	290	592
2012	332	319	651
2013	341	332	673
2014	354	324	678

Liczba pracujących według płci w gminie Komprachcice w latach 2000-2014
|według danych GUS



Liczba pracujących według płci w gminie Komprachcice w latach 2000-2014 według danych GUS

¹⁸ **2.4.3 Sytuacja mieszkaniowa**

a) Ocena stanu istniejącego

Stan zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawia się następująco:

Stan zasobów mieszkaniowych w gminie Komprachcice

wskaźnik	gmina	powiat	województwo
Ilość mieszkań	3119	40445	341748
Ilość mieszkań na 1000 osób	273	299	332
Ilość izb	16948	192172	1390651
Powierzchnia użytkowa	354600m ²	3854500-m ²	26567044-m ²
Przeciętna pow. użytkowa –1	113,7 m ²	95,3 m ²	77,7 m ²

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Warunki mieszkaniowe w ujęciu statystycznym ilustruje poniższe zestawienie:

Warunki mieszkaniowe w gminie Komprachcice na tle województwa opolskiego

wskaźnik	gmina	powiat	województwo
liczba izb w mieszkaniu	5,4	4,8	4,0
liczba osób na mieszkanie	3,7	3,3	3,0
liczba osób na izbę	0,7	0,7	0,7
powierzchnia użytkowa –mieszkanie	113,7 m ²	95,3 m ²	77,7 m ²
-na 1 osobę	31,0	28,5	25,8

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Jak wynika z powyższego zestawienia, sytuacja w zakresie warunków mieszkaniowych w gminie przedstawia się stosunkowo korzystnie. Pomimo większej, w porównaniu do przeciętnej w województwie liczby osób na 1 mieszkanie, ogólnie warunki są

¹⁸ ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1

korzystniejsze, mieszkania są większe, wyższy jest wskaźnik powierzchni użytkowej na osobę. W ocenie warunków mieszkaniowych istotne znaczenie ma stan techniczny zabudowy mieszkaniowej oraz standard wyposażenia w instalacje. Tu sytuacja jest zróżnicowana. Stan techniczny zabudowy jest dobry pomimo, że udział zasobów „starych”, tj. wybudowanych przed 1944r. w ogólnej liczbie mieszkań stanowi około 50 %. Standard wyposażenia w instalacje jest średni, powszechne jest wyposażenie w instalacje wodociągową i elektryczną, brak instalacji gazowej. Mieszkania, z wyjątkiem kilku mieszkań komunalnych, są własnością prywatną.

b) Ruch budowlany

Zgodnie z danymi Urzędu Statystycznego w Opolu, liczba oddanych do użytku mieszkań na terenie gminy kształtuje się następująco:

Liczba oddanych mieszkań w gminie Komprachcice

rok	ilość mieszkań		
	w gminie	w powiecie	w województwie
2000	13	128	1100
2001	14	130	1267
2002	11	93	1250
2003	46	547	2721
2004	23	195	1232
2005	26	246	1157
2006	33	250	1338
2007	46	338	1352
2008	45	494	1831
2009	42	287	1766
2010	27	345	2149

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Powyższe liczby nie odzwierciedlają faktycznego ruchu budowlanego, który jest wyższy niżby z nich wynikało. Analiza ruchu budowlanego wykazuje spory popyt na działki budowlane w gminie szczególnie wśród mieszkańców Opola. Do takiego wniosku skłaniają następujące przesłanki:

- wzrost ilości oddanych budynków mieszkalnych w przeciągu ostatnich kilku lat,
- nabywcami działek są w przeważającej liczbie osoby mieszkające w Opolu.

c) Ocena potrzeb mieszkaniowych – wg szacunków przeprowadzonych dla okresu 1998 do 2010 – sporządzona w odniesieniu do przyjętych wariantów rozwoju demograficznego gminy sporządzona w 2002r. z perspektywą na rok 2010)

Potrzeby mieszkaniowe są mierzalne, uzależnione przede wszystkim od trzech czynników:

- przyrostu ludności spowodowanego napływem z zewnątrz,
- przyrostu ludności w wieku tworzenia gospodarstw domowych (stopień samodzielności),
- jakości zasobów mieszkaniowych (potrzeby restytucyjne).

Z uwagi na dobry stan jakości zasobów mieszkaniowych, potrzeby mieszkaniowe w gminie Komprachcice w latach 1998 – 2010 będą wynikały głównie z przyrostu ludności. Do oszacowania pożądanej liczby mieszkań w roku 2010 przyjęto wskaźnik 3,5 osoby na mieszkanie.

Gmina Komprachcice — pożądana liczba mieszkań w 2010 roku według miejscowości

	liczba mieszkań		wzrost w okresie 1998—2010	
	wariant I	wariant II	wariant I	wariant II
gmina ogółem w tym	3 190	3 620	460	890
Chmielowice	440	570	80	210
Domecko	380		50	
Dziekaństwo	60		10	
Komprachcice	860	1000	130	270
Polska Nowa Wieś	580		80	
Ochodze	330	490	40	200
Osiny	140		20	
Wawelno	330		40	
Żerkowice	70		10	

Przewidując, że rozwój mieszkalnictwa będzie realizowany w formie zabudowy jednorodzinnej można przyjąć, że wykazany wzrost liczby mieszkań odpowiada zapotrzebowaniu na działki budowlane w poszczególnych miejscowościach.

Zapotrzebowanie na nowe tereny budownictwa mieszkaniowego
(w ilości działek budowlanych)

Miejscowość	Potrzeby mieszkaniowe społeczności lokalnej	Przyjęta ilość działek budowlanych komercyjnych ^{**}	Ilość działek niezabudowanych w lukach istniejącej zabudowy	Zapotrzebowanie na nowe tereny
Chmielowice	80	130	20	190
Domecko	50	-	40 _{wieś} + 10 _{Pucznik}	-
Dziekaństwo	10	-	15	-
Komprachcice	130	140	70	200
Polska Nowa Wieś	80	-	120	-
Ochodze	40	160	80 _{wieś} + 120 _{osiedle}	-
Osiny	20	-	30	-
Wawelno	40	-	40	-
Żerkowice	10	-	15	-

^{*}I wariant rozwoju demograficznego

^{**}II wariant rozwoju demograficznego

Ponieważ w praktyce nie będzie możliwe uzyskanie dla celów budowlanych wszystkich wolnych działek w lukach istniejącej zabudowy, należy wyznaczyć w każdej wsi nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową proporcjonalnie do potrzeb.

Analiza potrzeb mieszkaniowych w relacji: zapotrzebowanie (wykazane w tabeli) a plan zagospodarowania przestrzennego gminy w aspekcie powierzchni terenów, wykazuje poważną nadwyżkę terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.

Sytuacja ta jest wynikiem:

- przyjęcia w planie programu budownictwa jednorodzinnego z planu ustalonego w 1981 (który zakładał bardzo optymistyczny scenariusz rozwoju długoterminowego: — 12 900 mieszkańców do 1990 roku oraz bardzo wysoki wskaźnik zasobów mieszkaniowych — 330 mieszkań na 1000 mieszkańców, tj. 3 osoby na mieszkanie.
- przeznaczenia — w ramach zmiany planu — na funkcje mieszkaniowe terenów, dla których w okresie 1980 — 93 uzyskano zgodę na przeznaczenie gruntów rolnych na cele mieszkaniowe na wniosek właścicieli gruntów;
- uwzględnienia wniosków do zmiany planu.

~~Nadmierna ilość terenów przeznaczonych pod rozwój zabudowy mieszkaniowej, w stosunku do potrzeb jest zjawiskiem niekorzystnym, wywołuje bowiem wiele negatywnych skutków, w tym m.in. wzrost potrzeb w zakresie uzbrajania terenów ponad możliwości ich zaspokojenia, pogorszenie ład przestrzennego przez rozproszenie zabudowy, pogorszenie warunków dostępności komunikacyjnej, zachwianie rynku nieruchomości.~~

~~Wnioski z przeprowadzonej analizy wariantowej w odniesieniu do sytuacji demograficznej gminy w roku 2002r. są aktualne dla roku 2011r., przy czym należy zauważyć, iż liczba mieszkańców gminy w roku 2011 spadła zauważalnie odwracając trend prognozowanego sukcesywnego wzrostu liczby mieszkańców.~~

Wnioski do polityki przestrzennej

~~Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego powinno objąć wyłącznie tereny o powierzchni odpowiadającej potrzebom wynikającym z planowanego rozwoju gminy.~~

2.4.4 Infrastruktura społeczna

Na infrastrukturę społeczną składają się obiekty i urządzenia służące obsłudze ludności. Ich ilość, jakość i rozmieszczenie decydują w zasadniczym stopniu o jakości życia mieszkańców. Usługi publiczne dzielą się na usługi pozostające w sferze kompetencji samorządu i władz rządowych (finansowanie z budżetu gminy lub państwa) oraz usługi publiczne i komercyjne świadczone przez inne jednostki organizacyjne lub osoby fizyczne.

¹⁹ Ze względu na charakter zapisu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w ramach którego określa się politykę gminy w zakresie przestrzennego rozwoju terenów inwestycyjnych, precyzyjne rozwiązania związane z zapewnieniem odpowiedniej bazy usług podstawowych winny zostać określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych obrębów. Podkreślić należy, iż w terenach zabudowy mieszkaniowej zawarta jest możliwość realizacji usług podstawowych, co pozwala na ewentualną realizację nowych placówek w przyszłości, w przypadku rzeczywistego wzrostu zapotrzebowania.

¹⁹ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1

20 PRZEDSZKOLA

Przedszkola w gminie Komprachcice w 2014 roku				
Lp.	Nazwa	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli
1.	Przedszkole Publiczne w Komprachcicach	74	3	6
2.	Przedszkole Publiczne w Chmielowicach	48	2	5
3.	Przedszkole Publiczne w Polskiej Nowej Wsi	43	2	7
4.	Przedszkole Publiczne w Ochodzach	25	1	2
Ogółem gmina		191	8	20

Przedszkola w gminie Komprachcice w 2014 roku według danych GUS

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Przedszkole Publiczne w Komprachcicach	65	66	64	64	70	70	72	74
Przedszkole Publiczne w Polskiej Nowej Wsi	30	30	35	37	39	49	51	43
Przedszkole Publiczne w Chmielowicach	47	41	47	48	48	48	46	48
PSP WAWELNO (oddział przedszkolny)	20	23	18	17	25	24	25	25
PSP DOMECKO (oddział przedszkolny)	30	28	25	28	26	27	26	25
Przedszkole Publiczne w Ochodzach	23	27	26	25	25	25	25	25

Liczba przedszkolaków w gminnych przedszkolach w latach 2007-2014. Źródło: Strategia rozwoju Gminy Komprachcice na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025”

²⁰ *ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1*

Szkoły podstawowe w gminie Komprachcice w 2014 roku				
Lp.	Nazwa	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli
1.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Komprachcicach	189	10	18
2.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Domecku z oddziałem przedszkolnym	81	7	14
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Chmielowicach	79	6	14
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Wąwelnie z oddziałem przedszkolnym	76	7	12
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Polskiej Nowej Wsi	70	6	15
6.	Publiczna Stowarzyszeniowa Szkoła Podstawowa w Ochodzach	58	6	21
Ogółem gmina		553	42	94

Szkoły podstawowe w gminie Komprachcice w 2014 roku według danych GUS

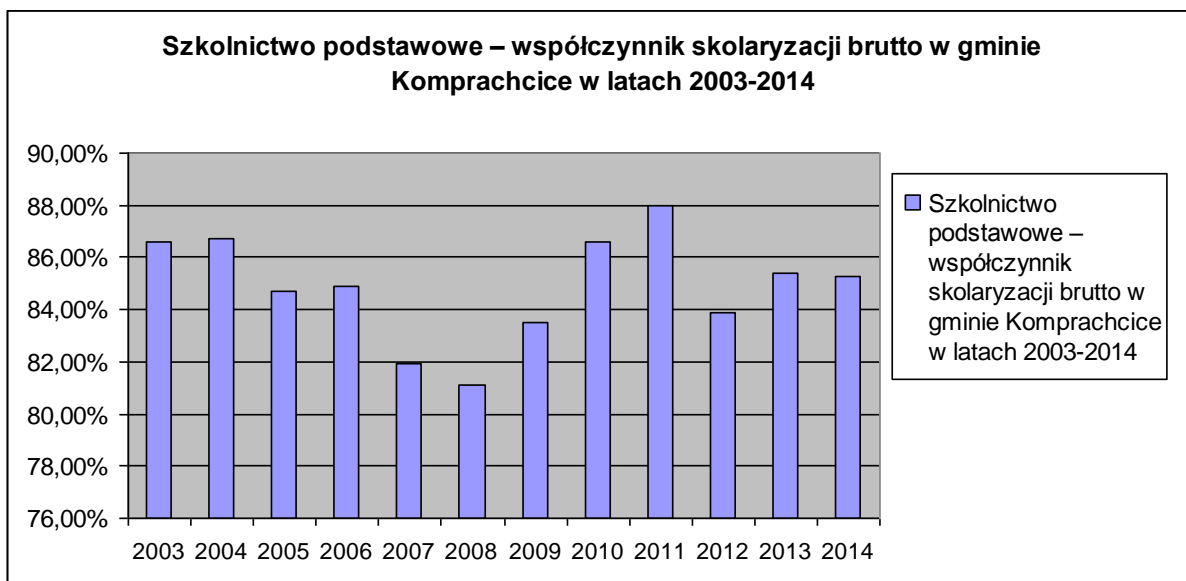
²¹ *ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1*

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
Publiczne Gimnazjum im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego	256	248	231	232	224	215	219	232
Publiczna Szkoła Podstawowa im. ks. Jana Twardowskiego w Komprachcicach	172	178	199	203	208	205	188	189
Publiczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Polskiej Nowej Wsi	70	71	66	63	59	52	57	71
Publiczna Szkoła Podstawowa w Chmielowicach	80	88	84	85	85	77	80	79
Publiczna Szkoła Podstawowa w Wawelnie	48	46	47	46	46	44	44	51
Publiczna Szkoła Podstawowa w Domecku z oddziałem przedszkolnym	57	51	52	47	56	59	57	54
Publiczna Stowarzyszeniowa Szkoła Podstawowa w Ochodzach	47	47	43	45	46	41	50	58

Liczba uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjum, działających na terenie gminy Komprachcic. Źródło: Strategia rozwoju Gminy Komprachcice na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2025”

Szkolnictwo podstawowe – współczynnik skolaryzacji brutto w gminie Komprachcice w latach 2003-2014	
Rok	Ogółem
2003	86,6 %
2004	86,7 %
2005	84,7 %
2006	84,9 %
2007	81,9 %
2008	81,1 %
2009	83,5 %
2010	86,6 %
2011	88,0 %
2012	83,9 %
2013	85,4 %
2014	85,3 %

Szkolnictwo podstawowe – współczynnik skolaryzacji brutto w gminie Komprachcice w latach 2003-2014 według danych GUS



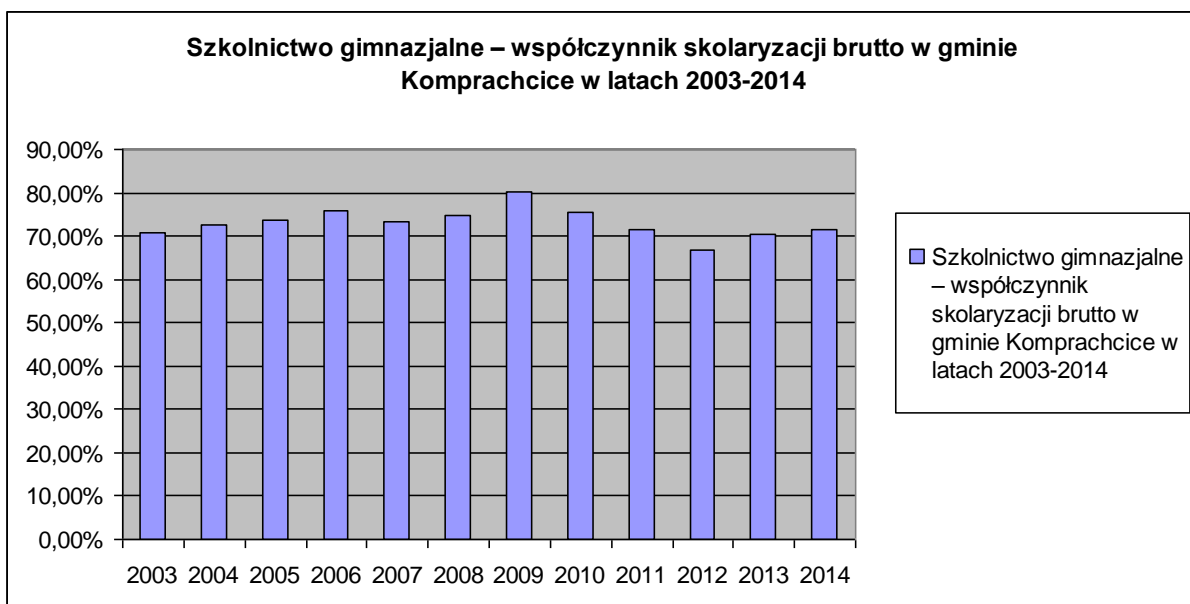
Szkolnictwo podstawowe – współczynnik skolaryzacji brutto w gminie Komprachcice w latach 2003-2014 według danych GUS

Szkoły gimnazjalne w gminie Komprachcice w 2014 roku				
Lp.	Nazwa	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	Liczba nauczycieli
1.	Publiczne Gimnazjum im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego	232	12	32
Ogółem gmina		232	12	32

Szkoły gimnazjalne w gminie Komprachcice w 2014 roku według danych GUS

Szkolnictwo gimnazjalne – współczynnik skolaryzacji brutto w gminie Komprachcice w latach 2003-2014	
Rok	Ogółem
2003	70,7 %
2004	72,6 %
2005	73,7 %
2006	75,9 %
2007	73,3 %
2008	74,7 %
2009	80,2 %
2010	75,6 %
2011	71,6 %
2012	66,6 %
2013	70,4 %
2014	71,6 %

Szkolnictwo gimnazjalne – współczynnik skolaryzacji brutto w gminie Komprachcice w latach 2003-2014 według danych GUS

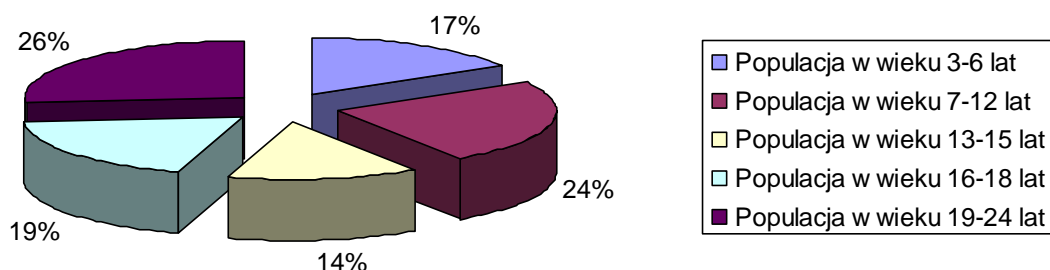


Szkolnictwo gimnazjalne – współczynnik skolaryzacji brutto w gminie Komprachcice w latach 2003-2014 według danych GUS

Edukacyjne grupy wieku w gminie Komprachcice			
	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
Populacja w wieku 3-6 lat	164	217	381
Populacja w wieku 7-12 lat	234	307	541
Populacja w wieku 13-15 lat	158	166	324
Populacja w wieku 16-18 lat	229	200	429
Populacja w wieku 19-24 lat	313	290	603

Edukacyjne grupy wieku w gminie Komprachcice według danych GUS

Edukacyjne grupy wieku w gminie Komprachcice



Edukacyjne grupy wieku w gminie Komprachcice według danych GUS

W wieku potencjalnej nauki, czyli od 3 do 24 lat jest około 2277 mieszkańców gminy Komprachcice. Według Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2011, około 14,3 % ludności posiada wykształcenie wyższe, wykształcenie policealne 1,9 %, średnie ogólnokształcące 10,3 %, a średnie zawodowe 15,0%. Natomiast wykształcenie zasadnicze zawodowe posiada 31,2 % mieszkańców gminy Komprachcice, gimnazjalne 5,3 %, natomiast 20,5 % podstawowe. Około 1,6 % mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W zestawieniu do województwa opolskiego mieszkańcy gminy Komprachcice mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia.

²²Kierunki rozwoju usług wyznaczają: aktualny stan usług (baza wyjściowa) oraz przyjęte wskaźniki odpowiadające pożądanym standardom obsługi ludności, do których należy dążyć poprzez prowadzenie odpowiedniej polityki.

a) Stan i kierunki rozwoju usług publicznych pozostających w sferze kompetencji władz samorządowych

PRZEDSZKOLA

Ocena potrzeb w zakresie obiektów przedszkolnych – wg szacunków przeprowadzonych dla okresu 1998 do 2010

Wykaz przedszkoli w gminie Komprachcice stan – rok szkolny 1998/99

Lp	miejsowość	liczba dzieci	liczba oddziałów	liczba dzieci/oddział
1	Komprachcice	68	3	23
2	Chmielowice	46	2	23
3	Polska Nowa Wieś	45	2	23
4	Wawelno	28	1	28
5	Domecko	28	1	28

²² ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1

6	Ochodze	28	4	28
ogółem gmina		243	10	24,3

Wykaz przedszkoli w gminie Komprachcice stan – rok szkolny 2011/2012

Lp	miejsceowość	liczba dzieci	liczba oddziałów	liczba dzieci/oddział
1	Przedszkole Publiczne w Komprachcicach	71	3	23,6
2	Przedszkole Publiczne w Chmielowicach	48	2	24,0
3	Przedszkole Publiczne w Polskiej Nowej Wsi	39	2	19,5
4	oddz. przedszkolny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Domecku	25	1	25,0
5	oddz. przedszkolny przy Publicznej Szkole Podstawowej w Wawelnie	23	1	23,0
6	Przedszkole Publiczne w Ochodzach	25	1	25,0
ogółem gmina		231	10	23,1

według danych z Urzędu Gminy [www.komprachcice.pl] stan na rok 2012

Dla prognozowanej ilości dzieci przy utrzymaniu wskaźnika uczestnictwa na poziomie zbliżonym do aktualnego oraz wskaźnika średnio 20 dzieci/oddział, obiekty przedszkolne powinny dysponować następującą liczbą miejsc i oddziałów:

Gmina Komprachcice – zapotrzebowanie na miejsca przedszkolne w roku 2010 (prognoza)

Lp	miejsceowość	miejsca				oddziały			
		liczba		wzrost w okresie 1998-2010		liczba		wzrost w okresie 1998-2010	
		wariant I	wariant II	wariant I	wariant II	wariant I	wariant II	wariant I	wariant II
1	Komprachcice	70	110	0	+40	3÷4	5÷6	0÷1	2÷3
2	Chmielowice	40	80	0	+30	2	4	0	2
3	Polska Nowa Wieś	40		0		2		0	
4	Wawelno	20		0		1		0	
5	Domecko	25		0		1÷2		0÷1	
6	Ochodze	20	70	0	+40	1	3÷4	0	2÷3
ogółem gmina		215	345	0	+110	10÷12	16÷19	0÷2	6÷9

Z zestawienia wynika, że w wariacie statycznego rozwoju demograficznego zapotrzebowanie na nowe miejsca przedszkolne w zasadzie pozostanie na tym samym poziomie, najprawdopodobniej nawet nieznacznie spadnie, a ewentualny wzrost ilości oddziałów miałby na celu zmniejszenie liczebności oddziałów.

W wariacie dynamicznego rozwoju demograficznego zakładającego napływ ludności z zewnątrz do wsi Komprachcice, Chmielowice i Ochodze wynika potrzeba realizacji około 10 nowych miejsc przedszkolnych w tych miejscowościach.

Z analizy stanu istniejących obiektów (stan techniczny i wielkość działek) oraz relacji przestrzennych w aspekcie zasięgu obsługi, dla realizacji nowych miejsc wynika konieczność wybudowania nowych obiektów w tych wsiach.

Ze względu na charakter zapisu Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w ramach którego określa się politykę gminy w zakresie przestrzennego rozwoju terenów inwestycyjnych, precyzyjne rozwiązania związane z zapewnieniem odpowiedniej bazy usług podstawowych winny zostać określone na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych obrębów. Podkreślić należy, iż w terenach zabudowy mieszkaniowej zawarta jest możliwość realizacji usług podstawowych, co pozwala na ewentualną realizację nowych placówek w przyszłości, w przypadku rzeczywistego wzrostu zapotrzebowania.

SZKOŁY

Na terenie gminy Komprachcice działa 6 szkół podstawowych prowadzących nauczanie w pełnym wymiarze.

Wykaz szkół podstawowych w gminie Komprachcice — rok szkolny 1998/99

Lp	miejsceowość	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba uczniów w oddziałach	liczba pomieszczeń do nauki	uwagi
1	Komprachcice	16	304	16=21	11	
2	Chmielowice	9	178	15=29	10	
3	Polska Nowa Wieś	11	202	14=25	7	
4	Wawelno	8	126	13=18	9	
5	Domecko	8	136	8=23	9	Sala gimnastyczna
6	Ochodze	8	111	8=19	7	
Ogółem gmina		60	1057	18	53	

Prognoza demograficzna dla okresu do roku 2010 wykazuje spadek liczby dzieci w wieku szkolnym — w wariacie statystycznego rozwoju demograficznego gminy i niewielki wzrost — w wariacie rozwoju dynamicznego. Uwzględniając powyższe oraz aktualną sytuację lokalową szkół i reformę oświaty (tj. przeniesienie dwóch ostatnich roczników ze szkół podstawowych do gimnazjum) należy przyjąć ilość pomieszczeń do nauki jako wystarczającą we wszystkich szkołach.

Liczba uczniów szkół podstawowych i gimnazjum w gminie Komprachcice w latach 2002-2010

Lp	miejsceowość	liczba uczniów (2002)	liczba uczniów (2003)	liczba uczniów (2004)	liczba uczniów (2005)	liczba uczniów (2006)	liczba uczniów (2010)
1	SP-Komprachcice	701	575	540	515	488	499
2	SP-Chmielowice						
3	SP-Polska Nowa Wieś						
4	SP-Wawelno						
5	SP-Domecko						
6	SP-Ochodze						
7	Gimnazjum Komprachcice	307	336	328	300	287	224
Ogółem gmina		1008	911	868	815	775	723

Powyższa analiza wykazuje stały spadek liczby uczniów uczęszczających do szkół podstawowych i gimnazjum w gminie Komprachcice. Pomimo stałego wzrostu liczby mieszkańców gminy na przestrzeni ostatnich lat, utrzymuje się tendencja spadkowa w zakresie ogólnej liczby uczniów (stan na rok 2010).

POZOSTAŁE OBIEKTY OŚWIATOWE

Na terenie gminy, we wsi Chmielowice znajduje się obiekt o znaczeniu ponad lokalnym – Państwowy Dom Dziecka. Liczba wychowanków nie jest stała. Planowany rozwój gminy nie ma wpływu na obiekt.

OCHRONA ZDROWIA

W zakresie podstawowym ochrony zdrowia mieszkańcy gminy obsługiwani są przez ośrodek zdrowia we wsi Komprachcice. Od dnia 01.01.2007r. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Komprachcicach zwany Samorządowym Ośrodkiem Zdrowia został przekształcony w Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej (MEDICOM).

Ze względu na niewielką powierzchnię gminy i dobre powiązania komunikacyjne, nie wydaje się konieczna realizacja nowych placówek ambulatoryjnych.

Poza społeczną służbą zdrowia na terenie gminy działa kilka prywatnych gabinetów lekarskich. W zakresie leczenia specjalistycznego mieszkańcy gminy korzystają z placówek w Opolu. Obecnie na terenie gminy nie ma żłobków ani domów opieki społecznej dla ludzi starszych. Faktyczne zapotrzebowanie na usługi tego typu są zależne przede wszystkim od istniejących w gminie wzorców kulturowych i dla ich określenia należałoby przeprowadzić badania sondażowe wśród społeczności lokalnej. Istnieje Gminny Ośrodek Opieki Społecznej w Komprachcicach.

BEZPIECZEŃSTWO

Na terenie gminy działa jeden posterunek policji – we wsi gminnej Komprachcice. Posterunek podlega Komendantowi II Komisariatu Policji w Opolu. Optymalne zatrudnienie przy istniejącej liczbie mieszkańców i strukturze osadniczej powinno wynosić 7 osób.

Budynek, w którym urzęduje policja stanowi własność gminy i zapewnia warunki do pracy optymalnej liczbie funkcjonariuszy.

Obsługę terenu gminy w zakresie ochrony przeciwpożarowej zapewnia zawodowa straż pożarna w Opolu oraz 7 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej dysponujących strażnikami typu S1 we wsiach: Komprachcice, Domecko, Chmielowice, Polska Nowa Wieś, Wawelno, Ochodze, Żerkowice. Wszystkie strażnice OSP są w bardzo dobrym stanie technicznym.

Istniejąca sieć strażnic jest w aspekcie wielkości obszarów obsługi i czasu dojazdu wystarczającą (nawet zbyt gęstą). Zastrzeżenia w zakresie bezpieczeństwa przeciwpożarowego budzi sposób zabudowy terenów mieszkaniowych – nie wszystkie drogi obsługujące te tereny spełniają warunki wymagane dla dróg pożarowych gwarantujące możliwość dojazdu pojazdem gaśniczym.

KULTURA

We wsi gminnej Komprachcice funkcjonuje dobrze utrzymany obiekt Samorządowego Ośrodka Kultury z salą kinową i pomieszczeniami klubowymi, w którym prowadzone są zajęcia kółek i klubów zainteresowań. W Komprachcicach znajduje się także Gminna Biblioteka Publiczna.

Uwzględniając powyższe, wyposażenie gminy w obiekty dla prowadzenia działalności kulturalnej można uznać za dostateczne.

Zapisy „Studium” umożliwiają w terenach zabudowy mieszkaniowej realizację usług podstawowych, co pozwala na ewentualną realizację nowych ośrodków kultury.

OBIEKTY KULTU RELIGIJNEGO

Na terenie gminy znajduje się 7 kościołów, w tym 6 wyznania rzymsko – katolickiego (w Komprachcicach, Chmielowicach, Wawelnie, Ochodzach, Polskiej Nowej Wsi, Domecku) i 1 wyznania ewangelickiego (w Osinach) oraz 1 izba katechetyczna w Chmielowicach.

Brak wniosków o tereny pod nowe obiekty sakralne.

SPORT I REKREACJA

Wyposażenie gminy w urządzenia sportowe przedstawia się następująco:

Gmina Komprachcice – wyposażenie w obiekty i urządzenia sportowe

Lp	miejsowość	rodzaj urządzenia
1	Komprachcice	Ośrodek Sportu i Rekreacji
2	Polska Nowa Wieś	boisko sportowe z obiektem socjalnym i widownią
3	Chmielowice	plac sportowy przy OSP
4	Wawelno	boisko LZS
5	Ochodze	boisko LZS z obiektem socjalnym
6	Domecko	boisko przy OSP
7	Osiny	plac sportowy

Wyposażenie w lokalne urządzenia i tereny sportowe jest wystarczające. Wskazane jest stałe podnoszenie standardu istniejących urządzeń i jakości obiektów sportu i rekreacji na terenie gminy.

Funkcję wypoczynkowo – rekreacyjną w gminie pełnią następujące tereny zielone:

- park dworski w Domecku,
- park przy Państwowym Domu Dziecka w Chmielowicach,
- ogrody wypoczynkowo – działkowe we wsiach Komprachcice i Polska Nowa Wieś.

Tylko pierwszy z wymienionych terenów jest ogólnodostępny, ze względu jednak na bardzo wysoki stopień dewastacji faktycznie nie pełni swojej funkcji.

Na obszarze gminy brak terenów zielonych o funkcji wypoczynkowo – rekreacyjnej służącej mieszkańcom gminy oraz ogólnodostępnych placów zabaw dla dzieci. Dla celów rekreacyjnych wykorzystywane są wyrobiska poeksploatacyjne w Chmielowicach i Osinach, które stanowią potencjalne tereny rozwoju funkcji wypoczynkowo – rekreacyjnej gminy.

CMENTARZE

Obecnie na terenie gminy czynne cmentarze znajdują się we wszystkich miejscowościach z wyjątkiem wsi Żerkowice, którą obsługuje cmentarz w Chmielowicach.

Dla zaspokojenia potrzeb w tym względzie do roku 2010, istnieje możliwość powiększenia cmentarzy we wsiach: Wawelno, Chmielowice, Ochodze, Domecko. Nowe cmentarze należy przewidzieć:

- w Komprachcicach i w Polskiej Nowej Wsi, ze względu na to, że istniejące cmentarze nie spełniają wymogów w zakresie strefy sanitarnej od obiektów mieszkalnych,
- we wsi Dziekaństwo, ze względu na to, że istniejący cmentarz zlokalizowany jest na gruntach pochodzenia organicznego podlegających ochronie.

b) Stan i kierunki rozwoju usług publicznych pozostających w sferze innych jednostek organizacyjnych i osób fizycznych

Z grupy usług wyżej określonych na terenie gminy występują:

- bank (w rejonie wsi Komprachcice),

- 1 urząd pocztowy,
- oraz liczne obiekty i punkty handlowe i gastronomiczne.

Placówki handlowe i gastronomiczne prezentują bardzo zróżnicowany standard. Największe zlokalizowane są we wsi Komprachcice. Pozostałe placówki, w tym wszystkie sklepy spożywcze, zlokalizowane są w sposób rozproszony, często w obiektach o innej funkcji podstawowej (przeważnie mieszkaniowej).

Wnioski do polityki przestrzennej

- W strukturach przestrzennych jednostek osadniczych należy:
 - utrzymać istniejące tereny publiczne,
 - wydzielić tereny koncentracji usług publicznych i komercyjnych z uwzględnieniem możliwości rozwoju funkcji,
- W strukturze przestrzennej gminy wydzielić:
 - tereny rozwoju funkcji rekreacyjnej,
 - wskazać rejony ewentualnej lokalizacji nowych cmentarzy dla wsi Komprachcice, Polska Nowa Wieś, Dziekaństwo,
- Wydzielić jako teren zieleni publicznej park dworski w Domecku.

2.5 Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

2.5.1 System zaopatrzenia w wodę

Gmina Komprachcice jest zaopatrywana w wodę przez wodociąg grupowy Prószków, który swoim zasięgiem obejmuje teren pięciu gmin, w tym cztery: Prószków, Komprachcice (3 wsie), Dąbrowa, Krapkowice należące do Związku Gmin PROKADO oraz 6 wsi z gminy Lewin Brzeski. Łącznie wodociąg zaopatruje 44,5 wsi.

Podstawowym źródłem zasilającym wodociąg są dwie studnie wiercone S1 i S2 zlokalizowane pomiędzy wsią Żimnice Małe i Żlinice (gm. Prószków) o parametrach:

$$S1 - Q_{eks} = 185,0 \text{ m}^3/\text{h} \text{ przy depresji } S = 0,34 \text{ m},$$

$$S2 - Q_{eks} = 186,0 \text{ m}^3/\text{h} \text{ przy depresji } S = 0,74 \text{ m}.$$

Istniejąca studnia S3 nie jest obecnie eksploatowana. Studnia S1 jest studnią podstawową a studnia S2 – uzupełniająca. Z uwagi na brak sterowania umożliwiającego przełączenie kolejności włączenia studni, nie są one eksploatowane równomiernie.

Dodatkowym niekontrolowanym źródłem wody dla wodociągu Prószków jest studnia wiercona zlokalizowana przy szkole podstawowej we wsi Rogów Opolski gm. Krapkowice. Studnia ta została włączona do eksploatacji w 1997 roku przez wodociągi Krapkowice.

Z ujęć woda tłoczona jest bezpośrednio (nie wymaga uzdatniania) do sieci wodociągowej i strefy obejmującej zasięgiem 4 wsie na terenie gminy Prószków. Nadmiar wody kierowany jest rurociągiem $\varnothing 315$ PVC do zbiornika wyrównawczego o pojemności 2000m^3 zlokalizowanego na najwyższym wzniesieniu terenowym w rejonie wsi Prószków.

Pompownia „Prószków” tłoczy wodę do sieci wodociągowych tranzytowych i rozdzielczych II strefy w dwóch kierunkach:

1. Prószków – Przysiecz – Ligota Prószkowska – Jaskowice,

2. Złotniki – Chrząszczyce – Górki – Winów – Nowa Kuźnia – gm. Komprachcice – gm. Dąbrowa – gm. Lewin Brzeski (6 wsi).

Na terenie gminy wybudowano dwie pompownie sieciowe, kontenerowe w celu zapewnienia odpowiednich ciśnień dla odbiorców terenowo wyżej położonych:

- na początku wsi Polska Nowa Wieś, Wawelno, Siedliska, Prądy i połowę najwyższej położonej części wsi Dąbrowa,
- na początku sieci wodociągowej tranzytowej we wsi Komprachcice – dla zapewnienia ciśnienia we wsi Ochodze.

Cały wodociąg grupowy posiada bardzo dobre wskaźniki energetyczne.

Wnioski do polityki przestrzennej

- obsługę w zakresie zaopatrzenia w wodę nowych terenów inwestycyjnych, należy oprzeć o istniejącą sieć wodociągową, sukcesywnie rozbudowywaną z ograniczaniem rozwiązań indywidualnych.

2.5.2 Kanalizacja sanitarna

Na obszarze gminy zrealizowana została sieć kanalizacji sanitarnej obejmująca miejscowości: Polska Nowa Wieś, Komprachcice, Osiny, Chmielowice i Żerkowice w ramach projektu Funduszu Spójności ISPA, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej. Powstało prawie 45 km sieci kanalizacyjnej grawitacyjnej oraz ponad 8,5 km sieci kanalizacyjnej tłocznej, obsługiwanych przez 15 pompowni sieciowych (Chmielowice - 3, Komprachcice – Osiny – 5, Polska Nowa Wieś – 7) oraz 87 pompowni przydomowych (stan na 2007r.).

Głównym celem Projektu jest ochrona zasobów zbiornika wód podziemnych GZWP 333 Opole – Zawadzkie, obejmującego zasięgiem części województwa Opolskiego i Śląskiego. Zaliczany jest do najbogatszych w zasoby wodne zbiorników w Polsce. Miasto Opole oraz tereny sąsiednie czerpią głównie wodę z zasobów zbiornika. Czystość wód zbiornika ulega stałemu pogorszeniu wskutek braku kanalizacji na obszarach aglomeracji miejskich oraz siedlisk wiejskich, z obszaru których ścieki przenikają do ziemi poprzez łatwo przepuszczalne warstwy wapienne.

Obszar gminy Komprachcice znajduje się poza zasięgiem zbiornika, natomiast wschodnia część gminy znajduje się w jego strefie ochronnej.

Przeważająca liczba miejscowości w rejonie GZWP 333 nie posiada systemów zbiorowego oczyszczania i unieszkodliwiania ścieków, co spowodowało potrzebę kompleksowego rozwiązania problemu w szerszym zakresie.

Obecnie trwają działania zmierzające do realizacji sieci kanalizacyjnej obejmującej pozostałe jednostki osadnicze.

Ścieki stanowią podstawowe źródło zanieczyszczeń wód powierzchniowych i jest to najpoważniejszy problem ekologiczny w gminie.

Wnioski do polityki przestrzennej:

- kompleksowe rozwiązanie gospodarki ściekowej powinno być priorytetowym zadaniem gminy,
- nowe tereny inwestycyjne w obrębie wsi skanalizowanych, winny być podłączane do istniejącej sieci, z docelowym wykluczeniem rozwiązań indywidualnych w zakresie odprowadzania ścieków.

2.5.3 Energetyka

a) Elektroenergetyka

Na terenie gminy Komprachcice zlokalizowane są następujące napowietrzne linie energetyczne:

- dwutorowa linia energetyczna 110kV relacji: Stacja Groszowice – GPZ Hermanowice, GPZ Gracze, przewidziana do modernizacji,
- dwutorowa linia energetyczna 400 kV relacji Dobrzeń - Wielopole,
- jednotorowa linia energetyczna 220 kV relacji Groszowice – Ząbkowice Śl., docelowo przewidziana do modernizacji do 400 kV,
- linie średniego i niskiego napięcia – 15 kV i 0,4 kV wraz ze stacjami transformatorowymi 15/0,4 kV .

Od linii energetycznych wysokich i najwyższych napięć, obowiązują strefy, w obrębie których, na etapie sporządzania należy, uwzględnić zasady określone w ROZDZIALE II pkt 2.2.1 w tabeli „szczególne zasady i ograniczenia kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenów”.

Dla poprawy warunków napięciowych w najbliższych latach planowane są:

- sukcesywna wymiana przewodów gołych na izolowane w liniach napowietrznych 0,4 kV,
- modernizacja stacji transformatorowych 15/0,4 kV,
- budowa stacji transformatorowych 15/0,4 kV, wraz z powiązaniem z SN i NN w miejscowościach: Komprachcice, Chmielowice, Polska Nowa Wieś.

Trudno ocenić zakres planowanych modernizacji istniejącego systemu sieci w stosunku do potrzeb odbiorców, wymaga to bowiem szczegółowej inwentaryzacji istniejącego systemu z uwzględnieniem stanu technicznego i „wydolności” poszczególnych jego elementów, co przekracza zakres niniejszego opracowania.

Wnioski do polityki przestrzennej:

- w celu formalnego uregulowania problemu uciążliwego oddziaływania linii wysokich napięć należy podjąć działania w kierunku ustanowienia dla nich obszarów ograniczonego użytkowania.
- w celu poprawy funkcjonowania sieci elektroenergetycznej n/n należy opracować projekt założeń do planu zaopatrzenia w energię elektryczną, (a w przypadku, gdy plany przedsiębiorstw energetycznych nie zapewniają realizacji założeń – planu zaopatrzenia w energię elektryczną), dla obszarów zurbanizowanych i obszarów planowanych inwestycji uznanych przez gminę za priorytetowe,
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzać ustalenia dotyczące zasad przebudowy i rozbudowy urządzeń i sieci energetycznych na warunkach określonych przez operatora, w przypadku zaistnienia kolizji projektowanych inwestycji z istniejącymi urządzeniami i sieciami energetycznymi.

b) Sieć gazowa

Przez teren gminy przebiegają dwa gazociągi wysokiego ciśnienia relacji:

- Dzieszowice – Wrocław DN 350 PN 4,0 MPa,
 - odgałęzienie od gazociągu w kierunku SRP Opole Zachód DN 150 PN 4,0 MPa,
 - odgałęzienie od gazociągu w kierunku SRP Tułowice DN 350/200 PN 4,0 MPa (przewidziana modernizacja gazociągu na długości ok. 770m),
- Dzieszowice – Wrocław DN 350 PN 4,0MPa - nieczynnny gazociąg.

Na terenie gminy zlokalizowana jest stacja ochrony katodowej połączona kablem ziemnym z gazociągiem wysokiego ciśnienia relacji Zdzieszowice – Wrocław DN 350 PN 4,0 MPa.

Wnioski do polityki przestrzennej

- na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, należy uwzględniać ograniczenia w zagospodarowaniu terenów sąsiadujących z gazociągami, a w szczególności stosować właściwe odległości projektowanej zabudowy uwzględniające strefy obowiązujące dla istniejących gazociągów oraz kabli ochrony katodowej - określone w przepisach odrębnych (Dz. U. Nr 139 z 7 grudnia 1995r. oraz PN 76/E-05125).
- kierując się względami ekologicznymi należy podjąć działania zmierzające do gazyfikacji obszarów zurbanizowanych.

2.5.4 Telekomunikacja

W celu poprawy stanu usług telefonicznych oraz osiągnięcia maksymalnego wskaźnika telefonizacji na terenie gminy, należy przewidzieć sukcesywną rozbudowę sieci telekomunikacyjnej i abonenckiej w poszczególnych miejscowościach. Na etapie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy przewidzieć lokalizację sieci teletechnicznej. Na terenie wsi Komprachcice został zrealizowany maszt telefonii komórkowej.

Wnioski do polityki przestrzennej:

- inwestycje telekomunikacyjne nie rzutują bezpośrednio na kierunki rozwoju przestrzennego. Rozwój telekomunikacji powinien być podporządkowany tym kierunkom. Z uwagi na fakt, że poziom telekomunikacji decyduje o jakości życia mieszkańców i atrakcyjności inwestycyjnej gminy, rozwój telekomunikacji powinien być przedmiotem zainteresowania i aktywnych działań gminy.

2.5.5 Gospodarka odpadami

Odpady komunalne

Na odpady komunalne składają się odpady stałe:

- z gospodarstw domowych i rolniczych,
- z obiektów infrastruktury,
- odpady wielkogabarytowe,
- zmiotki i odpady uliczne.

Zestawienie zmieszanych odpadów zebranych w ciągu roku na tle powiatu opolskiego oraz województwa opolskiego

rok	w gminie		w powiecie		w województwie	
	Ilość odpadów wyrażona w tonach	Ilość odpadów [t] na 1000 osób	Ilość odpadów wyrażona w tonach	Ilość odpadów [t] na 1000 osób	Ilość odpadów wyrażona w tonach	Ilość odpadów [t] na 1000 osób
2005	2656,60	236,0	26665,36	197,4	238809,01	228,0
2006	2348,29	209,7	30122,52	223,6	242858,02	233,1
2007	2379,79	210,9	32387,00	240,4	259215,42	249,9
2008	1864,10	164,5	26538,05	197,1	238276,34	230,7
2009	1656,84	145,5	26284,78	194,7	252763,90	245,1
2010	2014,48	176,5	26429,27	195,3	241862,08	235,1

według danych Urzędu Statystycznego [www.stat.gov.pl] stan na rok 2010

Odpady komunalne wywożone są przez firmę Remondis i składowane poza granicami gminy Komprachcice - na składowisku w Opolu. Komunalne składowisko odpadów na terenie wsi Domecko, oddane do użytku w 1998 roku, zostało wybudowane wspólnie z gminą Prószków. Obecnie na składowisko nie wywożone są już odpady, natomiast obiekt jest utrzymywany.

Wnioski do polityki przestrzennej:

- w celu formalnego uregulowania problemu szkodliwego oddziaływania wysypiska na tereny poza jego granicami należy wystąpić o ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania.
- w celu wyeliminowania nieformalnego składowania odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych należy zorganizować gminny system odbioru odpadów komunalnych z kontrolą rachunków za odbiór i wywóz odpadów. Wskazane uwzględnienie w w/w systemie programu segregacji i zagospodarowania odpadów.

Odpady przemysłowe

Na terenie gminy odpady przemysłowe nie stanowią istotnego problemu. Niewielkie ilości odpadów przemysłowych to głównie popioły i żużle z kotłowni zakładowych. Gruz i większość popiołów i żużli powinny być wykorzystane do utwardzania dróg lokalnych, pewne nadwyżki mogą być składowane na gminnym wysypisku z korzyścią dla procesu utylizacji odpadów komunalnych.

Potencjalne zagrożenie mogą stanowić opakowania po chemicznych środkach ochrony roślin w przypadku składowania ich w sposób nieuporządkowany.

Wnioski do polityki przestrzennej

- obowiązek zagospodarowania odpadów przemysłowych spoczywa na jednostce, która odpady wytwarza – zgodnie z przepisami odrębnymi. Zadaniem gminy w tym zakresie jest egzekwowanie przestrzegania przepisów. Gmina może również współdziałać w zagospodarowaniu odpadów.

2.5.6 Komunikacja

a) Komunikacja kolejowa

Przez teren gminy przebiegają dwie linie kolejowe:

- nr 132 Bytom - Wrocław
- nr 287 Opole – Nysa.

Linia 132 przebiega przez obszar gminy na odcinku 1 km, poza terenami zabudowanymi i ma charakter wyłącznie tranzytowy (bez przystanku na obszarze gminy). Prędkość maksymalna pociągów wynosi 120 km/h.

Linia 287 ma charakter lokalny. Na obszarze gminy przebiega przez miejscowości Chmielowice i Komprachcice. W Komprachcicach znajduje się stacja kolejowa towarowo – pasażerska. PKP nie przewiduje modernizacji linii w związku z czym utrzymana zostaje prędkość 70 km/h.

Wnioski do polityki przestrzennej:

- istniejąca linia kolejowa Opole – Nysa jest elementem sprzyjającym rozwojowi produkcji na potrzeby rynku lokalnego, co należy uwzględnić przy wyznaczaniu terenów lokalizacji rozwoju funkcji produkcyjnej.

b) Komunikacja drogowa

Przez obszar gminy przebiegają dwie drogi wojewódzkie oraz drogi powiatowe.

DROGI WOJEWÓDZKIE				
Nr drogi	Nazwa drogi	Klasa techniczna	Ilość pasów ruchu	Szerokość w liniach rozgraniczających
429	Opole – Prądy	Z	2	25 m
435	Wawelno – Prószków	Z	2	25 m

Zgodnie z wytycznymi zarządców dróg, drogi wojewódzkie winny posiadać klasę zbiorczą, drogi powiatowe - klasę zbiorczą lub ewentualnie lokalną. Obecnie drogi nie spełniają parametrów odpowiadających danej klasie. W związku z powyższym niezbędna jest sukcesywna modernizacja i rozbudowa dróg z uwzględnieniem wprowadzania stosownych ustaleń na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dotyczących w szczególności:

- realizacji chodników, kanalizacji deszczowej, oświetlenia w granicach terenów zabudowanych, ścieżek rowerowych na odcinkach łączących miejscowości, zatok autobusowych oraz wiat w miejscach przystanków komunikacji publicznej. Ograniczać należy wjazdy z projektowanych terenów inwestycyjnych i obsługiwać je poprzez układ gminnych dróg dojazdowych i dróg wewnętrznych.

W przypadku braku możliwości uzyskania normatywnej szerokości w liniach rozgraniczających terenu pod drogi, ze względu na istniejące zainwestowanie, dopuszcza się miejscowe zawężenie terenu w liniach rozgraniczających wyznaczonych na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

DROGI POWIATOWE				
Nr drogi	Nazwa drogi	Klasa techniczna	Ilość pasów ruchu	Szerokość w liniach rozgraniczających
1717 O	Komprachcice – Jaczowice	Z	2	20 m
1720 O	Dąbrowa – Wawelno	Z	2	20 m
1754 O	Chmielowice – Prószków	Z	2	20 m
1755 O	Osiny – Dziekaństwo	Z	2	20 m
1756 O	Chróścina – Polska Nowa Wieś	L	2	15 m
1763 O	Opole – Komprachcice	Z	2	20 m
1766 O	Chmielowice – Opole	L	2	15 m

Priorytetowym zadaniem powinna być budowa drogi powiatowej Komprachcice – Szydłów – Jaczowice.

Sieć dróg powiatowych uzupełniają drogi gminne, wśród których najistotniejszą rolę w ruchu lokalnym pełnią następujące drogi:

WAŻNIEJSZE DROGI GMINNE		
Nazwa drogi	Nawierzchnia	Projektowa klasa techniczna
Osiny – Komprachcice (ogrody działkowe)*	gruntowa	D/L
Komprachcice – Domecko (Pucnik)	asfaltowa	D
Komprachcice – Dziekaństwo	częściowo asfaltowa	D
Ochodze – Pucnik	gruntowa	D
Chmielowice – cmentarz (ew. cegielnia Komprachcice)	częściowo asfaltowa	D
Komprachcice – Wawelno (projektowana)		L

*wskazane przedłużenie do Chróściny, w porozumieniu z gminą Dąbrowa

Wszystkie drogi wymagają dostosowania do parametrów odpowiadających projektowanej klasie technicznej.

W „Studium” zakłada się realizację projektowanej drogi gminnej klasy „L” – lokalnej, w przypadku aktywizacji „terenu rozwoju obszarów zurbanizowanych” przeznaczonego pod aktywność gospodarczą, położonego w Komprachcicach pomiędzy linią kolejową a projektowaną drogą powiatową 17170. Droga będzie stanowić obejście komunikacyjne terenów zabudowanych wsi, do połączenia z drogą wojewódzką nr 435, po zachodniej stronie wsi Wawelno. Wylot drogi wojewódzkiej w kierunku zjazdu z autostrady ‘Prądy’ oraz do drogi krajowej nr 46 stanowi doskonałe połączenie komunikacyjne z Opolem, Wrocławiem, Katowicami, Nysą. Przebieg wyznaczony na rysunku Studium, należy doprecyzować na etapie opracowań szczegółowych.

Znacząca dla jakości życia mieszkańców jest jakość dróg gminnych w granicach terenów zabudowanych (ulic). Obecnie większość ulic ma nawierzchnie gruntowe. Niezbędna jest budowa ulic z uwzględnieniem jezdni, chodników, kanalizacji deszczowej i oświetlenia.

Ulice nie spełniające parametrów dróg klasy D (dojazdowej) powinny być w miarę możliwości przebudowywane i modernizowane do osiągnięcia właściwych parametrów technicznych. Drogi wewnętrzne winny być projektowane z uwzględnieniem zachowania określonych w przepisach odrębnych w szczególności przepisach przeciwpożarowych. Dojazdy w formie sięgaczy powinny zakończyć się placem manewrowym o wymiarach zgodnych z przepisami odrębnymi.

Przez teren gminy przebiega autostrada A-4 na odcinku 1,6 km. Najbliższe włączenie do autostrady to węzeł „Prądy” położony ok. 3,0 km od granic gminy. Trasa autostrady przebiega wzdłuż południowej granicy gminy i przecina kompleks leśny położony w obszarze chronionego krajobrazu.

Wnioski do polityki przestrzennej

- gmina posiada właściwą sieć komunikacji drogowej zapewniającą prawidłową obsługę jednostek osadniczych oraz powiązanie z gminami sąsiadującymi;
- działania inwestycyjne powinny koncentrować się na modernizacji istniejących dróg, przede wszystkim realizacji utwardzonych nawierzchni, separacji ruchu pieszego i rowerowego poprzez budowę chodników i ścieżek rowerowych, na drogach gminnych oraz budowie ulic w granicach obszarów zurbanizowanych;
- wytyczanie tras rowerowych wzdłuż dróg gminnych i lokalnych łączących tereny gminy z gminami ościennymi;
- za zadanie priorytetowe uznaje się budowę drogi Komprachcice - Ochodze – Szydłów – Jaczowice;
- w celu formalnego uregulowania problemu uciążliwego oddziaływania autostrady na tereny przylegające, należy podjąć działania w kierunku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania;
- realizacja projektowanej drogi gminnej klasy „L” – lokalnej, w przypadku aktywizacji „terenu rozwoju obszarów zurbanizowanych” przeznaczonego pod aktywność gospodarczą, położonego w Komprachcicach pomiędzy linią kolejową a projektowaną drogą powiatową 17170, stanowiącej obejście terenów zabudowanych wsi do połączenia z drogą wojewódzką nr 435, po zachodniej stronie wsi Wawelno.

c) Komunikacja lotnicza

Na obszarze gminy położone jest lotnisko ²³*Aeroklubu Opolskiego im. Lotników Powstania Warszawskiego*. Nie przewiduje się rozwoju oraz podniesienia rangi lotniska.

3. Struktura własnościowa gruntów

Dominującą formą własności gruntów na terenie gminy jest własność prywatna. Drugim pod względem powierzchni terenów właścicielem gruntów jest Skarb Państwa, do którego należą m.in. tereny leśne będące w zarządzie Lasów Państwowych, tereny specjalne służące obronności państwa oraz teren lotniska.

Gmina nie posiada znaczących powierzchni gruntów w zasobach komunalnych. Do gminy należą tereny, na których zlokalizowane są komunalne obiekty i urządzenia usługowe (szkoły, przedszkola, obiekty cmentarne, dom kultury, itp.), urządzenia infrastruktury technicznej (gminne wysypisko śmieci), tereny dróg gminnych, rowów szczegółowych i melioracyjnych oraz niewielkie tereny niezagospodarowane.

Wnioski do polityki przestrzennej:

- w celu stworzenia warunków rozwoju gminy poprzez wykorzystanie instrumentów gospodarki przestrzennej należy tworzyć zasoby gruntów komunalnych.

²³ *ustalenia zmienione uchwałą o której mowa w przypisie 1*

4. Struktura przestrzenna gminy

4.1 Związki przestrzenne i funkcjonalne

Gmina Komprachcice położona jest w obszarze centralnym województwa, w bezpośrednim sąsiedztwie ośrodka wojewódzkiego – miasta Opola. Poza Opolem sąsiaduje z gminami wiejskimi: Dąbrowa, Tułowice i Prószków.

Powiązania zewnętrzne wyznaczają:

- autostrada A-4: Zgorzelec - Korczowa,
- drogi wojewódzkie:
 - Prądy – Opole (435)
 - Wawelno – Prószków (429).
- drogi powiatowe:
 - Komprachcice – Jaczowice (nr 1717 O),
 - Dąbrowa – Wawelno (nr 1720 O)
 - Chmielowice – Prószków (nr1754 O),
 - Osiny – Dziekaństwo (nr 1755 O)
 - Chróścina – Polska Nowa Wieś (nr 1756 O),
 - Opole – Komprachcice (nr 1763 O),
 - Chmielowice – Opole (nr 1766 O)
- drogi gminne:
 - Komprachcice – Chróścina
 - Komprachcice – Dziekaństwo
 - Komprachcice – Domecko – Ochocze
- linie kolejowe:
 - magistralna - Bytom – Wrocław (nr 132)
 - drugorzędna - Opole – Nysa (nr 287)
- wodociąg grupowy 'Prószków',
- system kanalizacji sanitarnej,
- linie wysokich napięć:
 - dwutorowa linia energetyczna 110kV relacji Groszowice – Hermanowice, przewidziana do modernizacji,
 - dwutorowa linia energetyczna 400 kV relacji Dobrzeń - Wielopole,
 - jednotorowa linia energetyczna 220 kV relacji Groszowice – Ząbkowice Śl., docelowo przewidziana do modernizacji do 400 kV;
- wysypisko komunalne: realizowane wspólnie z gminą Prószków;
- gazociągi wysokiego ciśnienia relacji:
 - Zdzieszowice – Wrocław DN 350 PN 4,0 MPa,
 - odgałęzienie od gazociągu w kierunku SRP Opole Zachód DN 150 PN 4,0 MPa,
 - odgałęzienie od gazociągu w kierunku SRP Tułowice DN 350/200 PN 4,0 MPa (przewidziana modernizacja gazociągu na długości ok. 770m),
 - Zdzieszowice – Wrocław DN 350 PN 4,0MPa - nieczynny gazociąg;
- obszar chronionego krajobrazu Bory Niemodlińskie, w zasięgu którego znajduje się południowo – zachodni obszar gminy,
- ²⁴ *obszar głównych zbiorników wód podziemnych: GZWP 335 (Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie), GZWP 336 (Niecka Opolska), GZWP 337 (Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie), GZWP 333 (Opole – Zawadzkie) wymagających wysokiej ochrony zasobów wodnych.*

²⁴ *ustalenia zmienione uchwałą o której mowa w przypisie 1*

4.2 Stan zagospodarowania obszaru gminy (związki przestrzenne i funkcjonalne wewnętrzne)

a) struktura przestrzenna

Strukturę przestrzenną gminy kształtują: tereny zabudowane, tereny rolne i tereny leśne w następujących proporcjach.

Gmina Komprachcice – użytkowanie terenów

	powierzchnia ogólna	w tym							
		użytki rolne					lasy	Tereny zabudowane, zurbanizowane oraz pozostałe	nieużytki
		razem	grunty orne	sady	łąki	pastwiska			
w ha	5587	3580	2910	17	630	23	1083	898	26
%	100%	64	52,1	0,3	11,3	0,4	19,4	16,1	0,5

według US w Opolu

Tereny leśne stanowią zwarty kompleks w południowo – zachodniej części gminy. Obszary zabudowane tworzy 9 sołectw, które nie stanowią zwartych i czytelnych struktur przestrzennych. Występują negatywne zjawiska, takie jak rozpełzanie zabudowy, zatarcia granic miejscowości i łączenia się ich wzdłuż linii dróg o charakterze tranzytowym.

Efektom tych zjawisk jest m.in.:

- degradacja krajobrazu naturalnego i kulturowego,
- pogłębianie chaosu w zagospodarowaniu przestrzennym,
- powstawanie zabudowy o niskim standardzie i niewłaściwej strukturze przestrzennej - pod względem dostępności komunikacyjnej, dostępności do usług, warunków zdrowotnych i sanitarnych związanych z negatywnym oddziaływaniem tranzytowych tras komunikacyjnych.

Efektom nieracjonalnego kształtowania struktur osadniczych jest obniżanie jakości życia i nieuzasadniony wzrost kosztów społecznych.

b) Struktura funkcjonalna

Struktura funkcjonalna gminy jest prawidłowa. Ośrodek obsługi lokalnej z wykształconym centrum usługowym skupiającym obiekty usług publicznych (Urząd Gminy, ośrodek zdrowia, dom kultury, posterunek policji, bank lub reprezentacyjne obiekty handlowe i gastronomiczne) usytuowany jest centralnie na obszarze gminy i posiada dogodne połączenie ze wszystkimi jednostkami osadniczymi.

Zastrzeżenia budzi wewnętrzna struktura funkcjonalna jednostek osadniczych. Najistotniejsze wady tych struktur to: mieszanie kolidujących ze sobą funkcji, (co wywołuje konflikty między użytkownikami przestrzeni i dysonanse w sposobach i formach zagospodarowania) oraz niedogodne powiązania z usługami podstawowymi.

Wnioski do polityki przestrzennej – realizowanej na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- należy uczytelniać granice terenów zabudowy i terenów o dominacji krajobrazu naturalnego, przeznaczając pod zabudowę tereny o powierzchni odpowiadającej faktycznemu zapotrzebowaniu,
- należy uczytelniać granice stref zabudowy o różnej funkcji i różnych zasadach zagospodarowania w obszarach osadniczych oraz przekształcać istniejące struktury w kierunku właściwego rozmieszczenia (koncentrowania, przemieszczania bądź izolowania) zabudowy o różnej funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem przestrzeni publicznych.

5. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

- 1) Na obszarze gminy Komprachcice nie występują zadania rządowe służące realizacji celu publicznego o znaczeniu krajowym, o których mowa w art. 48 ust. 1 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.
- 2) Na obszarze gminy występują następujące uwarunkowania przestrzenne i kierunki zagospodarowania w wymiarze ponadlokalnym, określone w planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego:
 - a) W zakresie komunikacji:
 - przebieg autostrady A4 (Zgorzelec – Korczowa);
 - przebieg drogi wojewódzkiej nr 435 (Opole – Prądy) – przewidzianej do modernizacji do pełnych parametrów klasy „Z”;
 - przebieg drogi wojewódzkiej nr 429 (Wawelno – droga nr 45) – przewidzianej do modernizacji do pełnych parametrów klasy „Z”;
 - przebieg magistralnej linii kolejowej nr132 relacji Bytom – Wrocław;
 - modernizacja drugorzędnej linii kolejowej nr 287 relacji Opole – Nysa.
 - b) W zakresie komunikacji lotniczej:
 - lokalizacja lotniska cywilnego w Polskiej Nowej Wsi (zadanie nieaktualne z uwagi na zmiany własnościowe w sąsiedztwie lotniska).
 - c) W zakresie infrastruktury technicznej
 - przebieg dwutorowej linii energetycznej wysokiego napięcia 400 kV relacji Dobrzeń – Wielopole;
 - przebieg jednotorowej linii energetycznej wysokiego napięcia 220 kV relacji Groszowice – Ząbkowice Śląskie, docelowo przewidzianej do modernizacji do 400 kV,
 - przebieg dwutorowej linii energetycznej wysokiego napięcia 110 kV relacji Groszowice – Hermanowice przewidzianej do modernizacji,
 - projektowany odcinek linii energetycznej 400 kV stanowiący łącznik pomiędzy linią 400 kV relacji Groszowice – Ząbkowice (po przebudowie z 220kV na 400 kV) a linią 400 kV relacji Dobrzeń – Wielopole (zadanie niewynikające z Uchwały nr 409/2007 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 17.04.2007r. w sprawie zgłoszenia wniosków do sporządzenia zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komprachcice),

- modernizacja gazociągu wysokiego ciśnienia stanowiącego odgałęzienie od gazociągu Zdzie-szowice – Wrocław w kierunku SRP Tułowice DN 350/200 PN 4,0 MPa, na długości ok. 770 m,

d) W zakresie ochrony i wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego:

- położenie południowo – zachodniej części gminy w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Bory Niemodlińskie”,
- ²⁵ *położenie w obszarze głównych zbiorników wód podziemnych: GZWP 335 (Zbiornik Krapkowice – Strzelce Opolskie), GZWP 336 (Niecka Opolska), GZWP 337 (Dolina Kopalna Lasy Niemodlińskie), GZWP 333 (Opole – Zawadzkie) wymagających wysokiej ochrony zasobów wodnych.* wymagających wysokiej ochrony zasobów wodnych.

3) Do ponadlokalnych celów publicznych należy zaliczyć ponadto:

W zakresie komunikacji:

- realizację drogi powiatowej nr 1717O Komprachcice – Jaczowice, z dostosowaniem do parametrów drogi klasy Z (20 m);
- uwzględnienie przebiegu dróg powiatowych: nr 1720O, 1754O, 1755O, 1763O, z dostosowaniem do parametrów klasy „Z” (20m);
- uwzględnienie przebiegu dróg powiatowych: nr 1756O, 1766O, z dostosowaniem do parametrów klasy „L” (15m);
- uwzględnienie możliwości realizacji ścieżek rowerowych łączących gminę z miastem Opole i gminami ościennymi.

6. Identyfikacja konfliktów przestrzennych i zagrożeń

6.1 Konflikty zachodzące na styku środowisko przyrodnicze – środowisko antropogeniczne

Identyfikacja konfliktów	Możliwości rozwiązania lub złagodzenia konfliktu
Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych w ciągach dolinnych ściekami z gospodarstw domowych, rolniczych, terenów nierolniczej działalności gospodarczej i instytucji	Znaczna poprawa może nastąpić po całkowitym zakończeniu realizacji systemu kanalizacji i wyeliminowaniu zrzutów bezpośrednich do wód i gruntów.
Kolizja istniejącej zabudowy wsi Komprachcice i Polska Nowa Wieś z ciągami ekologicznymi cieków wodnych.	Ograniczenie dalszej zabudowy obszarów dolinnych, w tym całkowite wykluczenie zwartych ciągów zabudowy prostopadłych do osi dolin.
Bariery w przebiegu ciągów dolinnych w postaci poprzecznych nasypów drogowych i kolejowych.	Udrożnienie istniejących i budowa nowych przepustów.
Kolizja przebiegu autostrady A-4 z obszarem chronionego krajobrazu.	Konieczne maksymalne ograniczenie uciążliwości autostrady (przepusty dla zwierzyny, ogrodzenia zabezpieczające)
Kolizja przebiegu linii elektroenergetycznej w/n z obszarem chronionego krajobrazu	Likwidacja konfliktu praktycznie niemożliwa.
Niekontrolowane „dzikie” wysypiska śmieci.	Opracowanie i wdrożenie programu rekultywacji) istnieje możliwość pozyskania środków z funduszu ochrony środowiska

²⁵ ustalenia zmienione uchwałą o której mowa w przypisie 1

6.2 Konflikty wynikające ze sprzeczności interesów

a) konflikty na styku interes prywatny – interes społeczny

Identyfikacja konfliktu	Możliwości rozwiązania lub złagodzenia konfliktu
Urządzenia infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, dla których nie ma możliwości wyeliminowania uciążliwego oddziaływania na środowisko: - komunalne wysypisko śmieci, - linie elektroenergetyczne 110, 220 i 400 kV, - autostrada	Utworzenie obszarów ograniczonego użytkowania
Naciski ze strony inwestorów i właścicieli gruntów rolnych na przeznaczenie gruntów rolnych na cele budowlane poza obszarami zurbanizowanymi.	Uwzględnienie w gospodarce przestrzennej interesu prywatnego w granicach określonych przepisami prawa oraz zabezpieczenie możliwości ekonomicznego rozwoju gminy, z zachowaniem priorytetu racjonalnej gospodarki gruntami zgodnie z zasadami ładu przestrzennego oraz zrównoważonego rozwoju.

b) konflikty interesów poszczególnych użytkowników przestrzeni

Identyfikacja konfliktu	Możliwości rozwiązania lub złagodzenia konfliktu
Funkcjonowanie potencjalnie uciążliwych obiektów produkcyjnych (rzemieślniczych) oraz obiektów hodowlanych w granicach lub w pobliżu terenów intensywnej zabudowy mieszkaniowej.	Ograniczanie negatywnego oddziaływania obiektów uciążliwych poprzez obligowanie i egzekwowanie przestrzegania przepisów z zakresu ochrony środowiska. Rozwoju uciążliwej działalności gospodarczej w terenach do tego wyznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Przeciwdziałanie powstawaniu nowych konfliktów poprzez tworzenie czytelnych struktur funkcjonalnych jednostek osadniczych i dopuszczania potencjalnie uciążliwej działalności w wydzielonych strefach.

7. Predyspozycje rozwoju (szanse, bariery, zagrożenia)

Gmina Komprachcice posiada korzystne warunki rozwoju:

Atuty gminy stwarzające szanse rozwoju to:

- położenie w sąsiedztwie ośrodka wojewódzkiego - miasta Opola,
- potencjał zasobów pracy,
- stan środowiska naturalnego,
- korzystny agroklimat,
- dostępne zasoby naturalne – złoża surowców ilastych i piasków schudzających oraz drewno.

Bariery ograniczające rozwój gminy to:

- niskie dochody budżetu gminy,
- braki w zakresie infrastruktury komunikacyjnej i technicznej, w tym w szczególności wymagająca zakończenia realizacja kanalizacji sanitarnej, niedoinwestowania sieć elektroenergetyczna n/n,
- położenie gminy poza zasięgiem dróg o znaczeniu regionalnym,
- brak potencjału produkcyjnego.

~~26~~ 8. Strategia rozwoju gminy jako części Aglomeracji Opolskiej i Wspólnoty Opolskiej

~~Ogólne założenia strategii rozwoju gminy Komprachcice zostały określone w ramach przedsięwzięcia pod nazwą Strategia Rozwoju Gmin Śląska Opolskiego realizowanym przez Związek Gmin Śląska Opolskiego przy pomocy Rządu Północnej Nadrenii – Westfalii i Fundacji im. Friedricha Eberta i Firmy ISA – Consult.~~

~~Efektem w/w przedsięwzięcia są sformułowane strategie rozwoju dla 12 subregionów i wsi międzygminnych, które utworzyły gminy uczestniczące.~~

~~Gmina Komprachcice, ze względu na położenie, weszła w skład subregionów Wspólnota Opolska (Opole i 5 gmin bezpośrednio sąsiadujących) oraz Aglomeracja Opolska (Opole i 10 gmin blisko położonych). Sformułowana dla Aglomeracji Opolskiej wizja dotyczy w zasadzie rozwoju miasta Opola. Podporządkowanie tej wizji cele główne i szczegółowe sformułowane są bardziej uniwersalnie i część z nich odnosi się do terenu gminy, w tym:~~

~~z grupy celów głównych:~~

- ~~-likwidacja zaniedbań infrastruktury komunalnej.~~
- ~~-rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej.~~
- ~~-rozwój budownictwa mieszkaniowego.~~
- ~~-ożywienie rynku pracy poprzez aktywizację inwestycji usługowych, infrastrukturalnych proekologicznych.~~
- ~~-tworzenie miejsc pracy w powiązaniu z obecną i przyszłą infrastrukturą gospodarczą.~~
- ~~-dbałość o środowisko naturalne.~~
- ~~-poprawa warunków życia mieszkańców i bezpieczeństwa publicznego.~~
- ~~-podniesienie atrakcyjności regionu~~

~~z grupy celów szczegółowych:~~

- ~~-Ludność i osadnictwo:
 - ~~_____ - podniesienie poziomu atrakcyjności regionu,~~
 - ~~_____ - promocja regionu,~~
 - ~~_____ - rozszerzenie wymiany partnerskiej regionów.~~~~
- ~~-Środowisko i zasoby naturalne:
 - ~~-zakończenie budowy sieci kanalizacji i systemu oczyszczania ścieków,~~
 - ~~-stworzenie efektywnego i ciągłego systemu kontroli stanu zanieczyszczenia środowiska,~~
 - ~~-likwidacja niskiej emisji (jako rozwiązanie dla Aglomeracji przyjęto ciepło z elektrowni, w przypadku gminy bardziej realne wydaje się rozwiązanie poprzez gazyfikację*);~~
 - ~~-segregacja i zagospodarowanie odpadów,~~
 - ~~-zagospodarowanie wyrobisk jako terenów sportowo – rekreacyjnych,~~
 - ~~-wykorzystanie posiadanych gleb do rozwoju ogrodnictwa,~~
 - ~~-zasoby naturalne podstawą rozwoju gospodarczego i turystycznego, lasy, surowce naturalne.~~~~
- ~~-Rynek pracy i gospodarka:
 - ~~-rozwój budownictwa mieszkaniowego przez przygotowanie i udostępnianie terenów pod budownictwo po niespekulacyjnych cenach,~~
 - ~~-wspomaganie rozwoju drobnej przedsiębiorczości,~~
 - ~~-rozwój usług,~~
 - ~~-opracowanie lokalnego systemu preferencji inwestycyjnych,~~~~

²⁶ *ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1*

- tworzenie preferencyjnych kierunków (dziedzin) rozwoju gospodarczego i lokalizacji dla różnorodnych inicjatyw gospodarczych
- Infrastruktura techniczna i rynek nieruchomości:
 - poprawa jakości dróg i chodników,
 - likwidacja zaniedbań infrastruktury komunalnej,
 - przygotowanie terenów pod inwestycje,
 - dopasowanie rozwiązań technicznych do potrzeb niepełnosprawnych.
- Infrastruktura społeczna
 - rozbudowa kompetentnej opieki leczniczej,
 - uaktywnianie dzieci i młodzieży w zakresie uprawiania sportów masowych,
 - podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego,
 - rozbudowa bazy turystycznej i hotelowej.

* Uwaga własna autora Studium (BIPROK)

Wizja rozwoju Wspólnoty Opolskiej została sformułowana w sposób następujący:

Wspólnota Opolska obszarem czystym ekologicznie, dostępnym komunikacyjnie z równomiernie rozłożonym zapleczem mieszkaniowym, usługowo — handlowym i rekreacyjnym.

Spośród celów rozwojowych Wspólnoty Opolskiej, jako cele rozwoju gminy (z pominięciem celów wyszczególnionych w odniesieniu do Aglomeracji Opolskiej) należy przyjąć:

Z grupy celów głównych:

- edukacja ekologiczna,
- tworzenie warunków do pozyskiwania alternatywnych źródeł energii,
- równomierne rozłożenie zaplecza usługowo — handlowego w subregionie Wspólnoty.

Z grupy celów szczegółowych

-Środowisko i zasoby naturalne:

- budowa ciągów pieszych i rowerowych przy ruchliwych trasach,
- promocja proekologicznych rozwiązań w rolnictwie, ogrodnictwie, gospodarce odpadami, ściekami, itd.
- eliminacje zanieczyszczeń powietrza, gleby i wody.

-Gospodarka i rynek pracy:

- rozwój zakładów przemysłu rolno — spożywczego,
- tworzenie warunków do przyciągania inwestorów krajowych i zagranicznych.

-Infrastruktura techniczna i rynek nieruchomości:

- poprawa stanu melioracji,
- właściwe zagospodarowanie gruntów nieużytkowanych,
- zagospodarowanie niewykorzystanych zakładów produkcyjnych,
- poprawa ładu i estetyki obiektów, budynków mieszkalnych i posesji.

-Infrastruktura społeczna:

- rozbudowa zaplecza sportowego szkół,
- tworzenie warunków i szerokiej oferty spędzania wolnego czasu,
- zwiększenie troski o zabytki,
- organizacja i porządkowanie terenów parkowych (park w Domecku).

-Ludność i osadnictwo: —

- tworzenie warunków rozwoju osadnictwa wokół Opola.

9. ²⁷~~Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia~~

Tereny zamknięte występujące na obszarze gminy

Na obszarze gminy Komprachcice występują tereny zamknięte w rozumieniu ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne:

1) Zgodnie z Załącznikiem do Decyzji nr 62 Ministra Infrastruktury z dnia 26 września 2005r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako tereny zamknięte:

- Chmielowice – k.m. 1 działka nr 257/102,
- Chmielowice – k.m. 2 działka nr 170/34,
- Chmielowice – k.m. 2 działka nr 271/20,
- Chmielowice – k.m. 2 działka nr 278/102,
- Chmielowice – k.m. 4 działka nr 180,
- Dziekaństwo – k.m. 2 działka nr 11,
- Komprachcice – k.m. 4 działka nr 794,
- Komprachcice – k.m. 6 działka nr 1086/1,
- Komprachcice – k.m. 7 działka nr 1223,
- Komprachcice – k.m. 10 działka nr 1639,
- Ochodze – k.m. 7 działka nr 746,
- Osiny – k.m. 3 działka nr 863/180,
- Osiny – k.m. 3 działka nr 866/190,
- Polska Nowa Wieś – k.m. 10 działka nr 1349,
- ²⁸~~Polska Nowa Wieś – k.m. 11 działka nr 1393,~~
- Żerkowie – k.m. 1 działka nr 10,
- Żerkowie – k.m. 1 działka nr 16.

2) ²⁹Zgodnie z decyzją Nr 42/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 4 marca 2016r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej, na obszarze gminy zlokalizowane są następujące tereny zamknięte:

- kompleks wojskowy nr 2347 Komprachcice - obręb geodezyjny Komprachcice AM-8, działka nr ewid. 1345/1,
- kompleks wojskowy nr 2348 Polska Nowa Wieś – obręb geodezyjny Polska Nowa Wieś AM-11, działki nr ewid.: 1392/10, 1392/33.

10. Inne zagadnienia wynikające z Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Na obszarze gminy nie występują poniższe zagadnienia związane z występowaniem:

- obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych,
- ³⁰udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla,
- terenów górniczych wyznaczonymi na podstawie przepisów odrębnych.

²⁷ brzmienie tytułu zmieniony uchwałą o której mowa w przypisie 1

²⁸ ustalenia skreślone uchwałą o której mowa w przypisie 1

²⁹ ustalenia zmienione uchwałą o której mowa w przypisie 1

³⁰ ustalenia dodane uchwałą o której mowa w przypisie 1